

- ⊕ **Exposicions:** Toulouse-Lautrec al CaixaFòrum
- ⊕ **Gastronomia:** Fira de Sant Ermengol
- ⊕ **Arts escèniques:** Festival COS a Reus

JAMAL KHASHOGGI: EL BRUTAL ASSASSINAT QUE POSA LA CASA DELS SAÛD CONTRA LES CORDES

*La mort, torturat, de Khashoggi
ensenya les vergonyes de
l'Aràbia Saudita però també la
inconsistència del món occidental*

Moment en el que Khashoggi entra al consolat
saudita a Istanbul. CÀMERA DE VIGILÀNCIA

ENTREVISTA ADAM MAJÓ DIRECTOR DE L'OFICINA DE DEFENSA DELS DRETS CIVILS I POLÍTICS

‘Seré bel·ligerant amb els portaveus polítics que banalitzin els drets civils’

EDITORIAL VICENT PARTAL

Sense democràcia a Catalunya no hi haurà governabilitat a Espanya

L'ARAVOT La diplomàcia de les nacions sense estat

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

SENSE DEMOCRÀCIA A CATALUNYA NO HI HAURÀ GOVERNABILITAT A ESPANYA

Ahir, Pablo Iglesias va visitar el vice-president Oriol Junqueras a la presó dels Lledoners i la resta de presos polítics. Una de les finalitats de la visita, però no l'única, era convèncer el president d'ERC perquè la formació republicana votàs a favor del pressupost pactat entre PSOE i Podem.

Segons Joan Tardà, que va fer de portaveu d'Esquerra, ERC ni tan sols seurà a cap taula per parlar del pressupost si no hi ha un gest previ i significatiu del govern socialista espanyol, específicament, sobre els presos o el judici. Pablo Iglesias va ser també molt contundent emplaçant Sánchez que dialogue amb l'independentisme i denunciant sense embuts la repressió contra l'independentisme i la situació dels presos catalans.

La decisió d'Esquerra és la correcta, una decisió que ara només cal esperar que secunde també el PDECat. No s'entendria res més. I comença a ser una evidència que, amb Compromís i Bildu encara dubtant si donen suport o no al pressupost, Sánchez haurà de fer un pas molt contundent si vol salvar el seu govern, tenint en compte que diu –tot i que no és necessari– que si no s'aprova el pressupost, convocarà eleccions.

Dels vint-i-tres vots que ara mateix encara no han estat decidits, Sánchez en necessita de manera imperiosa dèsset per superar els vots negatius de la dreta. Això vol dir que

si els dos partits independentistes catalans s'abstenen –no cal ni tan sols que voten que no– el pressupost serà rebutjat.

—

Som, doncs, davant una oportunitat magnífica, la segona, de demostrar a l'estat espanyol que el preu que paga i pagarà per la repressió contra el referèndum i per l'aplicació del 155 pot ser tan car com la mateixa governabilitat de l'estat espanyol. Fent-la impossible.

—

En la situació de fragmentació actual, els prop de vint vots de l'independentisme són suficients per a paralitzar qualsevol govern que es pugui constituir. Fa uns mesos, els independentistes varen donar el vot a Pedro Sánchez per jubilar Rajoy i veure si s'obria una nova era. Ara els dos partits, comprovat que no hi ha diferències substancials, tenen a la mà jubilar també Sánchez i explicitar que sense democràcia a Catalunya no hi haurà estabilitat política a Espanya. I aquest és un missatge, aquest sí, que la Unió Europea entendre perfectament des del primer minut, quan se li faci avinent.

QUAN LA GENT VOL PENSAR

MERCÈ IBARZ

Un moment dels debats que van inaugurar aquest dilluns Ciutat Oberta, la Biennial del Pensament de Barcelona. M.I.

Un vespre a la plaça de Joan Coromines, a vessar de persones de diverses generacions i gèneres assistint a debats de filosofia política

Acostuma a passar poc: 2.500 persones juntes en un debat de filosofia política, o del que sigui, però de filosofia política era el cas aquest dilluns a la plaça de Joan Coromines, al Raval, la plaça que enllaça el CCCB, el Macba i les artèries xiques del barri. De diverses generacions, amb força presència de joves, noies i nois en abundància, dones i homes. Una gernació bastant impressionant. Però encara em va imposar més, i fins commoure, adonar-me que no sols estaven pensant les ponents –eren totes dones, en les dues sessions d'aquell vespre–, les quals pensaven en veu alta, sinó que també pensava el públic.

Es pot dir que un col·lectiu pensa? Suposo que no, si fem cas de la filòsofa Fina Birulés (jo sempre li'n faig), que assegurava amb fermesa i repetia des de la tarima que no hi ha accions col·lectives, que l'acció sempre és, i només és, individual. Que hi ha aliances i experiències col·lectives de participació i compromisos col·lectius, que n'hi ha d'haver, però res de parlar d'acció col·lectiva. Dedueixo que no es pot parlar tampoc de pensament col·lectiu, que un col·lectiu no pensa. Potser sí que no. Però, ni que sigui com a metàfora, creieu-me si us dic que aquell vespre podies notar que la gent reunida pensava junta. Tant com ho feien les ponents. D'un en un, de dos en dos (mirades còmplices) i, sí, carai, tota aquella gent plegada expirava pensament.

Podies veure globus de paraules i de frases surar per l'aire del vespre, que s'anava fent fosc amb la llum blavosa de la nit. Què volia dir la Birulés? Que actuar, l'acció, és responsabilitat de cada persona, de cadascun de nosaltres.

De sobte, un interrogant: som responsables del món de relacions que hem heretat? De les seves bestieses i animalades produïdes quan nosaltres, els que érem allà, no érem ni tan sols un projecte de vida? Som responsables d'allò que no hem fet? Doncs sí, va respondre's la filòsofa a ella mateixa i als 2.500 que escoltaven i pensaven a la vegada, mirant d'imaginar-se un món on fos possible dir 'i a mi, què m'expliques?' sense sentir el pes de la irresponsabilitat penjada com una llufa. Políticament, va reblar la Fina, sí que ho som, som responsables del món heretat, d'allò que no hem fet.

Ser innocent és perillós, va alertar tot seguit. Els refugiats (els que busquen i esperen i desesperen de trobar el refugi i l'estatut de refugiat que Europa els nega, que els neguem) ens ho poden explicar com ningú. Quina gràcia, ser innocent: t'exclouen de la ciutadania.

No regalem la paraula 'llibertat' a la dreta, va concloure. El liberalisme ha anat extremant les seves armes des del segle XIX i ara, que tantes estructures estan sent somogudes per les lluites renovades de les dones arreu (el Me Too, el 8-M), quan per a tantíssimes dones s'ha acabat això de ser una 'noia com cal' i alcen arreu el seu rebuig a ser víctimes, a adoptar el paper de víctima, ara, el neoliberalisme planteja la seva equació: poder – llibertat – sexualitat: faci-s'ho vostè mateixa, reinventi's i sigui emprenedora...

Adrienne Rich deia fa cinquanta anys: 'Prou de ser la qüestió femenina, volem plantejar nosaltres les qüestions.' No serem mai prou clàssiques, senyores! Allò que pensàvem que ja estava

Fina Birulés. M.I.

No regalem la paraula 'llibertat' a la dreta, va concloure. El liberalisme ha anat extremant les seves armes des del segle XIX

Potser sí que no hi ha pensament col·lectiu, però us ben asseguro que no era sola, l'altre vespre, a pensar a la plaça de Coromines, en absolut

aconseguit no ho està, ho hem vist aquest any que va des de l'esclat del Me Too, que aquests dies compleix justament el primer anyet de vida. Quantes coses que van passar l'octubre del 2017, caram.

La possibilitat d'un nou marc de normes més inclusives ha aparegut en l'horitzó, deia la també filòsofa Judith Butler, que alertava per això mateix que la reacció és enorme arreu, i per això, continuava la Birulés, des del Vaticà fins a Vox – 'els interruptors, individus que s'han alçat en tant que formes d'interrupció dels debats en marxa com a monòlits, sense deixar cap espai entremig per als individus' – exigeixen ara el retorn a la família natural.

Que ho diguin a la Butler, que va patir fa uns mesos un tremend escarni a l'aeroport de Rio, on acudia per fer un dels seus seminaris que, sense defallir, imparteix arreu del món: una mica més i li donen un batan (una pallissa, en mot de Saidí) de mort, a ella i a la seva parella. Un ensurt descomunal, la por de veure's a les mans dels grups ultres que la volien piconar pels seus llibres i les seves conferències sobre la transsexualitat i les identitats sexuals en trànsit, sobre les noves famílies, sobre tot això que són formes de la vida que tants volen amagar i tants altres, moltíssims, no estan disposats ni disposades a amagar més.

També es va parlar de la no-violència: com ser no-violent en un món que rebateja la teva acció no-violenta i sense manies en diu violència? Que ho preguntin per aquí, que ho preguntin per allà: als estudiants turcs acusats de violents per haver signat un manifest per la pau, al periodista Jamal Khashoggi esquarterat a les dependències del consolat de l'Aràbia Saudita a Istanbul.

Hi torno: potser sí que no hi ha pensament col·lectiu, però us ben asseguro que no era sola, l'altre vespre, a pensar a la plaça de Coromines, en absolut. 📖

QUE CALLI EL MAL GOVERN

DIANA COROMINES

Ernest Maragall, durant l'entrevista a la BBC. vw

«Sembla que el conseller s'hagi proposat, després d'uns mesos de política exterior erràtica o inexistent, acabar de dinamitar els pocs arguments que ens quedaven»

Davant les recents declaracions del conseller Maragall a la BBC, l'única cosa que pot fer el ciutadà del primer d'octubre és indignar-se. A hores d'ara ja ho sabem, que el govern de la Generalitat no té cap intenció d'aplicar el resultat d'un referèndum que ens havien promès fins a l'avorriment que seria vinculant (mireu, si encara no l'heu vist, **aquest vídeo** de l'Àstrid Bierge i us quedareu esgarriats del munt de vegades que ens ho van prometre, de l'aplom i la seguretat amb què ho feien; de les mentides, en definitiva, que ens van arribar a dir). Però d'aquí a deslegitimar, des d'un potent aparador internacional com és la BBC, el mateix referèndum que durant dos anys ens havíem dedicat a presentar i defensar per tot Europa com a expressió màxima del compromís d'uns dirigents polítics amb la ciutadania a la qual es devien, hi ha un pas definitiu.

Sembla que el conseller s'hagi proposat, després d'uns mesos de política exterior erràtica o inexistent, acabar de dinamitar els pocs arguments que ens quedaven i boicotar els esforços que múltiples actors de la societat civil amb contactes internacionals intentem fer de manera coordinada per contrarestar el discurs victimista (el més fàcil de fer i el més eixorc) al qual

Que admetin que, fent això, han cedit tota la legitimitat al relat de les porres

Fent aquestes declaracions s'alineen amb el discurs de les ambaixades espanyoles i ens deixen molt poc marge als qui treballem per explicar a l'estranger que el mandat del primer d'octubre continua vigent

s'ha afeccionat el nostre govern. Si la Generalitat considera que el primer d'octubre ja no és vàlid, que ho digui amb tota claredat d'una vegada. Que ens diguin sense embuts no ja que no pensen implementar-ne el mandat, sinó que ni tan sols el consideren legítim. Que diguin que menystenen i es neguen a defensar un resultat que supera el percentatge de vots afirmatius sobre cens amb què el Regne Unit abandonarà la Unió Europea.

Que admetin que, fent això, han cedit tota la legitimitat al relat de les porres, amb els seus correlats en la persecució judicial i la impunitat que feixistes violents tenen a tot el país. Que confessin que ja els ha anat bé la picabaralla ridícula per la delegació de vot dels diputats suspesos, perquè una vegada castrada la majoria absoluta dels 70 escons independentistes, la pressió que tenen els nostres dirigents per a actuar en el terreny dels fets és molt menor. Que diguin que el Consell de la República ni existeix ni existirà (només calia veure amb quina cara de desorientació responia ahir Lluís Puig quan li van preguntar, a TV3, quan tenien previst de posar-lo en funcionament: 'El Consell de la República som tots', va dir finalment, en una d'aquestes cabrioles de retòrica absurda a què ja ens tenen avesats).

Que ho expliquin tot obertament. Perquè fent aquestes declaracions s'alineen amb el discurs de les ambaixades espanyoles i ens deixen molt poc marge als qui treballem per explicar a l'estranger que el mandat del primer d'octubre continua vigent i que la societat continua compromesa amb la independència, a l'espera que els nostres dirigents (o, si hem de ser realistes, nous dirigents que tard o d'hora els substituïran, sorgits de la societat civil i avalats per procediments netament democràtics) es decideixin a implementar-la. Som molts els qui creiem en una acció exterior veritablement republicana; no ens poseu més bastons a les rodes, conseller Maragall. Parleu honestament, poseu totes les cartes damunt la taula. Expliqueu fins a quin punt tot aquest govern, igual que l'anterior, s'ha equivocat, i dimitiu. O que calli el mal govern. 📺

'L'EMPORDÀ, LA CASA COMPARTIDA'

CARTA DE MIREIA VEHÍ A DOLORS BASSA

Carta de Mireia Vehí a Dolors Bassa, que va tornar a la presó el 23 de març · 'Cartes per la llibertat' és un espai de VilaWeb per a expressar la solidaritat amb els presos polítics i exiliats i, ahora, per a fer saber qui són

Dolors,

La gent de VilaWeb m'ha demanat que t'escrigui. I fa dies que el full és blanc i no hi ha paraules per a omplir-lo. Aquesta mateixa sensació ha fet que no n'escrigués cap, de carta. Des de la CUP hem enviat telegrames plens d'abraçades i petons, seguint la geografia de les presons que heu anat recorrent, telegrames d'esperances escrites en paper a màquina. Jo, però, no he estat capaç d'escriure més.

Em sembla que, en aquest cas, el que més em costa és que sigui una carta pública, que la gent llegirà en una web, i que tu, ben segur, seràs de les últimes a rebre. La pantalla corrou la intimitat.

Malgrat la paràlisi, i per a ser-te sincera també la vergonya, he decidit escriure't.

Recordo les estones d'estira-i-arronsa al 'zoo' –tal com en diem nosaltres– per la Renda Garantida de Ciutadania; pel model d'un SOC massa privatitzat; per una llei contra la discriminació que podia ser un parany encobert a la dissidència organitzada; o per una gestió de la infància massa semblant al negoci.

Recordo també un tracte accessible, gens corrent, entre els passadissos d'aquell palau de moquetes, així com un canvi de guió al Departament d'Afers Socials i Famílies. Entendre les mesures de repartiment de la riquesa com a polítiques vinculades al mercat de treball s'allunyava de les tradicionals almoines que repartien engrunes. Encara que per nosaltres no fos mai prou, un país trencat per la crisi requeria tot el pa sencer.

Tot i els punts de trobada i des-acord, el que de veritat em ve de gust és traslladar-te

El que més em costa és que sigui una carta pública, que la gent llegirà en una web, i que tu, ben segur, seràs de les últimes a rebre

Que les parets d'una cel·la no facin encongir el somni, que és massa gros per a empresonar-lo

a un lloc compartit que t'ompli d'aquella sensació de casa que tant deus trobar a faltar.

La casa compartida és el nostre estimat Empordà, del qual només deus veure el cel i sentir el vent, aquell que fon el mar i les muntanyes amb pedregars que entren fins ben endins de l'aigua. Aquell Empordà que a la teva vora combina castell, muntanya pelada i verd fosc que arriba, per mitjà de la plana, fins al mar de color blau intens. Un Empordà que té olor de terra humida quan plou, que xiula quan fa tramuntana, i que sembla que es fongui en una paleta de colors rogencs a les postes de sol del mes d'agost. Que a l'estiu s'omple de gent d'arreu que fa bullir cada racó i que fa rondinar els qui hi viuen, però que a l'hivern resta plàcid i silenciós, com si el temps passés de puntetes per no molestar. Un Empordà que és casa i frontera alhora. Que s'assembla a la tramuntana: calma i rauxa combinades. Un Empordà que va ser avantguarda republicana, antifeixista i cooperativa abans que arribés la llarga nit del feixisme. Que, malgrat militars, afusellaments i pors de matinada, va mantenir a les muntanyes i a la plana el fil roig de la història. Un Empordà que, malgrat tot, veu passar el temps amb la saviesa tranquil·la de la intel·ligència, aquella que sap que saber esperar, a voltes, és guanyar.

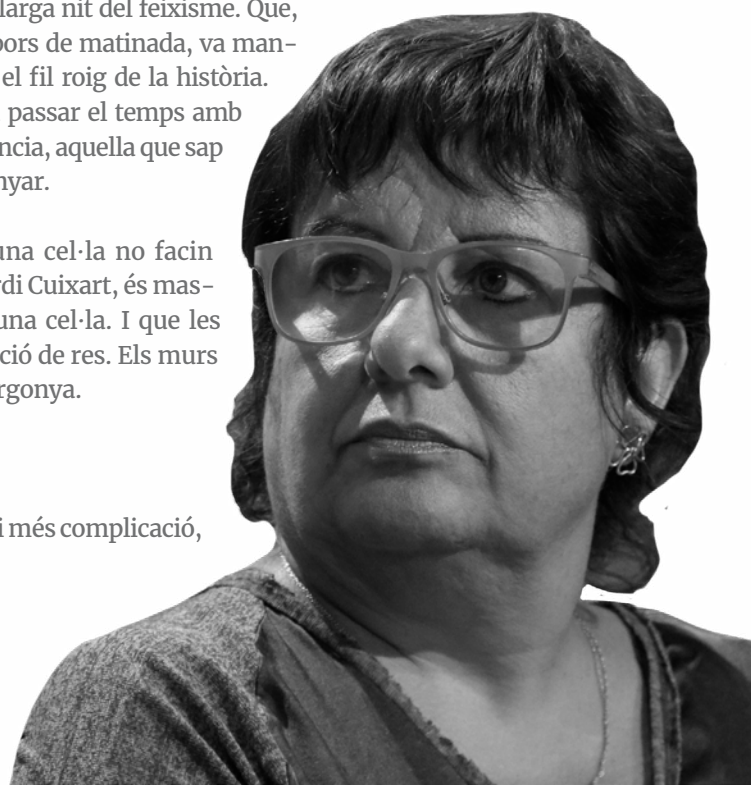
Dolors, força, que les parets d'una cel·la no facin encongir el somni, que com diu Jordi Cuixart, és massa gros per a empresonar-lo en una cel·la. I que les presons no poden ser, mai, la solució de res. Els murs han estat, sempre, parets de la vergonya.

Seguim,

Per més repressió, més dificultat i més complicació,

Estigues segura que seguim.

Mireia Vehí

ELS TRES ARGUMENTS FALSOS DEL PSOE PERQUÈ L'INDEPENDENTISME DONI SUPORT AL PRESSUPOST

PERE MARTÍ

El rebuig de Junqueras a negociar els comptes obliga Sánchez a moure fitxa amb els presos. ACN

La negativa de Junqueras a negociar el pressupost obliga el president espanyol a fer un gest amb els presos si vol aprovar-lo * Front comú de les entitats valencianes i de les Illes per un finançament just *** L'AMI estudia traslladar-se a Catalunya Nord per fugir de la repressió espanyola**

TEMA DEL DIA

Ofensiva. El PSOE ha desencadenat una ofensiva per terra, mar i aire perquè l'independentisme doni suport al pressupost de l'estat per a l'any que ve. De moment, aquesta ofensiva no va acompanyada de cap oferta concreta, més enllà de 2.200 milions d'euros més per a Catalunya en inversió, com si el conflicte català fos un problema de diners. Els vots d'ERC i del PDECat són imprescindibles perquè s'aprovin. Un dels dos grups els ha de votar afirmativament; si és així, n'hi ha prou que l'altre s'abstingui. L'independentisme demana gestos amb els presos i propostes polítiques sobre l'autodeterminació per a negociar. Pedro Sánchez ha enviat Pablo Iglesias als Lledoners per pressionar

Oriol Junqueras, però el dirigent d'ERC ha reiterat la negativa a negociar els comptes si el govern espanyol no fa cap moviment. No tan sols això, sinó que el mateix Iglesias ha sortit dels Lledoners demanant un gest al president espanyol amb els presos. Mentre el govern del PSOE no mogui peça amb aquest tema, no tindrà el sí de l'independentisme. Qualsevol altre argument no serveix, i menys, si no és cert:

1. Si no hi ha pressupost, no es podrà aplicar el salari mínim interprofessional, que serà de 900 euros. Aquesta afirmació és falsa. L'augment del salari mínim interprofessional es pot aprovar en una reunió del consell de ministres, mitjançant un decret. No cal que s'in-

L'augment del salari mínim interprofessional es pot aprovar en una reunió del consell de ministres, mitjançant un decret

El sí de franc de la investidura que va donar l'independentisme ja ha caducat per al pressupost

clogui al pressupost. Com tampoc no cal que hi figurin les mesures per a aturar l'ascens dels lloguers, que les pot tramitar el govern o les corts espanyoles. Aquestes qüestions hi figuren perquè Podem pugui dir que són uns pressupostos molt socials, tot i que mantenen les retallades de Brussel·les. La gesticulació desmesurada en contra que ha fet Pablo Casado ha donat la falsa imatge que són uns pressupostos rupturistes, però no és pas cert.

2. El govern espanyol no pot fer res pels presos. També és fals. La fiscalia general de l'estat espanyol podria retirar les acusacions als presos independentistes i sortirien en llibertat provisional. La llei que regula les funcions de la fiscalia general de l'estat (Llei 50/1981) preveu, en l'article 8.1, que la ministra de Justícia o el president del govern s'adrecin a la fiscal per fer-li arribar el seu parer sobre afers de màxima importància. No és cap vulneració de la separació de poders, com diu el PSOE, perquè la fiscalia general de

l'estat és un òrgan de designació política. Quan canvia el govern, canvia el fiscal. Ara ocupa el càrrec Maria Jesús Segarra, persona molt pròxima a la ministra Dolores Delgado.

3. Si no s'aprova el pressupost, caurà el govern i hi haurà eleccions. És fals. El govern espanyol pot prorrogar el pressupost i continuar la legislatura fins a l'any 2020, que és quan toquen les eleccions espanyoles. L'argument és un remake de l'eslògan 'Si tu no hi vas, ells tornen', destinat a fer por per si torna el PP. En aquest cas, en una versió més terrible per les figures de Pablo Casado i Albert Rivera. L'argument demostra molt poca fe en la possibilitat que el PSOE guanyi les eleccions. Però un govern que porta al Tribunal Constitucional una resolució del parlament sense valor jurídic en què es reprovava Felipe VI demostra que manté la judicialització de la política que ja promovia el PP. Per tant, la por de les eleccions és difícil que funcioni entre l'electorat independentista.

L'independentisme ja va avalar sense condicions la moció de censura de Pedro Sánchez. Des d'aleshores, no tan sols no hi ha hagut cap gest del govern, sinó que s'ha mantingut la repressió i l'immobilisme polític. El sí de franc de la investidura ja ha caducat per al pressupost. Ara aprofita la situació de força per intentar que Sánchez es mogui i vagi més enllà de les bones paraules.

MÉS QÜESTIONS

Front comú de les entitats valencianes i de les Illes per un finançament just. La Plataforma per un Finançament Just del País Valencià i la Plataforma Per un Bon Finançament de les Illes Balears han exigint un canvi del model de finançament l'any 2019 en el qual es tingui en compte el pes poblacional, permanent i temporal de cada territori, i que s'estableixin de manera urgent mecanismes compensatoris fins que no entri en vigor el nou sistema. Les dues entitats, que agrupen partits polítics, sindicats i organitzacions de la societat civil, s'han reunit

a València i han pactat un manifest en què diuen que 'la gran majoria de la societat d'ambdues comunitats reclamen una reforma immediata del sistema de finançament'. Un nou model que no ha de 'discriminar la ciutadania pel seu lloc de residència'. També demanen al president espanyol, Pedro Sánchez, que convoqui la conferència de presidents autonòmics per començar a negociar el nou model. Per les entitats, el govern del PSOE té una 'predisposició positiva', però diuen que no aturaran les accions fins que no s'aprovi el nou model. El manifest conjunt també demana que l'estat assumeixi el deute que s'ha generat a causa de la manca de finançament. El representant de la plataforma valenciana, Arturo León, ha recordat que el pagament del deute era la segona despesa més important de la Generalitat. I Javier de Juan, de la plataforma de les Illes, ha dit que dels 9.000 milions de deute, uns 5.000 són a causa del sistema de finançament actual.

L'AMI estudia traslladar-se a Catalunya Nord per fugir de la repressió espanyola. L'Associació de Municipis per la Independència (AMI) considera la possibilitat de traslladar la seu social a Catalunya Nord per evitar les multes i les sancions que rep constantment de la justícia espanyola. La solució seria crear una nova associació transfronterera ubicada a Catalunya Nord. El domicili fiscal a l'estat francès faria inviable l'actuació de la justícia espanyola. El president de l'AMI, Josep Maria Cervera, ha explicat que l'objectiu és 'quedar sota el paraigua del dret comunitari', arran de la regressió de drets civils i polítics que viu Catalunya. El TSJC ha de resoldre les setmanes vinents una vintena llarga de recursos pel pagament de quotes a l'AMI, que es mouen entre els 75 euros anuals dels municipis petits i els 10.000 de les ciutats més grans. Cervera, que és batlle de Port de la Selva, considera que si la sentència impedeix el pagament de les quotes, això implicarà la 'il·legalització de facto' de l'AMI, perquè n'impedirà el funcionament ordinari. La nova entitat

Litografia d'«Els viatges de Gulliver» feta per Ferdinand-Philippe d'Orléans. WIKIMEDIA COMMONS

s'impulsaria des del Principat, però amb la cobertura del centenar de batlles nord-catalans que el 24 de juliol van signar a Prats de Molló un manifest pel respecte a les llibertats i els drets fonamentals del poble català arran de la vulneració de l'estat espanyol. També altres institucions, com el Departament dels Pirineus Orientals, s'ha posicionat a favor dels presos catalans.

Més per Mallorca i Compromís estudien presentar-se plegats a les eleccions europees del 2019. Més per Mallorca i Compromís s'han reunit a València per reforçar la col·laboració política i trobar punts en comú amb la finalitat d'obrir negociacions de cara a les eleccions europees de 2019. El fet que a les europees la circumscripció electoral sigui estatal facilita i fa necessaris els acords entre formacions de diferents territoris si volen aconseguir representació. El diputat de Més Miquel Gallardo explica que són 'dues formacions germanes que vetllen pels interessos de la ciutadania, de la terra' i per això valoren d'establir 'sinergies per a ampliar consens, sobretot de cara a les europees'. Tant Més com Compromís han coincidit que l'auge de

l'extrema dreta i els populismes 's'ha d'aturar amb propostes polítiques progressistes i arrelades als territoris'.

Diumenge es lliuren els premis Ovidi Montllor. El Col·lectiu Ovidi Montllor de Músics i Cantants farà diumenge al Teatre Rialto de València la gala de lliurament dels premis. L'acte també servirà per a celebrar els cinquanta anys de la cançó 'La fera ferotge', que es va convertir en un himne reivindicatiu del primer de maig. Durant anys, aquests premis van servir per a fer resistència cultural al PP, però ara ja compten amb el suport de la Generalitat Valenciana.

PEL FORAT DEL PANY

Dilluns vinent, 22 d'octubre, s'havia de fer a Waterloo una cimera de partits i entitats independentistes per a mirar de pactar una coordinació estratègica entre el govern, els partits i les entitats independentistes. Hi havien d'assistir Junts per Catalunya, ERC i la CUP, pel que fa a partits, i l'ANC, Òmnium i l'AMI, per part de les entitats. També era prevista l'assistència del president Quim Torra i del vice-president Pere Aragonès, a més de l'amfitrió, el president Carles Puig-

demont. Tant ERC com la CUP havien demanat discreció i que la reunió no es fes pública, per evitar-ne cap ús partidista. Però una filtració a la premsa ha fet perillar la reunió, que havia de servir per a suavitzar les diferències i les disputes d'aquestes últimes setmanes. De moment, s'ha convertit en una trobada ordinària entre tots dos presidents, com les que fan cada mes.

LA XIFRA

8,3% de quota de pantalla i 181.000 espectadors. Aquesta és l'audiència rècord que va aconseguir l'informatiu del vespre d'À Punt TV durant els aiguats d'ahir. La cadena pública va registrar el seu màxim diari des de l'inici del mesurament de la seva audiència, amb el 4,7% de quota mitjana. L'audiència mitjana de la resta dels dies és d'un 2,5%.

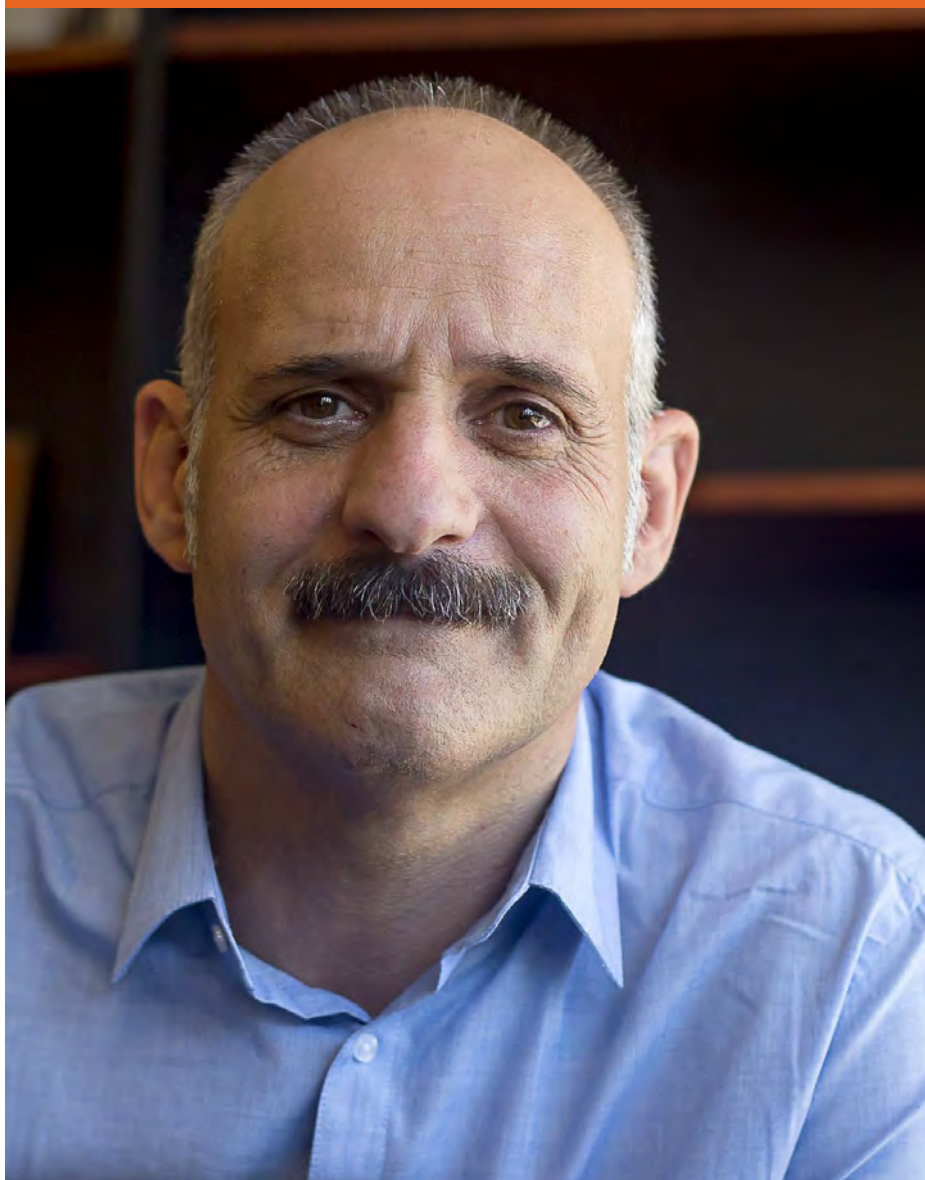
TAL DIA COM AVUI

El 19 d'octubre 1745 es mor Jonathan Swift, autor, entre més, d'*Els viatges de Gulliver*. A l'epitafi diu: 'Aquí jeu el cos de Jonathan Swift [...] Continua endavant, viatger, i imita'l si pots, ja que va ser un home que per sobre de tot va defensar la llibertat.'

ADAM MAJÓ

‘Seré bel·ligerant amb els portaveus polítics que banalitzin els drets civils’

Entrevista amb el director de l'Oficina de Defensa dels Drets Civils i Polítics

ALBERT SALAMÉ

ORIOL BÄBLER

Vuitena planta del Departament de Vice-presidència, Economia i Empresa. Sortim de l'ascensor sense cap mena d'indicació. Se senten veus, telèfons i un munt de siluetes es mouen per l'espai. Adam Majó apareix de darrere una porta. Duu una camisa blava i el bigoti li tapa lleument el somriure. Dóna la mà amb força, com si entomés una pilota de rugbi. Ens convida a entrar al despatx, on fa poc més d'una setmana que s'ha instal·lat. 'Tinc les coses suficients per a treballar', explica. En un racó, tapant un quadre, hi ha un domàs amb l'eslògan 'Llibertat presos polítics'. Un gran finestral permet de veure com la rambla de Catalunya desemboca a la Gran Via. És impossible no pensar en el 20-S, però sota el sol només hi ha turistes acabant d'esprémer la vida de les terrasses. Seiem al voltant d'una gran taula rodona. Amb Majó parlem de la seva tasca al capdavant de l'Oficina de Defensa dels Drets Civils i Polítics.

—Heu estat nomenat recentment director de la nova Oficina per la Defensa dels Drets Civils i Polítics. Per als qui no us coneguin encara, qui és Adam Majó?

—Personalment, quatre coses bàsiques. Ara faré cinquanta anys. Sóc de Manresa, però fa cinc anys que visc a Berga, d'on és la meva dona. Tinc dos fills i de formació sóc filòleg alemany. En l'àmbit polític, he estat vinculat a l'esquerra independentista. El 1987 vaig començar a militar al Moviment de Defensa de la Terra i el 1990, dins l'estratègia d'unitat popular, vaig participar en la fundació de la CUP a Manresa. El 1995 aconseguim dos regidors en coalició amb Iniciativa, però l'experiment no va acabar bé. I fins al 2007 no tornem al consistori amb un regidor: Roger Torras. Quan ell renuncia, a principi del 2008, jo entro a l'ajuntament. I continuo la legislatura següent amb en Jordi Masdeu. Van ser gairebé vuit anys com a regidor.

—Són molts anys de militància. Teniu algun referent polític?

Nosaltres els rebrem, però serem proactius. Anirem a cercar les víctimes

Volem tenir una funció divulgativa, és a dir, explicar què són els drets civils i polítics i qui els defensa

—No sóc de referents.

—**Algú a qui escolteu o llegiu habitualment, doncs.**

—Us podria dir alguns noms, però suposo que Carles Castellanos. Puc estar en desacord amb algunes coses, però és algú a qui encara llegeixo per saber què pensa. Vinc de l'MDT-IPC [Independentistes dels Països Catalans] i ell, d'alguna manera, era el dirigent o l'ideòleg d'aquest sector.

—**Trenta anys després, continuen les divisions en l'independentisme. Algunes coses no canvien.**

—L'MDT estava dividit en dos. Els enfrontaments i les baralles amb el PSAN eren molt dures. Mires les discussions d'avui i fan gràcia. Abans no eren pas per Twitter, eren força més crues [riu].

—**Parlem de l'Oficina per la Defensa dels Drets Civils i Polítics. Com us van fer l'oferiment?**

—Aquest estiu, Vice-presidència es va posar en contacte amb mi. Era una mena de sondatge per a veure què em semblava la idea. Més tard, en Pere Aragonès, personalment, m'ho va proposar de manera formal.

—**Vau dubtar?**

—M'ho vaig pensar dues i tres vegades [riu]. En l'àmbit professional i polític no en tenia cap dubte, perquè em semblava una feina útil i necessària, però sí que en tenia en el vessant personal. A Manresa tenia una feina que m'agradava molt [dirigia el comissionat del Centre Històric], que m'ha sabut molt de greu deixar, però sobretot visc a Berga, que no és pas aquí al costat. La logística familiar no és senzilla. Baixar a Barcelona gairebé cada dia amb canalla petita no és un tema menor.

—**Venint de l'entorn de la CUP, és cap contradicció haver acceptat dos càrrecs adjudicats gairebé a dit?**

—No pas.

—**Quines funcions té l'oficina?**

—L'oficina té bàsicament quatre funcions. Escoltar, acompanyar i assessorar totes les persones i col·lectius que considerin que han patit vulneracions dels drets civils i polítics. Nosaltres els rebrem, però serem proactius. Anirem a cercar les víctimes. En segon lloc, treballar i col·laborar amb les entitats, col·lectius i persones individuals que ja defensen i lluiten per la protecció d'aquests drets. I dic col·laborar, no pas substituir. La feina que fan és indispensable i els ajudarem i farem de pont amb el govern. També volem tenir una funció divulgativa, és a dir, explicar què són els drets civils i polítics i qui els defensa. Però no únicament això, tenim la intenció d'obrir i impulsar debats sobre temàtiques que considerem interessants, necessàries o controvertides. Per exemple, com encaixa la dicotomia entre llibertat d'expressió i noves tecnologies. I per últim, sobretot, emetrem informes que recullin les vulneracions que a parer nostre hagin quedat ben provades i els elevarem a l'opinió pública nacional i internacional.

—**En l'acompanyament de les víctimes no es preveu de participar en el tràmit judicial?**

—Nosaltres no som jutges. No emetem sentències ni tenim capacitat sancionadora. D'entrada, pel que fa a les vulneracions que detectem, recomanarem a les víctimes que les denunciïn als Mossos d'Esquadra. Si cal, les acompanyarem físicament a comissaria. Si aquesta persona fa tot el recorregut administratiu i judicial i no veu satisfeta la seva demanda, la derivarem al Síndic de Greuges, anirem a la premsa o on calgui. La qüestió primordial és fer costat a les víctimes. No vull que passi allò de 'm'han agredit i no m'ha trucat ningú'. Jo trucaré i oferiré els serveis de l'oficina. L'ADN de la institució és ajudar les víctimes.

—**L'oficina està plenament constituïda?**

—Funcionarem a ple rendiment quan l'equip estigui format. Ara sóc jo sol.

Els drets civils i polítics són uns conceptes molt bàsics. Per defensar-los cal integritat, compromís i voluntat de sacrifici

ALBERT SALAMÉ

Però l'oficina ja funciona. He tingut reunions amb entitats diverses i ja tenim disponible la pàgina web, on hi ha la bústia per a presentar les denúncies i queixes.

—**Qui formarà l'equip?**

—Serem jo, un tècnic i un administratiu. Això és l'equip estricte de l'oficina, però comptem també amb el suport dels serveis jurídics de Vice-presidència, Economia i Hisenda.

—**També es preveu l'existència d'un consell assessor?**

—Això és a banda, i ho anem treballant. Els informes, els volem contrastar amb gent de solvència i experiència en camps com el dret, el periodisme, l'activisme, etc. Ho volem fer amb molta cura i amb persones representatives de tots els punts de vista de la nostra societat, fins i

tot ideològics i polítics. El consell assessor ha d'aportar un plus de credibilitat i prestigi a l'oficina.

—**Heu dit que l'oficina ja funciona. Quines prioritats teniu?**

—La primera és donar-me a conèixer i escoltar tothom qui treballi en aquest àmbit. Per exemple, m'he reunit amb SOS Racisme i he visitat la Tamara Carrasco a Viladecans. La setmana que ve em reuniré amb Amnistia Internacional i l'Associació Catalana pels Drets Civils. La meva intenció és reunir-me i parlar amb tots aquells que treballen en aquest àmbit. Una altra prioritat és fer un primer informe que reculli totes les vulneracions dels darrers quinze mesos. Evidentment, no treballarem des de zero, moltes entitats i persones ja han fet feina en aquest sentit.

—**De casos individuals també es faran informes?**

—Sí, per descomptat.

—**El vostre càrrec no l'hauria d'ocupar un expert en drets civils i polítics?**

—Com he dit, comptem amb un servei jurídic potent que ens assessorarà. Cal desmitificar o rebatre la idea que la defensa dels drets només la poden fer els juristes. Com si els sindicalistes, les feministes o qualsevol altre col·lectiu fossin erudits en lleis i drets. Em sembla absurd. Els drets civils i polítics són uns conceptes molt bàsics. Per defensar-los cal integritat, compromís i voluntat de sacrifici.

—**Què diferencia la vostra oficina del Síndic de Greuges?**

—La primera diferència és de dimensions. La sindicatura és gairebé un go-

vern paral·lel. Té un centenar de treballadors, convenis amb ajuntaments... És un organisme molt potent, i molt necessari, també. L'altra diferència és que la sindicatura depèn directament del parlament i ha de mantenir una neutralitat política escrupolosa. Nosaltres, en canvi, pengem de Vice-presidència i, per tant, del govern. Podem anar una mica més enllà en la defensa dels drets civils i polítics.

—Què voleu dir?

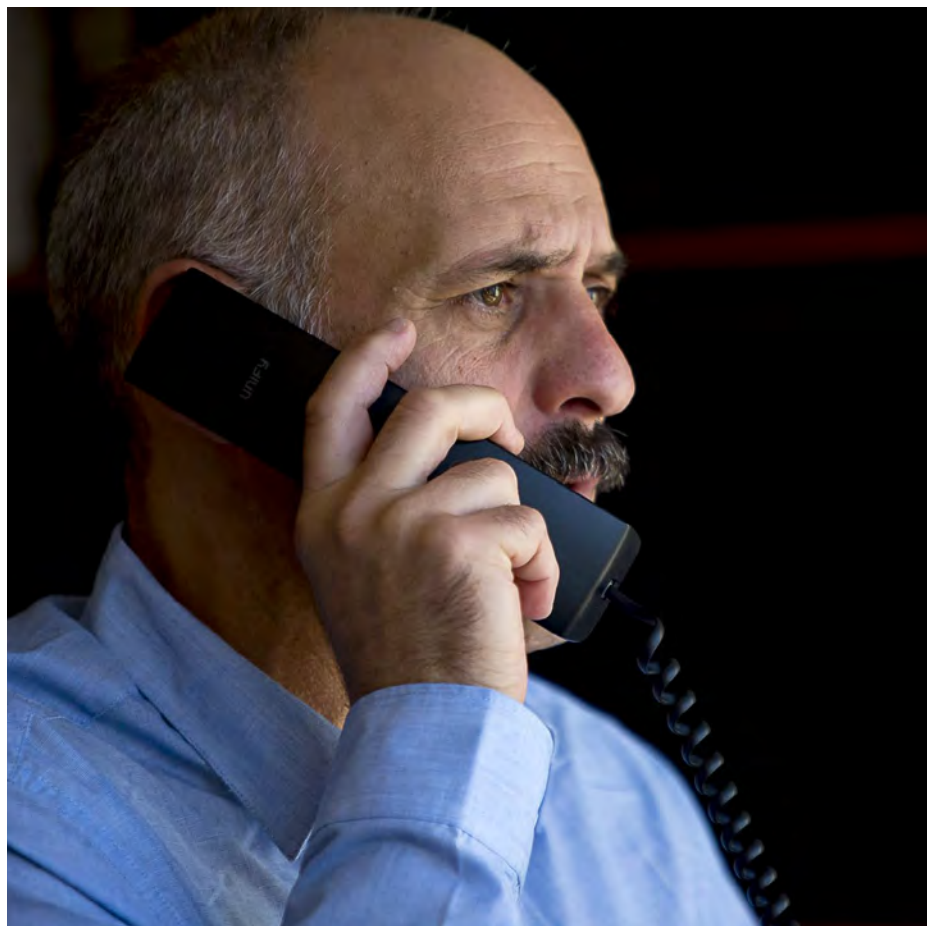
—Us poso un exemple. L'article número 1 del pacte internacional dels drets civils i polítics diu que tots els pobles tenen el dret de l'autodeterminació. Per a la sindicatura pot ser complicat defensar aquest punt, perquè és un dret que ha estat qüestionat políticament per determinades forces polítiques que tenen molta presència al parlament. En canvi, nosaltres podem defensar-lo de manera desacomplexada.

—I en quines altres coses podeu anar més enllà?

—També volem ser molt bel·ligerants amb aquells portaveus polítics que banalitzin o facin un ús fraudulent del concepte de drets civils i polítics. Quan un polític diu que a Catalunya hi ha un apartheid, tenim l'obligació d'exigir-li que aportï proves. Si no les aporta, s'haurà de retractar perquè difama. Aquesta mena d'acusacions, a més de ser molt greus, només serveixen per a malmetre i menystenir els drets civils i polítics. A l'oficina serem combatius. Això es podria aplicar a Dolors Montserrat, que al congrés espanyol va dir que la meitat dels catalans eren ciutadans de segona sense drets. Si té proves sobre això, que les presenti al Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides. En cas contrari, que es retracti.

—Però demanar a Montserrat o Casado que rectifiquin... Ells s'hi poden negar. Aleshores, què?

—Podem recollir-ho en informes i fer-los arribar a tots aquells que ens vulguin escoltar. Segurament, molt més que això

ALBERT SALAMÉ

no podrem fer. Però ja ens sembla útil. Constatar que a l'estat espanyol hi ha sectors polítics que acusen sense cap mena de prova o de base que a Catalunya es vulneren els drets de manera genèrica contra certs col·lectius... Això em sembla reprovable i denunciabile públicament. Potser no legalment, però sí públicament. És important que l'opinió pública i organismes internacionals sàpiguen que hi ha gent que promou aquesta mena de discurs fraudulent.

—Com arribareu a aquestes instàncies internacionals?

—La Generalitat té moltíssimes eines. Per exemple, Meritxell Serret, la delegada davant la Unió Europea, ens pot permetre d'accedir a les institucions europees. Però també la secretària d'Exteriors, Mercè Salvat. I fora del govern, jo mateix puc trucar a la porta d'Amnistia Internacional, Human Right Watch, etc. Tenim mitjans. L'estat espanyol bé que

juga totes les seves cartes i influències en l'àmbit internacional. Nosaltres, com a govern, també ho hem de fer.

—Què fareu si determinades instàncies espanyoles o internacionals no us volen escoltar?

—Intentarem que ens escoltin, fins i tot, aquells que no vulguin.

—Com?

—Haurem de cercar maneres alternatives per arribar-hi. Per exemple, podem recórrer a certs mitjans de comunicació que tenen influència i sabem que són llegits pels centres de poder. Però l'objectiu no és tant influir en aquests centres o organismes com influir en l'opinió pública d'aquí i de fora, perquè al final és la que acaba mobilitzant les instàncies polítiques.

—Tenint en compte el vostre passat polític i que pengeu del govern,

temeu que us puguin acusar de partidista.

—L'oficina dels drets civils i polítics no és apolítica, perquè aquests drets no ho són. No parlem de parcs i jardins. En aquest sentit, no serem neutrals, però defensarem els drets amb una visió àmplia i gens restrictiva. Per nosaltres, els drets civils i polítics van davant de qualsevol opció política. Aquesta oficina és oberta a tothom que tingui queixes. Ens creiem els drets civils i polítics. Per nosaltres, no són una eina, són un fi en si mateix. Volem una societat on es respectin. D'altra banda, volem que els nostres informes siguin creïbles i rigorosos, i per això cal que ens fem ressò de tots els casos sense fer distincions.

—Què fareu si Societat Civil Catalana o Jusapol vénen a l'oficina?

—Els escoltarem. És el nostre deure. Si Societat Civil Catalana vol fer un acte a la universitat i algú ho impedeix, nosaltres ens posarem al costat de Societat Civil Catalana. Tenen tot el dret de fer actes públics allà on vulguin. En el cas de Jusapol, també.

—El canvi d'itinerari de la seva manifestació és una vulneració?

—Això és una altra cosa. Les autoritats sempre poden estudiar i considerar on i quan és millor que es faci una manifestació. Ara bé, el dret de manifestar-se el tenen i a l'oficina el defensarem. Només ens hi oposarem si la convocatòria és amenaçadora o el cartell fa apologia de la violència o en denigra les víctimes. Puc afegir una cosa?

—Endavant.

—L'oficina no existeix solament per tractar temes vinculats al conflicte entre Catalunya i l'estat. Volem anar més enllà. Per exemple, tenim la intenció de treballar i denunciar els casos de persones que fa deu i quinze anys que viuen aquí i no tenen els papers en regla, no poden votar, etc. Volem ajudar a canviar la llei d'estrangeria espanyola perquè és un desastre absolut.

—Temeu que la volatilitat parlamentària acabi escapçant la vostra feina?

—És una oficina i no un càrrec de confiança. Per tant, si el govern cau, jo no ho faria de manera automàtica. El nou executiu hauria de decidir si em ratifica en el càrrec o no. Dit això, quan vaig acceptar el càrrec ja sabia què podia passar. És un risc que correm, però crec que val la pena per la feina que fem.

—Retornant a la vostra militància. Per què va deixar la CUP?

—És un allunyament progressiu. Jo vaig començar a militar l'any 1990, la CUP i jo hem canviat amb el pas dels anys. Hi havia coses que no agradaven i va arribar un punt que ho vaig posar tot a una balança i no em compensava continuar militant. Va ser un procés llarg, però en cap cas traumàtic. Potser vaig aguantar una mica massa, ara quan hi penso. Em sabia greu anar-me'n. Eren molts anys de militància.

—Com us heu pres les crítiques al vostre nomenament?

—No crec que fossin crítiques. Han desvinculat el nomenament d'una suposada estratègia per a contentar la CUP. Si algú es pensava que fitxant-me a mi fitxava la CUP, s'equivocava.

—Sou un apàtrida polític ara?

—Sóc independentista i d'esquerres, com ho he estat tota la vida. Simplement no tinc carnet de partit, però ja m'està bé. Es viu més tranquil així.

—Com veieu el moment polític?

—El veig millor ara que fa uns mesos.

—Expliqueu-vos.

—En clau independentista, el moviment ha passat un any pràcticament de dol i de perplexitat per provar d'entendre què ens havia passat. Penso que més o menys públicament, tots els sectors han arribat a les mateixes conclusions. Crec que tard o d'hora és inevitable que trobem noves fites i nous horitzons per a continuar treballant. Bàsicament perquè la gent continua empenyent, per sort. ■

Volem que els nostres informes siguin creïbles i rigorosos, i per això cal que ens fem ressò de tots els casos sense fer distincions

Tard o d'hora és inevitable que trobem noves fites i nous horitzons per a continuar treballant

El brutal assassinat que posa la Casa dels Saïd contra les cordes

Llevant La mort, torturat, de Jamal Khashoggi ensenya les vergonyes de l'Aràbia Saudita però també la inconsistència del món occidental

Cartells que demanen l'alliberament de Jamal Khashoggi. EP

VICENT PARTAL

En un país tan obsessivament tradicionalista com és l'Aràbia Saudita, la doble vida de les elits és un escàndol consentit i tolerat per la població només pel règim de terror que els monarques imposen. Centenars de membres de la família reial saudita guarden les formes en públic, però en la vida privada contradueixen tot allò que prediquen, espe-

cialment en termes de rigor social i religiós.

De tant en tant, apareix algun membre de la monarquia que fa un pas més enllà i, automàticament, guanya prestigi a Occident com si fos una mena d'alliberador. Mohammed bin Salman bin Abdulaziz Al Saud, el príncep de la corona, era el candidat més evident. Però el brutal assassinat de Jamal Khashoggi, un saudita crític de feia poc amb el règim i columnista de The Washington Post, l'ha posat contra les cordes.

A només 33 anys, Mohammed bin Salman difícilment podria acumular més poder i generar més interès

Va ser una cosa tan senzilla com l'ús d'una abreviació que el va fer popular. Salman va començar a fer servir les sigles MBS i a tolerar que la gent es referís a ell amb aquest nom. Molt a la manera americana. I de seguida es va escampar la veu que aquell home era diferent. MBS era i és un dels personatges més poderosos del règim. És el príncep hereu de l'Aràbia Saudita, assistent segon del primer ministre i ministre de Defensa; el més jove del món, per cert. És també cap de la cort reial de la Casa dels Saïd i president del Consell d'Afers Econòmics i de Desenvolupament.

Per rematar la brutal escalada al poder de MBS, el 21 de juny de 2017, el seu pare, el rei Salman, va destituir el príncep Muhammad bin Naif bin Abdulaziz Al Saud, nebot seu i fins aquell dia hereu al tron, i va escollir el seu fill per succeir-lo. A només 33 anys, Mohammed bin Salman difícilment podria acumular més poder i generar més interès.

Reformes socials però duresa política

El perfil de modernitzador del regne va guanyar crèdit amb diverses reformes impulsades per MBS, totes en el camp dels costums socials. Sense apartar-se de l'ortodòxia, va restringir els poders de la

temuda policia religiosa i va aixecar la prohibició de conduir a les dones, una reivindicació de feia temps. També va permetre el primer concert públic d'una cantant a l'Aràbia Saudita i que, per primera vegada, les dones poguessen entrar a un camp de futbol, ni que fos en una àrea tancada anomenada familiar. Aquests canvis van fer que MBS donés la imatge de gran reformador i l'home que podia modernitzar l'asfixiant clima social del regne dels Saüid.

Paral·lelament, les crítiques contra la seua duresa política van anar creixent, arran dels seus atacs implacables contra els activistes pels drets humans, per les conseqüències de la terrible intervenció militar saudita al Iemen i per les crisis diplomàtiques desencadenades amb Catar i el Líban, a més de l'espectacular detenció de diversos membres de la família reial saudita el novembre del 2017, que va acabar amb tots ells reclosos al Hilton de Riad, convertit en la presó més luxosa del món.

MBS va esdevenir la demostració màxima de l'esquizofrènia amb què les potències occidentals tracten el seu país. Per una banda, els enormes interessos econòmics els fan mantenir-se prudents respecte d'un règim que obliga els seus ciutadans a viure com si la modernitat no hagués arribat. Però, per una altra, s'il·lusionen amb qualsevol petit canvi, pensant que si el país es modernitza, les seues contradiccions seran més fàcils d'encaixar. Tot i que finalment topen una vegada i una altra amb la prepotència d'una cort que es

pensa que ho pot comprar tot i que, efectivament, fins ara ho ha pogut comprar tot. Però l'assassinat de Khashoggi podria haver portat les coses massa lluny i aquesta vegada sí que sembla que l'escàndol pot tenir conseqüències.

Una veu crítica que no ho havia estat pas sempre

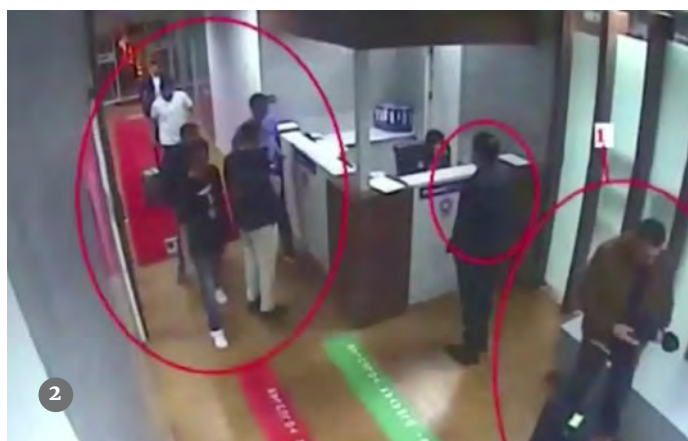
Jamal Khashoggi era un periodista saudita i columnista d'opinió a The Washington Post, ex-director i redactor en cap del canal de notícies al-Arab News Channel i, abans, director dues vegades del diari saudita al-Watan, considerat com el mitjà més obert a les tesis dels progressistes del regne.

Khashoggi no era ben bé un dissident. O no ho havia estat pas sempre. El seu pare era el metge personal del rei Abdulaziz Al Saud, el fundador de l'Aràbia Saudita, i el seu oncle era Adnan Khashoggi, considerat el més gran traficant d'armes del món. Jammal Khashoggi es va criar a la cort i després va estudiar als Estats Units i va treballar en diverses feines relacionades amb mitjans però també amb el govern. Algunes fonts diuen que ell mateix va formar part dels serveis secrets saudites i, probablement, també va treballar pels Estats Units, especialment durant una època de la vida en què va viure a l'Afganistan i es va trobar unes quantes vegades amb Ossama Bin Laden, aleshores en bones relacions amb els Estats Units, que l'emparava en la lluita contra els soviètics.

Khashoggi, la fama de progressista, la va obtenir sobretot a partir dels enfrontaments que va protagonitzar amb l'ortodòxia religiosa l'època

1

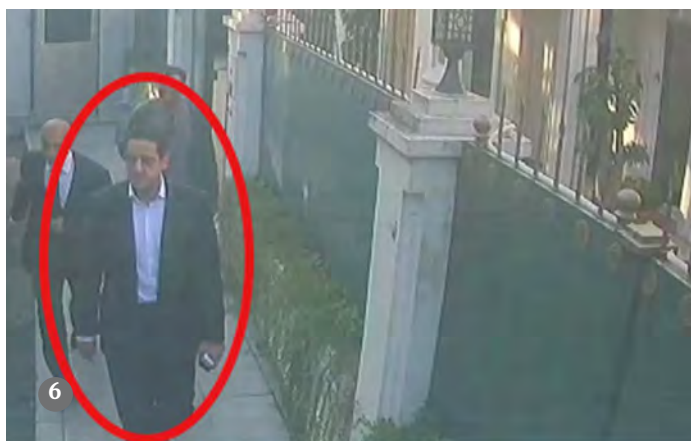
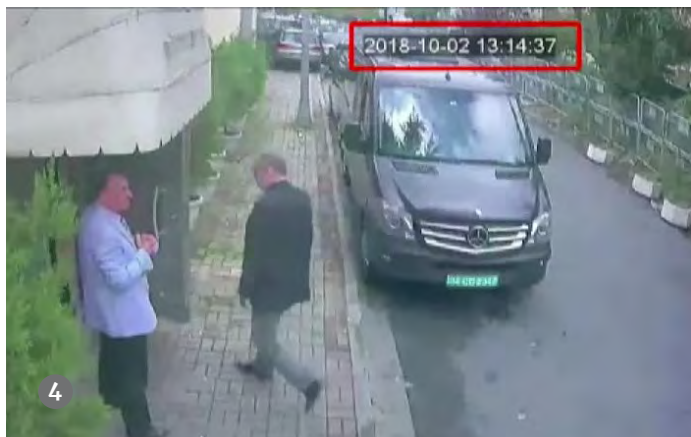

2

3

1. El jet privat que sembla que duien els homes saudites sospitosos de la desaparició de Khashoggi. TG // 2. Els sospitosos. TG // 3. 9.55. Un home identificat com Maher Abdulaziz Mutreb, vist anteriorment amb el seguici del príncep saudita Mohammed bin Salman, camina cap al consolat saudita. TG

4. 13.14. Jamal Khashoggi entra al consolat. TG // 5. Hatice Cengiz, parella de Khashoggi, l'espera fora del consolat.

TG // 6. 16.53. Mutreb és enregistrat fora del consolat. TG

que dirigia el diari al-Watan. Primer, el va dirigir només durant dos mesos, perquè un article criticant el wahhabisme, l'estricta versió de l'Alcorà oficial al regne, el va fer caure. Khashoggi se'n va anar a Londres, d'on va tornar tres anys més tard per dirigir novament el diari, i novament durant poc temps. Un article del poeta i dissident Ibrahim al-Almaee, el maig del 2010, va fer que tornés a dimitir. Els vuit anys següents, Khashoggi va mirar de posar en marxa diversos mitjans de comunicació des de fora de l'Aràbia Saudita per poder incidir en el país, car la seua presència havia estat prohibida als mitjans de l'interior.

El seu compte de Twitter, amb un milió i mig de seguidors, va esdevenir una de les seues eines de difusió principals, especialment a partir del moment en què, ja refugiat als Estats Units, va anunciar que muntava una organització política, directament dirigida a criticar MBS i desemmascarar-lo en el món occidental. Un gest, una decisió, que podria ser l'origen directe del seu assassinat.

Un assassinat bestial

El passat 2 d'octubre, Khashoggi va entrar al consolat de l'Aràbia Saudita a Istanbul per recollir un paper oficial que necessitava per a casar-se amb la seua promesa, resident a la ciutat. I ja no en va eixir. Un grup de quinze saudites membres dels serveis secrets i l'exèrcit el van torturar durant set minuts i després van esquarterar-ne el cos mentre escoltaven música. Diverses fonts diuen que han sentit un enregistrament

d'àudio dels fets.

L'assassinat de Khashoggi i el relat que va emergint de la brutalitat de l'assassinat ha esdevingut un problema diplomàtic de primera magnitud a l'Aràbia Saudita, més, tenint en compte que entre els autors identificats hi ha estrets col·laboradors, directes, del príncep Mohammed bin Salman.

El fet que l'assassinat es cometés a Turquia, que la parella de Khashoggi siga turca i que ell residís als EUA i treballés ni més ni menys que per The Washington Post, ha tensat més que mai les relacions entre l'Aràbia Saudita i els estats occidentals.

Els saudites no estan acostumats a donar explicacions i es creuen impunes perquè les seues amenaces de no comprar més armament sempre acaben dissuadint els altres estats, com ha passat fa poc amb Espanya. Per això Trump es mou sobre una corda molt prima. Sorprenentment, la seua primera reacció va ser posar els llocs de feina que els EUA perdrien en cas de conflicte amb l'Aràbia Saudita davant la investigació de l'assassinat. Però la pressió ciutadana, fortament alimentada per la premsa, el va obligant a canviar. Poca gent pensa que això serà cap canvi radical en la relació entre l'Aràbia Saudita i Occident, perquè dissortadament els interessos econòmics pesen molt més que la dignitat humana. I es pot descartar que el príncep Mohammed bin Salman pague per aquests fets. Siga com siga, ja no queda ningú al món que compre el relat de MBS com el 'príncep reformista'. Simplement, és una imatge incompatible amb la de ser un assassí. ■

Jamal Khashoggi: El món àrab necessita, més que res, llibertat d'expressió

The
Washington
Post

L'últim article de Jamal Khashoggi al Washington Post

JAMAL KHASHOGGI

Fa poc, cercava per internet l'informe 'Freedom in the world' del 2018, publicat per Freedom House, i vaig adonar-me d'una cosa molt greu. Només hi ha un país del món àrab classificat com a país 'lliure'. És Tunísia. Per darrere, hi ha Jordània, el Marroc i Kuwait, que reben la classificació de 'lliures en part'. La resta de països del món àrab es classifiquen com a 'no lliures'.

En conseqüència, els àrabs que viuen en aquests països estan desinformat o mal informat. No són capaços de tractar adequadament qüestions que afecten la regió i la vida quotidiana, i molt menys discutir-les públicament. El relat estatal domina la psique pública, i tot i que molts no s'ho creuen, la gran majoria de la població és víctima d'aquest fals relat. Malauradament, és poc probable que això canviï.

El món àrab s'omplia d'esperança la primavera del 2011. Els periodistes, acadèmics i la població en general romanien expectants i a l'espera de societats lliures, àrabs i brillants dins els respectius països. Confiaven a alliberar-se de l'hegemonia governamental i de les persis-

tents intervencions i la censura informativa. De seguida es va veure que aquestes expectatives no es complirien; aquestes societats han tornat al vell statu quo i, fins i tot, ara afronten condicions encara pitjors.

El meu estimat amic Saleh al-Shehi, destacat escriptor saudita, va escriure una de les columnes d'opinió més famoses mai publicades a la premsa saudita. Malauradament, ara compleix una sentència injustificada de cinc anys per uns comentaris suposadament contraris a l'establishment saudita. Que el govern egipci es quedés tot el tiratge del diari al-Masry al-Youm no va enutjar ni provocar cap reacció dels col·legues. Aquestes actuacions ja no fan reaccionar la comunitat internacional. Ans al contrari, poden portar una condemna en un primer moment, però de seguida, el silenci.

Per això, ara els governs àrabs tenen com més va més via lliure per a silenciar els mitjans de comunicació. Hi va haver un moment en què els periodistes van pensar que internet alliberaria la informació de la censura i del control associat als mitjans impresos. Però l'existència d'aquests governs va directament vinculada al control de la

informació i, per tant, han blocat de manera agressiva internet. També han detingut periodistes locals i han pressionat anunciant per perjudicar els ingressos de publicacions concretes.

Encara hi ha alguns oasis que encarnen l'esperit de la primavera àrab. El govern de Qatar encara dona suport a la cobertura de notícies internacionals, a diferència dels esforços dels seus veïns per controlar la informació i mantenir en peu l'antic règim àrab. Fins i tot a Tunísia i Kuwait, on la premsa es considera si més no 'lliure en part', els mitjans se centren en afers domèstics i no afronten les grans qüestions del món àrab. Dubten de ser plataforma per a periodistes de l'Àrab Saudita, Egipte i el Iemen. Fins i tot el Líban, la joia de la corona del món àrab en matèria de llibertat de premsa, ha estat víctima de la polarització i la influència de l'Hesbol·là pro-Iran.

El món àrab afronta ara la seva versió del teló d'acer, imposat no pas per actors externs sinó per forces internes que competeixen pel poder. Durant la Guerra Freda, Radio Free Europe, que amb els anys es va convertir en una institució crucial, va tenir un paper clau a l'hora de fomentar i mantenir l'esperança de llibertat. Ara els àrabs

necessiten alguna cosa semblant. El 1967, The New York Times i The Post es van fer càrrec de la propietat del diari Herald Tribune, i es va convertir en una plataforma de veus d'arreu del món.

El meu diari, The Post, ha emprès la iniciativa de traduir moltes de les meves peces i publicar-les en àrab. Els ho agraeixo. Els àrabs necessiten llegir en el seu idioma per poder entendre i debatre els aspectes i les complicacions de la democràcia als Estats Units i Occident. Si un egipci llegeix un article sobre el cost real d'un projecte de construcció a Washington, podrà comprendre millor les conseqüències de projectes similars a la seva comunitat.

El món àrab necessita una versió moderna dels antics mitjans de comunicació transnacionals perquè els ciutadans puguin estar informats sobre esdeveniments globals. Més important, hem de proporcionar una plataforma per a les veus àrabs. Patim pobresa, mala gestió i mala educació. Amb la creació d'un fòrum internacional independent, aïllat de la influència de governs nacionalistes que escampen l'odi amb propaganda, les persones normals del món àrab podrien encarar els problemes estructurals que afronten les seves societats. ■

La diplomàcia de les nacions sense estat: entre el reconeixement i l'aïllament

L'Aravot El paper dels territoris de l'estat espanyol contrasta amb la política exterior d'altres estats

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

La política exterior espanyola ha estat marcada aquesta setmana per la retirada de l'estatus diplomàtic al delegat del govern flamenc. Un representant d'un govern regional, però que té un poder important en la política exterior, el qual li permet de representar Bèlgica en alguns organismes, arribar a acords internacionals i tenir una xarxa de diplomàtics, cosa habitual en gran part dels estats federals del món i que contrasta amb el paper que tenen a l'estat espanyol.

L'octubre del 2008, ara fa deu anys, el Quebec i França van signar un acord de mobilitat professional per a facilitar el reconeixement mutu de les qualificacions. Era el primer entre Europa i Amèrica, un primer pas en aquell moment per a l'associació econòmica entre el Canadà i la Unió Europea.

L'acord era entre un estat independent i una província canadenc, i el Canadà no podia intervenir en cap cas, encara que li hagués desagradat l'acord, perquè el Quebec té la capacitat de negociar acords internacionals en matèries de la seva competència (com ara cultura, serveis socials i transport), i ja n'ha signat centenars. En canvi, el govern canadenc necessita el consentiment de les províncies per a implementar tractats internacionals si entren en competències provincials.

La situació és similar a la de les comunitats i regions de Bèlgica, que poden concertar tractats internacionals en re-

lació amb les competències exclusives, i com el Canadà, també tenen capacitat de bloquejar acords que afectin part de les seves competències, com es va veure fa poc amb la negativa del Parlament de Valònia de permetre l'acord entre el Canadà i la Unió Europea en relació amb el CETA.

En un àmbit més reduït, a la resta d'estats federals de la Unió Europea, els ländern d'Àustria poden acordar tractats internacionals amb estats limítrofs, tenint en compte que vuit dels nou ländern tenen frontera. En el cas dels alemanys, també poden signar acords dins les seves competències. D'aquesta manera han signat tractats amb gran part d'estats europeus (Àustria, Bèlgica, França i Països Baixos, entre més) sobre medi ambient, pesca, política de l'aigua i, fins i tot, per a establir companyies públiques propietat de diferents administracions en zones frontereres. La Federació, per la seva banda, necessita el consentiment dels ländern (Bundesrat) per a signar els tractats alemanys.

A Europa, els cantons suïssos també tenen aquesta capacitat. Tot i que les relacions externes són un afer federal, poden acordar tractats amb països estrangers dins el domini de les seves competències, sempre que no siguin contràries al dret, els interessos de la federació o d'un altre cantó.

La competència exclusiva de l'estat espanyol

La política exterior espanyola és molt diferent, principalment per la interpretació que es fa de la llei. Com

Banderes dels països nòrdics, amb la d'Åland al capdavant, al moll de la capital Mariehamn. M.C.

El president de l'Assemblea Nacional del Quebec, Jacques Chagnon, i el president del Parlament de Catalunya, Roger Torrent. ACN

Una de les associacions amb més projecció al món és l'Organització Internacional de la Francofonia

en molts altres, l'estat té la competència exclusiva en les relacions internacionals, i ha considerat que és l'única institució amb capacitat de signar acords vinculats al dret internacional, fins i tot en matèries exclusives de les comunitats autònomes, en les quals els governs autonòmics s'han de mantenir al marge.

A partir de la reforma del 2014, la tendència ha estat recentralitzadora. Si bé les comunitats poden tenir oficines, cooperació o fer viatges per impulsar les seves competències, han d'informar cada pas a l'estat, que ho supervisa. Una situació molt més semblant a les regions franceses que no pas als estats federals.

Els límits, els va marcar la llei catalana d'acció exterior i

relacions amb la Unió Europea quan va ser impugnada per l'advocat de l'estat, qui, amb una visió molt restrictiva, va considerar que Catalunya no podia tenir cap mena de relació amb cap estat. El Tribunal Constitucional, malgrat no acceptar totes les impugnacions, va sentenciar que la Generalitat no podia tenir una funció representativa en l'àmbit internacional i que Catalunya no podia ser un subjecte de dret internacional (per ingerència en la competència exclusiva de l'estat). També anul·lava la possibilitat d'establir cap mena de relació amb els consolats del país (perquè podia 'implicar un condicionament o menyscapte per a la política exterior de l'estat espanyol') i equiparava tota la diplomà-

cia pública amb les relacions internacionals.

Les limitacions han estat en gran part superades indirectament: s'han obert consorcis, com el Consell de Diplomàcia Pública de Catalunya (Diplocat) per a impulsar la projecció internacional, l'Institut Ramon Llull per a promocionar la cultura i la llengua catalana a l'exterior, i com Acció, l'agència pública per la competitivitat i la internacionalització de l'empresa catalana.

La representació en organitzacions internacionals

A més de la capacitat de crear legislació internacional, cal destacar altres aspectes importants de la política exterior, com ara participar en organitzacions internacionals, sigui representant el mateix país o en nom de les del qual es forma part.

Una de les associacions amb més projecció al món és l'Organització Internacional de la Francofonia, formada per vuitanta-nou estats i governs, entre els quals hi ha Andorra, i que té com a membres moltes entitats federades adherides en nom propi: el Quebec (1971), Nova Brunsvic (1977), la Comunitat Francòfona Belga (1980), Ontàrio (2016, observador), Nova Caledònia (2016, membre associat) i Louisiana (2018, observador).

Catalunya és observador permanent des del 2008 de l'Assemblea Parlamentària de la Francofonia, però no n'és membre, perquè el govern espanyol ha vetat una major integració. Entre més coses, ha censurat la participació

de la Generalitat en la cimera de caps d'estat i de govern de la Francofonia del novembre del 2014, a la qual havia estat convidada. Segons el protocol, els territoris no sobirans només poden participar-hi si és d'acord amb l'estat del qual formen part.

Un cas similar és el de la UNESCO, on el Quebec té reservat, des del 2006, un seient a la representació permanent canadenca. La mateixa proposta es va defensar per a Catalunya, però la resposta del govern espanyol va ser diferent de la del Canadà.

Actualment, hi ha deu membres associats, en alguns casos amb unes reivindicacions culturals molt menors: les Illes Verges Britàniques (1983), Aruba (1987), Ma-

cau (1995), les Illes Caiman (1999), Tokelau (2001), les Illes Fèroe (2009), Curaçao (2011), Sint Maarten (2011), Anguilla (2013) i Montserrat (2015), que en conjunt sumen poc més d'un milió d'habitants.

Hi ha més fòrums internacionals on trobem més nacions sense estat, és el cas del Consell Nòrdic, establert el 1952 amb la creació d'un mercat laboral, seguretat social comuns i lliure moviment dels ciutadans en aquests territoris i que és format per Dinamarca, Finlàndia, Islàndia, Noruega i Suècia, però també de manera independent per les Illes Fèroe, Grenlàndia i les Illes Åland.

Les Illes Fèroe (50.500 habitants), per exemple, tenen

plens poders per a acordar tractats internacionals en nom del Regne de Dinamarca quan són poders transferits a aquestes autoritats. A més, té acords de pesca, sobre comerç de mercaderies i cooperació en recerca amb la Unió Europea, tractats de lliure comerç amb Noruega, Suïssa i Turquia, de pesca amb Noruega, Rússia i Grenlàndia, i l'Acord de Hoyvík amb Islàndia, que estableix una única àrea econòmica entre tots dos països, amb lliure circulació de mercaderies, serveis, capitals i persones. També forma part de la UNESCO i altres organitzacions.

La resta de territoris també tenen una important política exterior. Les Illes Åland, de 29.489 habitants, tenen la

capacitat d'influir en acords internacionals de Finlàndia, per als quals cal el consentiment del seu parlament. Va ser el cas, per exemple, de l'acord per a unir-se a la UE juntament amb Finlàndia el 1995.

Finalment, les antigues Antilles Neerlandeses (Aruba, Curaçao i Sint Maarten) són, des del 2010, nacions constituents del Regne dels Països Baixos i poden actuar de manera independent en les seves relacions amb països estrangers respecte a les competències pròpies. Tenen els seus contactes internacionals i, a la vegada, han de donar el vist-i-plau als acords internacionals que els afecten.

La representació en nom dels estats

Les nacions constituents neerlandeses, a més de formar part d'associacions internacionals (com la Universal Postal Union), poden designar un membre del govern de qualsevol dels quatre països per a encapçalar la delegació en les trobades internacionals.

La participació en el Consell de Ministres de la Unió Europea té especial importància, atès que són clau en la presa de decisions. No cal que els assistents a les reunions siguin ministres dels governs estatals, sinó que n'hi ha prou que tinguin grau ministerial i estiguin facultats per a representar l'estat membre.

En el cas dels estats federals europeus, els representants de les entitats federals poden acompanyar el ministre i, fins i tot, pot ser que sigui un conseller 'regional'

Les Illes Åland, de 29.489 habitants, tenen la capacitat d'influir en acords internacionals de Finlàndia

El parlament flamenc. ACN

En el cas dels estats federals europeus, els representants de les entitats federals poden acompanyar el ministre i, fins i tot, pot ser que sigui un conseller 'regional' qui encapçali la representació

qui encapçali la representació, una decisió que correspon a cada país i que ha estat utilitzada, per exemple, el Regne Unit, Bèlgica, Alemanya i Àustria.

Al Regne Unit, és habitual que consellers escocesos, nord-irlandesos i gal·lesos formin part de representacions o les encapçalin. Per exemple, el 2008, ja amb un govern independentista, els ministres escocesos van assistir a catorze consells (entre els quals, agricultura, pesca, justícia i afers interns), defensant una línia acordada amb el Regne Unit, encara que de manera informal expressessin interessos pròpiament escocesos.

De manera similar, les comunitats o regions belgues envien els representants quan es tracten competències pròpies. L'última vegada que Bèlgica va tenir la presidència de la Unió Europea, el 2001 (des del 2007 hi ha el sistema de triple presidència), les comunitats van presidir molts consells sectorials. Per exemple, Flandes va presidir el de turisme, educació i joventut, i a més va representar Bèlgica en cultura, medi ambient,

energia, treball i afers socials, un fet habitual.

Cal afegir que Flandes també forma part d'organitzacions internacionals, com ara l'Organització Mundial del Turisme, igual que Madeira, Aruba i Puerto Rico. A més, en nom de Bèlgica, les seves nacions poden tenir representació internacional a tot el món, amb immunitat diplomàtica, per a desplegar i defensar les competències internacionalment, de la mateixa manera que els governs autònoms britànics (Escòcia, Gal·les i Irlanda del Nord) tenen acreditació diplomàtica total, o que el Quebec disposa d'un estatut diplomàtic, és a dir, els representats institucionals del govern tenen passaport diplomàtic.

Hi ha un altre cas en què hi ha haver aquesta immunitat diplomàtica. Va ser el de Catalunya en el període 2006-2010, quan el govern espanyol va concedir passaport diplomàtic a José Montilla, Josep-Lluís Carod-Revira i Rosa Clavell. La decisió depenia simplement del govern espanyol, i contrasta amb l'actuació posterior de provar d'impedir l'obertura

de les oficines a l'exterior, o de vetar la creació d'una conselleria amb el nom d'Afers Exteriors.

Els països amb reconeixement són els que tenen les reivindicacions nacionals més potents, juntament amb Catalunya i el País Basc, que en aquest cas tenen prohibida la política exterior i han de crear una xarxa de diplomàtics informal sense cap mena de reconeixement oficial.

De la mateixa manera, al marge de la competència exclusiva que tingui l'estat espanyol, la representació en organismes internacionals (com el Consell de Ministres de la Unió Europea), la possibilitat de fer ús del català al Parlament Europeu, la participació en la Francofonia o formar part de la representació a la UNESCO són qüestions que depenen exclusivament de la voluntat de l'estat.

Mentre la majoria d'estats miren d'acomodar totes les nacions, a l'estat espanyol, des d'abans del procés independentista, la voluntat ha estat silenciar la projecció exterior, sota la premissa que allò que no es coneix, no existeix. ■

Campaners d'Albaida. E.P.

Els campaners del segle XXI

Cultura popular L'Olleria acull el XXIV Aplec de Campaners Valencians

PAU BENAVENT

Hi ha tot un món per descobrir al voltant de les campanes, un patrimoni musical, artístic i etnològic que, sovint, no som capaços de percebre, el tenim tan interioritzat que el deixem perdre sense ser-ne gaire conscients.

Per a revertir aquesta situació, han sorgit diverses iniciatives: Os de Balaguer (Noguera) fa una trobada festiva i didàctica en què fonen una campana en viu, Albaida (Vall d'Albaida) prepara el primer museu internacional

del toc manual de campanes i, des de fa anys, molts pobles recuperen tocs tradicionals gràcies a l'empenta d'associacions que els investiguen, els conserven i en mostren l'ús a diverses trobades.

Dissabte, 20 d'octubre, és el XXIV Aplec de Campaners Valencians a l'Olleria, a la Vall d'Albaida: quinze associacions i més de setanta-cinc persones faran una mostra dels tocs de festa de cada municipi, compartiran experiències i projectes amb afeccionats i empreses.

Isaac Martorell té vint-i-tres anys, és membre de l'Associació de Campaners de la Vall Blanca, els organitza-

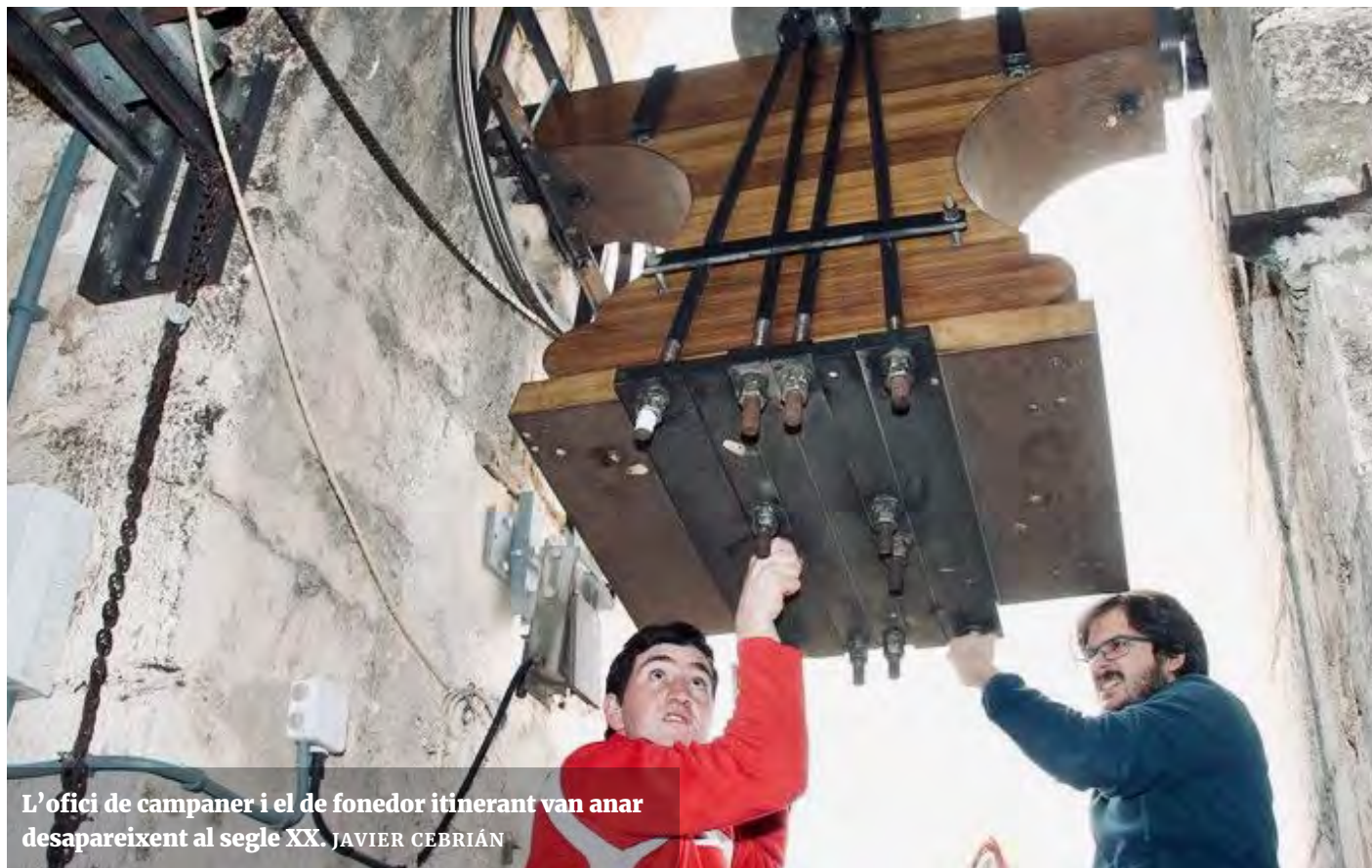

Dissabte és el XXIV Aplec de Campaners Valencians a l'Olleria, a la Vall d'Albaida

dors de la trobada: 'Ens motiva recuperar el toc manual perquè som una terra rica en campanes. En cataloguem les de la Vall d'Albaida, ja en tenim 270, entre les quals, una joia de l'any 1600, a l'Olleria. També ajudem a mantenir-les en condicions, n'envernissam la fusta, etc. Normalment toquem a les festes majors dels pobles de la comarca i a Xàtiva (Costera), en algunes fem totes les misses importants i les processons.'

Llenguatge de proximitat

El llenguatge de les campanes no tan sols nodreix les mostres que en fan les associacions, encara serveix per a

L'ofici de campaner i el de fonedor itinerant van anar desapareixent al segle XX. JAVIER CEBRIÁN

organitzar aspectes importants del dia a dia de la gent. Les diferències entre tocs i les funcions de cada execució s'han anat perdent i modificant amb el temps. Ara difonen missatges de proximitat i sentiments: diuen l'hora, avisen que hi ha un difunt, anuncien els oficis litúrgics i les festes grosses. Les d'Albaida, per exemple, fan més de 3.200 tocs, volteigs i repics a l'any i es toquen manualment des del segle XIII.

Però durant la història han tingut moltes més funcions: avisaven d'incidències, protegien els sants i els difunts, es refonien per fer armes durant les guerres, etc. Hi havia combinacions sonores per a totes les situacions: per a les emergències, feien el toc a foc o el toc de tronada; el toc d'albat es feia sonar quan moria una criatura;

hi havia d'altres més curiosos, com el toc de sometent, que cridava a la resistència contra els atacs i que va ser suprimit diverses vegades a Catalunya. I la manera de tocar-les podia ser diferent segons el lloc: amb volteig complet o mitja volta, amb corda, sense corda, amb palanca, etc.

Una tradició arrelada

El passat 21 d'abril, més de mil campanars d'Europa van sonar a l'uníson per demanar a la UNESCO el reconeixement del toc manual com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat.

Les campanes són part indissociable de la nostra cultura. Hi van arribar amb Bizanci. Els benedictins les van desenvolupar i perfeccionar i, al segle XVIII, van ampliar-ne les funcions a la societat civil

Els campaners avisaven d'incidències, protegien els sants i els difunts, es refonien per fer armes durant les guerres, etc.

i es van emplaçar dalt de la torre del campanar.

Malgrat aquesta tradició, l'ofici de campaner i el de fonedor itinerant van anar desapareixent al segle XX. Hi havia fonedors a Atzeneta d'Albaida, Olot i Monistrol de Montserrat, entre més, alguns seguien una llarga tradició familiar. Avui ja no n'hi ha. A l'estat espanyol, només en queden a Jaén, Palència, Càceres i Santander.

En paral·lel, hi ha empreses que instal·len i reparen rellotges i campanes. És el cas d'Electrorecamp, a Atzeneta

d'Albaida. Vicent Tomàs hi treballa des de l'any 1995: 'Muntar una fosa de campanes és tirar els diners. Un oncle em va ensenyar l'ofici de reparador i això fem: automatitzem les campanes amb electromalles i motors que controlen les voltes, baixem i pugem campanes, les netegem i els posem el jou tradicional, de fusta. És que ens agraden les campanes i la festa que fan, ací no hi ha celebració sense campanes, banda de música i coets. Ara bé, hi ha poc volum de feina perquè molesten, cada dia hi

El toc manual està en perill d'extinció, però es recupera a poc a poc amb joves que se sumen a l'experiència. GREGORIO IBÁÑEZ

ha menys gent que va a l'església i només es restauren quan hi ha subvencions.'

Possibilitats artístiques

Les campanes, en tota la seua varietat de formes i afinacions, també serveixen per a interpretar obres musicals.

El carilló del Palau de la Generalitat ressona a la plaça de Sant Jaume de Barcelona cada dia, Ana Maria Reverté hi interpreta tota mena de músiques des de l'any 1988.

Les orquestres i les bandes simfòniques disposen d'un campanòleg per a interpretar les obres en què aquest so és fonamental, com l'Obertura 1812 de Txaikovski. Però si hi ha un compositor que les ha investigades i incorporades, en gairebé tota la seua producció, aquest és el prestigiós Llorenç Barber.

El compositor valencià fa una mena d'art geogràfic al ras, fa sonar campanes i altres elements urbans. Explo-

ta el camp de l'audició amb una nova manera d'escolta col·lectiva que converteix els carrers, les places i les cantonades en escenaris.

Algunes desfilades de bandes i colles de dolçaines de moros i cristians incorporen campanes portàtils, i també algunes associacions durant les mostres de tocs.

Construint el futur

El toc manual de campanes està en perill d'extinció, però es

recupera a poc a poc amb joves que se sumen a l'experiència.

Isaac Martorell explica: 'La meua besàvia ja era campanera i jo ho he heretat, sempre m'ha agradat. Participes en una cosa privilegiada i la sents, no tothom pot pujar al campanar. Comuniques la música que sentien els nostres avantpassats. Comuniques el teu sentiment. A voltes, sents les campanes grosses enmig d'una processó, l'eco que fan sobre el poble, i se't posen els pèls de punta; o els volts que fem de matí durant la despertada, que són molt especials perquè no hi ha sorolls i ressonen com mai, això aborriona.'

El Museu Internacional del Toc Manual de Campanes d'Albaida (MitMac) és un projecte que va començar l'any 2015, tindrà una finalitat històrica, educativa i divulgativa, posarà en relleu el patrimoni material i immaterial amb cinc sales i el campanar.

Remei Arévalo n'és la directora: 'No hi ha cap museu del toc manual i, com que a Albaida no n'hem perdut la tradició, creiem que hem d'aprofitar-ho. És un projecte molt ambiciós i treballem en moltes direccions, perquè és un patrimoni mundial. Volem que es protegisca el toc, volem mostrar les diferències entre Occident i Orient i moltes coses més. És important que es conega el paper que han tingut, perquè formen part de la nostra herència històrica i social, ens cal recuperar-ne el valor i prendre'n consciència.'

Paga la pena descobrir els secrets que amaga un campanar per conèixer-nos una mica més. El futur demana assimilar les tradicions, conèixer els nostres drangs. ■

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 15-19 d'octubre

Dimarts 16.
Un any de
l'empresonament
dels Jordis

E.P.

Dijous 18. Ruben Wagensberg:
'La policia catalana és plena de
personatges d'extrema dreta'

ALBERT SALAMÉ

Dijous 18. Montse Vinyets: 'Sens dubte,
hi va haver mala fe de Serra i
Todó'

ALBERT SALAMÉ

MONTSE VINYETS

‘Narcís Serra donava aparença de legalitat i rectitud a totes les decisions de Catalunya Caixa’

Entrevista a l'advocada que representa l'acusació popular de la CUP en el judici dels sobresous de Catalunya Caixa, que ha assegut al banc dels acusats l'ex-ministre Narcís Serra i el banquer Adolf Todó

ALBERT SALAMÉ

JOSEP REXACH FUMANYA

La setmana passada va començar el judici a Narcís Serra, Adolf Todó i una quarantena de directius de la ja difunta Catalunya Caixa acusats d'haver aplicat un 'irresponsable' increment de sous i dietes quan l'entitat era rescatada amb diners públics. Això va passar el 2009, però no va ser fins al 2013 que el gran públic va assabentar-se dels milions que es modificaven en plena crisi. L'ex-diputat de la CUP David Fernández va destapar les xifres del contracte de Todó durant una comissió parlamentària, el qual, entre més coses, li assignava una pensió de 3,5 milions d'euros –l'estat espanyol la va vetar poc després.

—Té el contracte, vostè?

—Sí, el tinc aquí. Esperí, que li ensenyo.

—No, no, cap problema.

—És aquí, eh? Consell d'administració de 26 de març de 2008. Representants d'Iniciativa, Convergència, PSC i sindicats que voten a favor del seu contracte i representants d'ajuntaments. Si vol, dic els noms.

—No, no, si no tinc cap inconvenient a explicar-li-ho. M'estranya que tingui aquest contracte.

Posteriorment, la fiscalia va començar una investigació i cinc anys més tard s'ha obert judici oral a Todó, Serra i companyia per administració deslleial. Com en altres delictes socioeconòmics, la CUP es va personar com a acusació popular i demana quatre anys per als dos principals banquers i una indemnització. Entre sessió i sessió del judici, parlem amb l'advocada que representa l'equip legal de la CUP, Montse Vinyets:

—En total, quants diners es va apujar el sou Adolf Todó?

—Al contracte del 2008, es va pactar un sou de 600.000 euros més una retribució variable del 35% sobre aquest sou fix en funció d'objectius. Per a Jaume Massana, que era director general adjunt, 371.000 euros més el 35% de variable sobre el

A banda dels sous, també va haver-hi un increment de les dietes que cobraven els membres del consell d'administració

Catalunya Caixa estava en un moment molt difícil econòmicament i ells van prendre acords que eren perjudicials per a l'entitat i només responien al seu interès

fix. També els van assignar un fons de pensions i uns fons interns meritats en favor de tots dos. A banda, també cobraven dietes. El 2010, aquest sou base fix va pujar fins a 812.000 euros i 610.000 euros respectivament, i les variables es van enfil·lar al 45% del salari fix.

—**I per què Jaume Massana no ha estat acusat?**

—Perquè no va participar en els consells d'administració i, per tant, no va votar a favor dels increments de la retribució.

—**Qui més es va apujar el sou?**

—El sou es va incrementar a Todó i Massana. També es van pagar unes indemnitzacions molt elevades per a tres directius que van dimitir. A banda dels sous, també va haver-hi un increment de les dietes que cobraven els membres del consell d'administració, inclosos Serra i Todó, per la seva assistència a l'assemblea general, als consells d'administració i a les comissions que té una caixa d'estalvis. A parer seu, tant els increments de sou com els increments de dietes van ser completament legals, emparats amb la normativa.

—**Quin paper tenia Narcís Serra en tot plegat, aleshores?**

—Els increments de sous i dietes es discutien a la comissió de retribucions, formada per quatre persones: Serra, Todó i dues persones més, una que representava els impositors, i una altra, la diputació. Narcís Serra, el president de l'entitat, és qui fixava les qüestions a tractar a la comissió de retribucions, donava aparença de legalitat i rectitud a totes les decisions. Quan a la comissió de retribucions Serra proposava una pujada de sous, ningú no hi votava en contra. Evidentment, Todó no hi votava en contra perquè es discutia apujar el seu sou. I els altres dos membres sempre assentien perquè els deien que els increments eren avalats per informes tècnics i legals.

—**Quant cobrava Narcís Serra?**

—Des del començament, la llei de caixes d'estalvi deia que el càrrec de president

d'una caixa d'estalvis era honorífic i no retribuït. De cop i volta, sota el mandat de José Montilla, hi ha un canvi legislatiu molt important a la llei de caixes d'estalvis i s'estableix que el càrrec de president, tot i ser honorífic, pot ser retribuït. A partir d'aquest moment, Serra, a part de les dietes (el 2004 eren de 24.801 euros, i el 2005, de 135.707,85 euros) passa a cobrar un sou de 175.000 euros, a més de dietes (61.808 euros el 2007, 85.440 el 2008, 82.580 el 2009 i 92.334 el 2010).

—**Quina diferència hi havia entre abans d'apujar-se el sou i després?**

—Li ho vam demanar al judici. No ens ho va saber aclarir. Va dir que havia de fer la convocatòria de les ordres del dia, portar les reunions... Les mateixes coses que feia quan cobrava només dietes.

—**Però Todó i Serra s'escuden en el fet que el Banc d'Espanya i la Generalitat estaven al cas de l'increment de sous. Això trastoca la vostra estratègia?**

—En principi, sí que es van fer unes comunicacions. Però, primer de tot, hauran de venir els del FROB a declarar per aclarir què es deia, concretament, a les comunicacions. I en segon lloc, si ho sabien, no sé si pel sol fet de saber-ho, deixa de ser delictes. Sí que és clar que a partir d'un moment determinat, Catalunya Caixa estava en un moment molt difícil econòmicament i ells van prendre acords que eren perjudicials per a l'entitat i només responien al seu interès. La qüestió de les retribucions dels directius de les caixes d'estalvi estava volgutament desregularitzada. Tots són recomanacions i tot queda a l'empara que puguin fer el vulguin. És buscat.

—**Els tècnics del Banc d'Espanya, o algú, han validat aquestes comunicacions?**

—A les pròximes sessions de judici, han de venir els tècnics a aclarir aquesta qüestió. Però és molt important desmuntar la idea que presenten les defenses, que diuen que en el moment que es va prendre els acords dels increments de sous i dietes, l'entitat es trobava en una situació

ALBERT SALAMÉ

*El vaixell s'enfonsava
i van voler-se
garantir els màxims
beneficis personals*

difícil la qual tot feia pensar que remuneraria i que, per tant, les retribucions no causaven perjudici a l'entitat. Nosaltres defensem que l'entitat ja estava en fallida tècnica quan van incrementar els sous, que el vaixell s'enfonsava i van voler-se garantir els màxims beneficis personals. Aquesta és la nostra hipòtesi.

—**Estava en fallida tècnica?**

—Sí perquè hi havia una concentració en actius immobiliaris tòxics molt gran. La caixa d'estalvis havia creat, ella sola (unes 62) o a mitges amb altres promotors immobiliaris (unes 68), moltes societats dedicades a la promoció immobiliària i durant molt de temps, en comptes de reflectir als balanços la depreciació que havien patit aquestes societats, continuaven sobrevalorant els seus actius amb taxacions que no s'ajustaven a la realitat. Llavors, donaven a aquestes societats un valor que realment no tenien i els comptes de l'entitat del 2008 al 2011 no s'adequaven al principi de prudència comptable. De fet, el 2010 feien un ERO. Per això diem que quan van incrementar sous i dietes, l'entitat ja

estava en fallida, encara que formalment no s'hagués declarat.

—**Ells argumenten que el primer sotrac de la crisi l'havien superat.**

—Sí, diuen que eren en una v, i que se'n sortirien. Però crec que qualsevol persona amb dos dits de front deia que, d'allà, no en sortirien perquè hi havia una dependència molt gran en els actius immobiliaris. Eren en una situació de col·lapse i era gairebé impossible sortir-ne. Recordem que, en total, van rebre 13.000 milions d'euros de rescat! A parer meu, Deloitte va maquillar els comptes anuals amb relació a les qualificacions de les seves societats participades. Fins que hi va haver un moment que això no se sostenia més. No pot ser que de cop i volta tot s'enfonsi. No. Hi va haver un in crescendo i el van anar maquillant fins que un dia no van poder més i llavors va sortir tot.

—**Desconeixia aquest 'maquillatge'.**

—I Deloitte va arribar a facturar onze milions d'euros en concepte d'auditories. Si pagues aquesta quantitat, gairebé et diran allò que vols que diguin.

—Entre Deloitte, Banc d'Espanya... Es podrien anar demanant responsabilitats a altres actors secundaris?

—Exacte. És possible fer-ho, una altra cosa és que hi hagi ganes. El gran quid de la qüestió encara no ha arribat a judici, que és la gestió que es va fer de la caixa d'estalvis. I ens hem quedat amb la petita punta de l'iceberg, els increments de sou, que públicament és molt gràfic i xocant, però per mi la qüestió és com es va perdre de vista què era una caixa d'estalvis. Una caixa d'estalvis té un objecte social molt clar i molt concret, que és fomentar l'estalvi i tenir una xarxa d'oficines arrelada al territori. I els directius van fer absolutament la cosa contrària. Convertir la caixa en un banc, dedicar-se a ser promotors immobiliaris i anar més enllà del territori fent promocions immobiliàries a Polònia o Gran Canària, per exemple.

—De fet, Serra és investigat per les inversions a Polònia.

—Sí, al jutjat central d'instrucció 2 de Madrid. S'investiga Torca Procam Polska, la societat immobiliària més gran de l'entitat. Passa que ja som a final del 2018 i encara és en fase d'investigació. Crec que van molt tard.

—És possible investigar una caixa en general per administració deslleial, tants anys després?

—Quan s'enfonsaven les caixes, per exemple, Catalunya Caixa es va quedar moltes de les societats en què participava, es va quedar la part dels promotors. I es van començar a concedir crèdits de milions d'euros de manera desmesurada sense demanar responsabilitats ni avals, i a un tipus d'interès baixíssim, sabent que no retornarien. Aquí també hi pot haver responsabilitats penals. Jo no dic que ens posem a mirar de manera general si es va gestionar bé o no, sinó que hi ha un seguit d'actuacions concretes de decisions que van més enllà d'una mala gestió empresarial, que són decisions que perjudicaven els interessos de la caixa i beneficiaven persones concretes. Però moltes ja deuen haver prescrit.

Adolf Todó i Narcís Serra, sortint de l'Audiència de Barcelona. ACN

—Veurem Narcís Serra o Adolf Todó en altres judicis? O és molt difícil d'obrir la caixa dels trons?

—Nosaltres la vam provar d'obrir. Aprofitant el procés per l'increment dels sous, vam demanar que s'ampliés la querrela per una actuació concreta que va haver-hi a Lleida pel cas de la Llotja i finalment es va arxivar. És clar que la CUP no és la fiscalia i no té accés a la documentació. Això requereix moltes hores i un treball ingent. Sí que sé que el FROB va donar compte a la fiscalia de tot un llistat d'operacions bancàries. Algunes són en fase d'investigació, però no en conec cap per la qual s'hagi obert judici oral.

—La fiscalia no ha estat diligent amb tots els presumptes delictes que rodegen Catalunya Caixa?

—No m'ho explico.

—Només començar el judici, el jutge ja va rebaixar la quantitat de la fiança. Com ho va entomar?

El gran quid de la qüestió encara no ha arribat a judici, que és la gestió que es va fer de la caixa d'estalvis

—Això és l'aplicació de la doctrina del cas Nóos, que diu que l'acusació popular no pot demanar una quantitat de responsabilitat civil més alta que la fiscalia o l'acusació particular. En aplicació d'aquesta doctrina, es va rebaixar la responsabilitat civil, i per tant, la fiança exigida. La condició d'acusació popular no ens permetia d'anar més enllà.

—Si els declaren culpables, retornaran els diners que es van quedar de més?

—Al nostre entendre, no.

—Confieu a demostrar que són culpables?

—Per a mi ja és molt que hàgim arribat a obrir judici oral. És clar que ells tenien la voluntat de prendre decisions desfavorables a Catalunya Caixa, però no ho van fer de manera poc delicada, sinó que van procurar donar aparença de legalitat. Per exemple, van encarregar informes a empreses amigues, com la consultora Hay, que constantment surt a la causa. Van procurar de maquillar la seva actuació. Nosaltres hem d'acreditar davant el tribunal que això va ser part d'un pla preconcebut, decidit i buscat des del minut zero per a vendre aquests acords perjudicials per a l'entitat, però donant-los aparença de legalitat. De fet, perquè els increments fossin aprovats pel consell d'administració havien de donar aquesta aparença de legalitat. Són gent que té una formació alta, amb moltes eines al seu abast per a arribar als seus objectius i vestir-los d'una fraudulenta legalitat.

—Creieu que hi havia mala fe?

—Sense dubte. Sense mala fe no hi ha delictes. I és això que hem de demostrar.

—A les defenses no els va agradar que la CUP es personés com a acusació popular. I us volien investigar. Com va anar?

—Es van fer públics uns correus aportats per la defensa de Todó a la instrucció per justificar que hi havia un contacte amb el Banc d'Espanya. La defensa de Todó va presentar un compendi d'articles que s'havien fet ressò d'aquests correus

filtrats a la premsa i va sol·licitar al jutge que m'obris una investigació per revelació de secrets. Però es va desestimar la petició.

—Per què creieu que molesta tant que la CUP es personi com a acusació popular en casos de delictes econòmics?

—Suposo que perquè no volen que aquests processos siguin objecte de debat públic. Que es ventilin a porta tancada.

—Sabeu si els acusats han provat de pactar amb la fiscalia?

—No ho sé, no en tinc ni idea.

—Tot plegat, és una mena de metàfora de la bogeria econòmica que es va viure al país abans i durant la crisi, oi?

—Sí, com els beneficis sempre són individuals i les pèrdues s'han de socialitzar. Aquests senyors cobraven molt perquè en principi tenien molta responsabilitat en el seu càrrec, però hem vist que malgrat tot el que ha passat, no els han exigit ni la mínima responsabilitat. I s'ha liquidat una entitat que estava constituïda des del 1926, amb molts anys d'història. Aquest cas també posa sobre la taula una política de retribucions basada a apel·lar a una direcció kamikaze de les entitats bancàries.

—Què voleu dir?

—Es desestimaven les polítiques reposades a llarg termini i que fomentessin l'estalvi privat, que era l'objectiu inicial de les caixes, ho repeteixo. Es va destinar tot al fet que el directiu de torn assolís els incentius i les bonificacions previstos aquell any. Tot es planificava a curt termini perquè tothom arribés als objectius. I això és una bestiesa. I a part, en última instància: qui funda la caixa? La Diputació de Barcelona, que va perdre de vista quina entitat gestionava. Es va convertir en una immobiliària. Ens hem hagut de sentir a dir que tot va anar malament perquè no es tornaven els préstecs hipotecaris signats per la gent. Si mireu el gran factor de risc de Catalunya Caixa, no era en les hipoteques dels habitatges, que era mínim, sinó en societats immobiliàries que tenien. ■

Per a mi ja és molt que hàgim arribat a obrir judici oral

Ens hem hagut de sentir a dir que tot va anar malament perquè no es tornaven els préstecs hipotecaris signats per la gent

RUBEN WAGENSBERG

‘La policia catalana és plena de personatges d’extrema dreta’

El diputat d’ERC parla de la situació dels partits independentistes dins el Parlament de Catalunya

ALBERT SALAMÉ

TXELL PARTAL

La repressió ha afectat clarament la política i ha estat causa d’entrebancs, diu el diputat d’ERC Ruben Wagensberg. Malgrat tot, no perd l’optimisme i confia que la República arribarà. L’impulsor de la campanya ‘Casa nostra, casa vostra’ i de l’equip promotor d’En Pau de Pau va acceptar ara fa un any l’envit de començar a fer política institucional com a independent a les llistes d’Esquerra Republicana. Assegura que res no és com es pensava, però és conscient que li ha tocat de viure un moment excepcional.

Wagensberg diu que cal fer seure l’estat espanyol en una taula de negociació. I per això creu que cal acorralar-lo amb nous primers d’octubre. Una data clau? El judici contra els presos polítics. Diu que el 80 % de la població catalana vol la llibertat dels presos polítics i una solució política i per això creu que ara cal actuar amb determinació per aconseguir aquests dos objectius.

—Sou molt actiu a les xarxes socials, però el dia 12 d’octubre us van criticar molt fort...

—Sí. Vaig penjar un vídeo on es veia gent de l’Amèrica Llatina que explicava que no es creien la història oficial de la ‘descoberta d’Amèrica’. I, és clar, van aparèixer tot de gent amb l’ADN colonial a dir-nos de tot. Fins al punt de dir que aquesta gent no seria civilitzada si no haguéssim arribat allà. Ens pot semblar que ho diuen quatre persones amb mentalitat troglodita, però si mires les declaracions de Pablo Casado de l’altre dia parlant del 12 d’octubre, diu que el país més important del món mundial és Espanya perquè havia fet la gesta més important del món, que era descobrir Amèrica. Descobrir? Fa terror aquest pensament. És clar que ells ja s’havien descobert a ells mateixos. Per tant, tota aquesta gent no està sola, és impulsada per una dreta cada vegada més casposa i rànica a Espanya.

—Aquesta dreta és un perill real?

A Catalunya per tant, crec que li tocarà un paper en l'àmbit europeu com a punta de llança importantíssima contra aquest auge de l'extrema dreta

Ens hem entrebancat molt. I encara continuem entrebancant-nos molt. La repressió ens afecta

— Cada vegada s'acosta més a la ultradreta. La lluita entre Casado i Rivera per veure qui s'assembla més a Vox és molt preocupant. Encara més en un context gairebé mundial, on cada dia es permet de dir-la més grossa sense que passi absolutament res. Arreu veiem com la ultradreta es va escolant de manera sistemàtica a tots els parlaments. Ara mateix ho hem pogut veure al Brasil. Cal vigilar. Això ja ho hem viscut. Hi ha massa coses que ens recorden allò que diuen els llibres d'història sobre els anys trenta. No és la primera vegada que el món ho veu, i hem de vigilar moltíssim.

— **Quin paper hi ha de tenir Catalunya?**

— A l'Estat espanyol tenim potser la sort que han trobat l'excusa en l'independentisme. Això ha evitat que tots aquests col·lectius més vulnerables, com la immigració, estiguin una mica apartats d'aquest discurs, però ja comencen a fer-los-hi entrar. A Catalunya per tant, crec que li tocarà un paper en l'àmbit europeu com a punta de llança importantíssima contra aquest auge de l'extrema dreta. Segurament aquest és el desafiament, sense que ens ho espereséssim, més titànic que tindrà la República. Aquí tenim un cordó sanitari que hem d'aprofitar.

— **També és preocupant la impunitat de l'extrema dreta al carrer...**

— És clar, la impunitat que ve de dalt, dels estaments judicials, policíacs, dels mitjans de comunicació i polítics. Això fa que el comportament d'una persona de l'ultra dreta sigui jutjat d'una manera diferent. Veiem com la ultradreta actua impunement. Per exemple, Jordi Borràs va ser agredit per una persona amb placa de policia i no ha passat absolutament res. I després ens trobem casos absolutament més greus que mediàticament se'n hi fa una gran bola. Veus el greuge quan ho compares. Veus gent que no ha fet res, com el regidor d'Esquerra Jordi Pesarodona, que és investigat, mentre que a l'agressor de Jordi Borràs no li ha passat res. Quan fas aquestes comparacions t'adones de la gran impunitat que

té la ultradreta. Sempre n'ha tingut, per una altra banda. Però és clar que ara se senten més valents per a sortir al carrer. És una mala notícia. El missatge és que estem sols davant la ultradreta.

— **L'altre dia vau ser molt dur amb l'actuació dels Mossos durant la manifestació antifeixista...**

— Les actuacions de qualsevol policia sempre s'han d'analitzar, encara que sigui la millor del món. I en cas que algunes coses no funcionin bé s'hi han de buscar responsabilitats, perquè una altra vegada no fallin. Per una altra banda, sabem que la policia catalana és plena de personatges d'extrema dreta. I, a més, se sap que, aprofitant l'aplicació del 155, s'han fet canvis de comandaments i s'hi ha posat gent més afí al que l'estat voldria. Per tant, no cal tan sols una revisió concreta de les actuacions, sinó una revisió profunda del cos, de la policia catalana.

— **Però, és clar, els Mossos depenen de la Generalitat, que és governada per Esquerra i Junts per Catalunya...**

— És evident que cal fer autocrítica. Però jo no sóc a la Generalitat, sóc al legislatiu. Jo no puc respondre pel que fan ells, però crec recordar que el president Torra va dir que s'investigaria si els operatius d'aquell dia havien funcionat de manera adequada o no. Però, com que no sóc al govern, no tinc ni idea en quin punt es troba, això.

— **D'aquí a poc farà un any que vau entrar a la política institucional. És com us ho imaginàveu? Quina conclusió n'heu tret, d'aquests mesos d'experiència?**

— Com m'imaginava, no ho és. La situació és tan excepcional que tot allò que t'hauries pogut imaginar o havies vist durant la teva vida, no hi té res a veure. La veritat és que ha estat un any molt complicat. Ens hem entrebancat molt. I encara continuem entrebancant-nos molt. La repressió ens afecta. És la primera vegada que aquesta classe política és objecte de repressió i, per tant, és normal que encara estiguem

*La manera que
tenim d'avançar de
pressa es continuar
caminant*

ALBERT SALAMÉ

en aquest procés d'adaptació. Això s'ha vist aquesta última setmana amb l'afer de la substitució, delegació o designació de diputats.

—Parlant d'aquest enfrontament entre els partits independentistes... Com l'expliqueu? Molta gent s'ha perdut.

—Jo diria que no és cap enfrontament.

—...

—És cert que qualsevol desacord o desavinença es pot interpretar al carrer, i més en aquest moment, com un enfrontament. Però no ho és. Són dues maneres diferents d'entendre com s'ha de fer el salt d'aquest nou mur que ens va posar Llarena. Aquestes diferències han saltat al carrer com un desacord, però ja hem vist ara que tot va cap a un rumb on ens podem trobar. Aquesta setmana la mesa del parlament ja ha acceptat a les comissions els vots dels quatre diputats de Junts per Catalunya. Però, com que no hi ha cap estratègia, ni cap objectiu clar compartit per tots els actors sobiranistes, qualsevol petita cosa es mag-

nifica moltíssim. Si això hagués passat dos mesos abans del primer d'octubre, hauria semblat una minúcia. Però, sense consens i objectius estratègics compartits, ens anem encallant.

—A les xarxes socials heu insistit en aquesta idea: que els fets de la setmana passada demostraven que hi ha estratègies diverses i que calia una estratègia conjunta.

—És indispensable. Cal tenir un objectiu compartit. El sobiranisme ha avançat quan hem tingut un objectiu. Cal que no tan sols sigui compartit pels dos partits sobiranistes majoritaris al parlament, sinó també per la CUP i més col·lectius. Al final cada persona independentista et dirà que ho és per un motiu. A la vegada tindran estratègies diferents. Per tant, hi ha tantes estratègies i motius com persones independentistes. El que hem de fer és aconseguir alinear-nos. Si no és molt difícil d'avançar.

—Quina ha de ser aquesta estratègia? Veieu clar cap on s'ha d'anar?

—Hem d'avançar clarament cap a la República. No hi ha ningú que en tingui cap dubte. El problema és que davant tenim un estat que fa servir tots els mecanismes que té per paraitzar, entre més coses, la vida parlamentària a Catalunya.

—Però com hi anem cap a la República?

—La manera que tenim d'avançar de pressa es continuar caminant. De vegades ens aturem massa a pensar com ho hem de fer, si hem de ser més, o si ho hem de fer així o d'aquella altra manera... La veritat és que el dia que més independentistes vam sumar va ser el primer d'octubre. Aquell va ser també el dia que més gent del món va conèixer el procés català. Aquest estiu, a Mèxic, vaig parlar amb gent de totes les edats i classes socials. Tothom coneixia el procés català a la perfecció gràcies a l'1-O. Per tant, la pista la tenim clara, cal fer més primers d'octubre. L'error seria pensar que amb l'1-O ja n'hi va haver prou. Això ho han volgut creure molts, però és evident que no n'hi va haver prou. Cal que sapiguem on som avui. Encara no tenim República,

tenim un estat segurament molt més fort i boig que no ens pensàvem. A mi m'agrada comparar-ho amb un combat de boxa. És com si el primer d'octubre haguéssim donat un cop de puny a l'estat i l'haguéssim deixat estabornint, però no haguéssim fet el cop final. Per tant, hem de tornar-hi. Hem de desestabilitzar l'estat perquè finalment s'assegui a la taula de negociació com en qualsevol procés d'emancipació.

—Hi ha prou complicitat per tornar a fer un primer d'octubre?

—Pensa que veníem del 9-N. Ja no ens recordem, però després de la consulta vam passar aquell any que semblava un desert. Carme Forcadell va dir aquella famosa frase de 'President, posi les urnes'. Al final es va articular el projecte de Junts pel Sí, amb un pla electoral que deia que en divuit mesos es faria efectiva la República. A més, van passar molts mesos que pensàvem que fariem eleccions, amb el 'Mas o març'. Ens trobàvem, doncs, que semblava que tot se n'anava en orris. Avui no ho recordem, però és molt semblant a això que vivim ara. I després van arribar els dies més importants que ha viscut aquest país, els dies que ens han acostat més a la República. Per tant, sens dubte, crec que el president Torra té tota la raó del món quan diu que cal generar un nou moment. La gent hi és.

—L'altre dia, en una entrevista a VilaWeb, Carod-Rovira deia que calia arribar a un pacte forçat amb l'estat espanyol... Com hi arribem, a aquest punt?

—És important de parlar de negociació forçada i no acordada. Amb això, Carod té moltíssima raó. L'estat no s'aixecarà un dia i dirà: 'Mireu! Avui ens ve de gust negociar un referèndum, seieu a la taula.' Per tant, l'estat s'ha de trobat forçat a negociar com ha passat tantes vegades al món. Per exemple als Balcans, on, després d'anys matant-se entre ells, tot va acabar en una taula de negociació. Disset dies tancats amb Bill Clinton.

—Però com hi arribem?

—Forçant-ho. L'única manera de fer-

ALBERT SALAMÉ

ho és amb desobediència civil. Però no la podem desgastar, aquesta paraula. La desobediència civil, no violenta, és un concepte molt seriós, però no el podem cremar. A Catalunya acostumem a cremar molt de pressa aquestes paraules. Ara hem d'acumular totes aquestes forces i trobar una estratègia compartida. No tinc cap dubte que es fonamentarà en la desobediència. Però ara no pot ser que cadascú faci actes de desobediència com bolets. No pot haver-hi una cursa a veure qui en fa més. No passa res si durant un any o un any i mig no hem desobeït. La desobediència és necessària quan ens cal saltar un mur. No pots desobeir sempre. Si no, al final no tindrà cap mena de valor. És molt important de saber quan és el moment, quan hi ha les condicions i les correlacions de forces, quan som tots alineats.

—Però tornem a ser al principi: per a fer això cal unitat...

No pot ser que cadascú faci actes de desobediència com bolets. No pot haver-hi una cursa a veure qui en fa més

—És clar, cal unitat d'acció. En cap cas unitat de pensament. La riquesa de l'independentisme és la pluralitat. Últimament en molts actes ens demanen unitat. Hem d'entendre que la força de l'independentisme és que som un moviment, no una ideologia. No som ni d'esquerres ni de dretes, ni d'un color polític ni d'un altre. Som molts pensaments diferents... La gràcia és que compartim un objectiu: la República. Per tant, parlar d'unitat de pensament seria un gran error. Segurament, l'assignatura pendent de l'independentisme és saber gestionar aquesta diversitat. Cal trobar la unitat d'acció. És la cosa més important i alhora la més difícil.

—Ara mateix que és separa?

—No estem d'acord en el camí pel qual hi hem d'arribar. No sabem si ho hem de fer vorejant la muntanya o escallant. Malgrat tot, sóc optimista. No és la primera vegada que ens trobem amb aquesta situació. És evident que ara sona més dramàtic perquè tenim molts amics a la presó o exiliats, i això fa que tot es magnifiqui. Però és evident, que hi ha pel cap baix dos milions de persones disposades a fer qualsevol cosa per arribar a la República. Ens en sortirem.

—El jutge Llarena ha deixat sense sobirania el Parlament de Catalunya... Llarena ha decidit que Puigdemont, Sánchez i Turull no siguin presidents...

—Cal dir que aquest parlament no ha estat prou sobirà i per això volem aquest estat català. Això ho demostren les setze lleis suspeses pel Tribunal Constitucional. Aquest parlament ja no és sobirà d'entrada. Però és clar, ara, de cop, veu la ingerència de Llarena cada vegada més a sobre.

—Cal plantar-se davant Llarena?

—El problema és com ens hi plantem: quan i de quina manera ho fem. A què dediquem les energies. A falta d'estratègia conjunta, la desobediència contra tot allò que va decidint Llarena, on ens pot portar? Ens pot portar a diverses situacions, com ara que ens tornin a

aplicar el 155. Ens hem de preguntar què ens pot acostar a l'estratègia final. Hi ha gent que defensa que ens plantem a cada pas que faci Llarena. És un camí legítim i viable. Però n'hi ha que diuen que val més reagrupar-se i buscar consens. I quan el tinguem, tornem a fer una gran investida de cop com quan vam fer el referèndum de l'1-O. Totes les estratègies són legítimes, i segurament totes són viables. El problema és que són diferents.

—Hem d'esperar el judici?

—El judici i la sentència serà un moment fantàstic per a construir un altre primer d'octubre. No és bo barrejar la lluita antirepressiva i l'acció política, però aquí crec que no serà possible diferenciar-ho. Aquí convergeixen d'una manera molt evident. Per tant, hem d'aprofitar aquesta sentència, que malauradament tot fa pensar que seran molts anys de presó. Haurem de dir prou per les sentències i perquè no ens han donat cap resposta política. Tinc amics i familiars que no són independentistes però que els molesta igual o més que a mi tenir presos polítics. Fins i tot tenen un cert sentiment de culpabilitat perquè és gent amb simpaties amb partits com el PSC i que se senten amb una certa responsabilitat de tenir aquesta gent a la presó, malgrat no voler-ho.

—...

—Encara més, tinc amics que no són independentistes però que veuen clar que cal trobar una solució política de Catalunya. No ho volen, tants anys en aquest conflicte permanent. Creuen en la negociació. Segurament quan siguin a la taula defensaran posicions diferents, però creuen que hi ha d'haver una solució política. Per tant, podem trobar-hi aquest famós 80% de la població, amb el qual crec que tenim un recorregut ampli i molt llarg. És evident que un dia els nostres camins se separaran, però crec que hem d'acumular tanta gent com sigui possible per reclamar una solució política a Catalunya. Com més siguem en aquest camí, més aviat superarem aquesta etapa. ■

Hem d'entendre que la força de l'independentisme és que som un moviment, no una ideologia

Tinc amics que no són independentistes però que veuen clar que cal trobar una solució política de Catalunya

FRANCESC HOMES

‘Hi haurà un judici en paral·lel, i aquest el guanyarem’

Entrevista a l'ex-conseller i coordinador de les defenses dels acusats de Junts per Catalunya en el judici de l'1-O

ALBERT SALAMÉ

JOSEP CASULLERAS NUALART

Francesc Homs ja no tornarà a la primera línia política. Hi ha estat durant molts anys, en què ha tingut posicions de poder a Catalunya, com a conseller de Presidència i havent estat negociador amb Madrid de l'estatut escapçat. Ha acumulat una experiència política i de coneixement de les institucions de l'estat espanyol que ara vol fer valer com a coordinador de l'estratègia de defensa dels acusats de Junts per Catalunya per l'1-O. De fet, el seu cas va ser un aperitiu –diu– de tot això que ha vingut després, quan fou condemnat a inhabilitació per desobediència pel 9-N. I ara rep un doble càstig, perquè està pendent, juntament amb Artur Mas, Joana Ortega i Irene Rigau, de la sentència del Tribunal de Comptes, que els pot condemnar per malversació. Mentrestant, tots tenen patrimoni embargat. Cases i immobles. Un altre cas de voluntat d'escarment i de càstig per part de l'estat espanyol.

La principal ocupació d'Homs aquests mesos és definir l'estratègia dels presos. Per això ha de visitar-los, parlar amb ells, amb els advocats, decidir recursos, arguments, i preparar-se per al judici. En parlem al seu despatx modest de la part baixa de l'avinguda Diagonal de Barcelona, on ha reprès l'activitat d'advocat. Però el cas que ara té a les mans és sobretot polític, i el to i les maneres que ha de tenir la defensa en aquest judici ocupen la major part d'aquesta entrevista.

—Us sentiu doblement castigat pel 9-N?

—Mai no em sentiré víctima per haver fet allò que enteníem que era la nostra obligació, però entenc que sí que és un doble càstig, perquè ja ens van processar i ens van condemnar. I jo amb una sentència ferma, que ja he complert. Crec que ells analitzen en un moment donat –algú analitza– que la reprimenda que ens havien fet era insuficient i fan una segona volta amb aquest procediment al Tribunal de Comptes.

Veig la mà clarament del PP i de Soraya Sáenz de Santamaría

Has d'incorporar elements de tècnica penal però sabent que té una dimensió política i pública extraordinària

—Quan dieu que algú no en té prou amb el càstig, a qui us referiu?

—Tenen noms i cognoms. És Societat Civil Catalana, que promou la iniciativa. Però no s'havia vist mai al Tribunal de Comptes que es presentés una denúncia d'uns particulars i que l'endemà fos admesa a tràmit. Algú l'esperava, aquesta denúncia. I aquí veig la mà clarament del PP i de Soraya Sáenz de Santamaría. No en tinc cap prova, però hi veig la seva mà. De la mateixa manera que la hi vaig veure quan un servidor no estava processat pel 9-N inicialment; de fet, vaig caure de les querelles inicials que es van posar, i quan vaig assolir la condició de diputat a Madrid com a cap de llista en una conjuntura en què l'aritmètica anava d'un vot, de cop i volta la fiscalia, després d'una gran investigació, arriba a la conclusió que a mi també m'han de processar. Tot això no puc creure que sigui fruit de la simple casualitat.

—Per què Soraya Sáenz de Santamaría?

—Perquè era qui tenia l'accés a lligar totes aquestes instàncies.

—Amb els advocats de l'estat...

—Sí, hi tenia ascendència, i pel càrrec que tenia era evident que si ella no hi donava el vist-i-plau això no passava. Quan hi ha aquell primer intent fallit d'investidura de Pedro Sánchez, l'estiu del 2016, jo em reuneixo unes quantes vegades amb ell i amb la gent de Podem articulem una estratègia per a mirar de fer aquella investidura, que en aquell moment no es va poder tirar endavant. Pedro Sánchez va ser expulsat de la direcció del PSOE i a mi automàticament m'activen el procediment latent per a ser processat al Tribunal Suprem de manera diligent. No hi puc deixar de veure una certa causa-efecte. Tot això és molt polític

—Quines conseqüències n'heu rebut, de tot aquest procés?

—Quan tens la consciència tranquil·la i et sents acompanyat, ho vius amb serenitat. Et sents acompanyat per la família, els amics i una munió de gent anònima,

que tenen la convicció que els hauria pogut passar a ells. Et sents la peça d'un engranatge que és de moltíssima gent.

—No us heu sentit sols?

—No.

—La gent ha estat prou conscient de la dimensió de la repressió que havíeu de suportar?

—És que ara veiem presó i exili, i és molt més greu. Girem full molt de pressa i en un moment determinat pots tenir la sensació que hi ha coses que la gent les té menys presents que unes altres. Però crec que no, que quan això es posa sobre la taula la gent hi és, perquè hi ha aquesta consciència col·lectiva. Es manté un nivell de consciència molt alt, sigui per a qui sigui. Jo he estat al servei públic d'una manera molt activa, i puc haver comès molts errors, però una vegada acabes, ni que sigui de manera sobrevinguda com en el meu cas, he fet tot això que he fet no pas perquè em donessin les gràcies sinó perquè simplement ho creia. I si tens la consciència tranquil·la no necessites gaire res més. Però ja dic que l'escalf de la gent hi és.

—I ara coordineu les defenses dels presos de Junts per Catalunya. Com és?

—Suposo que m'ho van demanar per l'experiència que ja tenia. A part la meua experiència com a advocat, puc aportar un coneixement polític que de vegades els advocats que tenim i que tècnicament són els millors de Catalunya –no tan sols els del PDECat– no tenen tant. És un judici que va molt a cavall del que ha passat políticament. Nosaltres actuem en conseqüència a la denúncia que fem, que és un judici polític. Per tant, has d'incorporar elements de tècnica penal però sabent que té una dimensió política i pública extraordinària.

—En quin moment us demanen de fer aquesta coordinació?

—Al novembre, quan entren a la presó.

—Fins aleshores el govern tenia només Alonso-Cuevillas i Van den Eynde d'ad-

Culpabilitzar els que són víctimes d'un abús i d'un comportament que menysprea el dret no ho puc acceptar

ALBERT SALAMÉ

vocats. Es va pecar d'ingenuïtat de no saber veure fins on podien arribar?

—Ara fa un any que els dos Jordis són a la presó. Ningú no podia anticipar-ho, això, que dos dirigents de la societat civil, que mai no havien estat requerits per res, simplement per haver participat en una protesta clarament pacífica, sense violència ni detinguts, acabessin empresonats durant un any sense judici. Si això ens ho haguessin dit un parell d'anys enrere hauríem dit tots que era impossible. I és segur que les víctimes són els Jordis, els membres del govern, els de la mesa, el poble de Catalunya. I acusar la víctima d'ingènua o de falta de prevenció no ho puc acceptar.

—Però des de començament del 2017 ja hi havia un jutge que acceptava quere-lles per rebel·lió i sedició.

—I si vols des del 2014 ja teníem procediments oberts i alguns condemnats aplicant dret penal d'autor. A mi em condemna el Tribunal Suprem contra la seva jurisprudència sobre allò que es considerava desobediència. D'elements, n'hi havia. Però una cosa era especular a

aquests nivells, que sí que s'havien considerat, i una altra cosa que això pogués acabar amb aquest nivell d'invenció i fent dir al dret allò que no diu. Tenim el codi penal a favor nostre, i l'utilitzarem. Tenim la constitució a favor, i per això la reclamarem, pels dret fonamentals que recull, com el de la llibertat d'expressió, de manifestació, de participació política. Per tant, culpabilitzar els que són víctimes d'un abús i d'un comportament que menysprea el dret no ho puc acceptar. En tot moment hi va haver una consciència de fer les coses d'una manera pacífica i democràtica.

—Des de bon començament hi va haver una distinció entre advocats del PDECat i advocats d'ERC. Això ha anat bé?

—Jo he viscut la coordinació política i ara visc la coordinació d'avocats. I us asseguro que la coordinació entre advocats és extraordinària. Segurament perquè no hi ha competència. Aquí des del minut zero han anat alhora i simplement cada família assumeix el cost dels seus, i cadascú s'organitza com creu convenient. Nosaltres, el PDECat, vam optar perquè cadascú pogués

tenir l'advocat que considerés adient i algú que ho coordinés; i ERC ho va abocar tot inicialment en Andreu Van den Eynde, que després va anar desplegant-ho amb més gent. Però la cosa important és que hi hagi una bona coordinació, i hi és.

—I això des del primer moment? No hi va haver desavinences i tibantor quan es van presentar els recursos sobre l'acatament del 155?

—Hi va haver un relat públic que va intentar buscar tres peus al gat. Jo ja els deia que estiguessin tranquils, perquè som en un escrutini en què tot és llegit des de la perspectiva política, i en aquell moment en el context d'una campanya electoral. Però la sorpresa era dels advocats, perquè es demanaven què passava, si ja havien quedat que es faria així i que ja els semblava bé que l'un fes això i l'altre fes allò... En dono testimoni; he vist el comportament d'aquests advocats i la lleialtat que es tenen.

—Quim Forn explica al seu llibre que la sorpresa se la van endur ells amb això de l'acatament. De tensió sí que n'hi havia.

—Per la manera com es projectava això. Hi havia un convenciment que aquelles presons preventives tenien una connotació de càstig temporal, però no gaire enllà. Ningú no imaginava que al cap d'un any encara hi serien. I va créixer, de fet, la nòmina de presos. Hi havia una convicció inicial que era una situació en què tenia un cert sentit, en què era raonable que s'especulés amb un discurs contemporitzador, perquè així la llibertat apareixeria més de pressa.

—Hi confiàveu?

—És clar que hi confiàvem. És que nosaltres no aspirem a res més que la lliure absolució. No sabem veure res més sinó la lliure absolució. No que ens rebaixin la pena dos anys o tres. Quan hi aprofundeixes, d'un punt de vista jurídic, mires com es defineix la violència i hi veus les incongruències. Hi ha un ànim de revenja, de passar comptes.

—Us va costar perdre aquesta confiança, quan una vegada i una altra us denegaven recursos i feien el discurs que feien.

—És que no l'hem perduda. I per posar una data, el 20 de març jo tenia el convenciment que Quim Forn seria lliure. La fiscalia ho va arribar a demanar. Estava convençut que sortiria i que es podria invertir en Jordi Turull president de la Generalitat.

—No va passar ni l'una cosa ni l'altra.

—Va anar a l'inrevés. Tenia el convenciment el 20 de març, i el tenia raonat per la posició de la fiscalia, que en Quim podia ser el primer a sortir dels quatre que hi havia en aquell moment, i que seria qüestió de dies que anirien sortint els altres tres. Una vegada oberta aquesta llauna i tenint govern a Catalunya... És que allò que deia en Llarena en les seves interlocutòries era això. I passem de ser a punt de sortir tots de la presó a mitjan març a posar-n'hi més. Per què? Aquesta és la denúncia que hem de fer. Perquè hi ha uns senyors vestits de toga fent veure que són un poder judicial independent i neutre però que fan política sectària,

ALBERT SALAMÉ

perseguint els qui pensen d'una manera diferent que ells. Això no es veu en tota la intensitat fins que el 23 de març entren a la presó els qui no hi eren. I és una tria purament sectària. Per què en Rull és a la presó i en Mundó no? Per què hi és en Romeva i no la Meritxell Borràs? Què passa, que els uns no s'han dedicat a fer política i els altres sí? En Mundó plega de la política i en Rull, no. Aquest és el criteri, no n'hi ha cap més. Quan constatem tot això readaptem la nostra estratègia de defensa. Tenim l'obligació de fer el que vam intentar fer, perquè una persona que és a la presó té voluntat de sortir-ne, i això és comprensible. No hi ha cap dels processats que tingui voluntat de bonze. Teníem l'obligació de sortir com més aviat millor. Però el Suprem s'ha anat descarant en les seves decisions.

—La tria inicial d'advocats la vau fer vós? Com la vau reorientar després?

—El plantejament que vam fer al començament, i així ho vaig dir el 3 de novembre, era que el partit assumia el cost de les defenses i que cadascú triés l'advocat que volgués. I quan ets a la presó l'advocat acaba essent gairebé un confessor, és amb qui més et veus. Cadascú va triar el seu, i alguns em van demanar consell. I així ho hem mantingut. És important que la persona afectada s'hi senti molt còmoda, amb l'advocat.

—Què canvia en l'estratègia de la defensa a partir del 23 de març?

—Aquestes coses quan les vius són una mica més lentes i progressives. Era Setmana Santa, i en aquell moment teníem la convicció que potser no passaríem l'estiu a la presó. Se'ns feia difícil de pensar que arribaríem a judici essent a la presó. I això ho hem anat assumint aquests darrers temps, que ens hi veiem abocats. I ja ho veurem. Sempre manténnim aquesta combinació de cercar una

escletxa per deixar la situació de presó preventiva, que és un drama, també per a preparar-se el judici. La idea de la llibertat no l'hem abandonada. Sempre hem de tenir un vehicle a punt per a la possibilitat de reconsiderar la presó. Tornarem a demanar la llibertat, i es una manera de posar èmfasi en aquesta presó preventiva. I què més canvia?

—El discurs.

—Sí, és possible.

—Un discurs més d'atac, de denúncia, que no hi era, al començament.

—Ha passat una mica com amb els actors polítics que hi ha fora. Aquí ens apliquen un 155, tothom es presenta a les eleccions convocades per Rajoy... És que la tensió nosaltres no l'hem cercada mai. Ningú de l'independentisme no vol la tensió per la tensió; reivindicuem i duem a terme un programa de país o polític. Però no hem anat mai a cercar una situació de tensió. I ara encara el president de la Generalitat apel·la al diàleg, perquè són banderes que configuren la nostra posició. Es pot projectar que els primers

mesos hi posàvem una mica més de sal i ara hi posem una mica més de pebre. Però la salsa és la mateixa, la composició és la mateixa. De la mateixa manera que jo vaig ser present a les primeres declaracions, tret de Santi Vila, ningú no va rebaixar els seus plantejaments ni el seu ideari.

—Quim Forn va arribar a renunciar a l'escó i a la via unilateral.

—Renunciar a l'escó no és renunciar a l'ideari. En la descripció de les coses tots han estat més o menys al mateix lloc, deixat de banda els ingredients que hi puguin posar i els prejudicis que es puguin tenir. Els accents els has posat més en un cantó o en un altre. Això, tret de Santi Vila, que és el cas en què pots parlar de canvi de discurs. Entre els altres, hi ha gent que segueix i gent que opta per tenir un altre camí professional...

—Turull deia que al novembre no sabia si es podia considerar un pres polític, però que al març sí que ho podia afirmar. El canvi de discurs hi és, de denúncia. Durant el judici el to serà aquest?

—Jo diria que aquí qui ha modulats la posició és la justícia espanyola. Allò que era una botifarrada passa a ser un delictes de desobediència per a acabar essent un delictes de rebel·lió. Tu quina defensa has de construir en vista d'aquesta situació? Doncs aguantar el mateix discurs ara que aleshores. No canviem el discurs, perquè per a nosaltres això és llibertat d'expressió, de manifestació, d'exercici de drets fonamentals... Una cosa que segur que no fem és que, com que no ens deixen sortir de la presó, nosaltres canviem i fem de l'atac una millor defensa. Perquè es projectaria una idea de nosaltres que no és correcta i que no s'ajusta a la realitat: que nosaltres ens adaptem en funció de la intensitat amb què ens acusen.

—Aleshores per què l'advocat Martell plega de la defensa de Forn el 23 de març dient que no s'hi veu amb cor?

—Sí, però això és una pregunta que.. jo no m'hi puc posar en això. Ell és un bon professional. Ens expressa les seves raons, que tots respectem i nosaltres no en fem cap qüestió. Té tot el dret del món a exposar-nos-ho com ens ho va exposar i no hi tinc res a dir.

—Quim Forn mateix diu que han de canviar l'estratègia, no tan tècnica i més política.

—Bé, ja us dic que això estaria entre la sal i el pebre si agafem la perspectiva de tot plegat.

—També té sentit en un judici amb la voluntat de denunciar al món aquesta repressió.

—Sí. Ja dic que nosaltres aspirem a la lliure absolució, però hem de ser conscients de qui ens jutja en termes formals. Però, a part, hi haurà un judici en paral·lel, i aquest el guanyarem. És el judici que en farà la societat. En l'expressió de solidaritat que hi pugui haver si s'atreveixen a fer la barbaritat de condemnar-los, ni que sigui per un any, podem guanyar el judici amb el 80% de l'opinió pública catalana. I aprofitarem la plata-forma que ens forneix el judici i per això

ALBERT SALAMÉ

ens el prenem tan seriosament, perquè creiem que podem arribar a moltíssima gent de Catalunya, d'Espanya i del món. Combinarem discurs clarament polític dels acusats amb tècnica jurídica dels advocats defensors, i això ens ajudarà a arribar a molta més gent.

—En un judici com aquest algú a la sala com Gonzalo Boye hi podria anar bé?

—Sí, però com ell i com tants altres que hi podrien ser i que no hi seran. Al final els clients són els que determinen els advocats que els defensen.

—No hi acabarà essent Boye?

—No ho sé, a mi no em toca decidir això.

—Haurien de parlar en català els acusats?

—S'ha comentat. Depèn molt de cada processat. Si és la teva llengua materna té un avantatge, perquè t'expresses molt millor, però té l'inconvenient de la traducció simultània. Si realment vols comunicar i et sents amb la necessitat de fer-te entendre i dir moltes coses, si hi poses una traducció simultània la teva dificultat és la de seguir-te a tu mateix. Perquè tu dius, t'has d'esperar, el traductor tradueix, has de reprendre... I així costa de mantenir el fil i la tensió narrativa. Decidiran ells el que creguin que han de fer, però jo aconsellaria de ser tan efectius com sigui possible per a poder fer arribar els arguments no únicament a la sala sinó més enllà de la sala. Fins ara sempre han declarat en castellà.

—És un judici pensant en Estrasburg?

—Sí, però en Estrasburg hi pensem d'ençà del dia que van entrar a la presó. El judici el farem tenint en compte que tindrem allà. És una plataforma en què podem guanyar molts enters en relació amb l'opinió pública. Per molt que ells hi posin dosis de propaganda, si tenim dos minuts tombem qualsevol adversari. Si tens un bri de raó, supues pertot arreu. Acaba arribant.

—Tornareu a la primera línia política?

—No. Quan tens cinquanta anys ja acos-

tumes a no dir allò de 'mai no diré que no'. Jo he muntat un despatx modest amb il·lusió, m'agrada molt el dret i he redescobert que tenia una vocació que no recordava que tenia i he fet tant com tenia a l'abast aquests anys i tinc les meves expectatives en termes polítics molt cobertes. A la primera línia, segur que no hi tornaré. La meua militància de país es pot fer de moltes maneres.

—Com el veieu, el projecte de la Crida?

—Amb molt d'interès. Em sembla molt bé.

—Que s'hi integri el PDECat?

—Tinc la meua opinió personal, però no m'hi poso, en això. És que si no, no em podria dedicar a tot això que tinc ara entre mans. On podria fer ara una aportació mínimament correcta? Doncs amb una posició un punt neutra –parlant més partidàriament– per a poder ajudar en allò que és transversal. M'he situat aquí. Jo he estat dels qui jugaven al camp i vaig caure lesionat per l'entrada del contrari i em van fer sortir del camp. I ara sóc molt solidari amb els qui han entrat al camp després. Jo hi vull posar distància.

—La repressió ha aconseguit el que pretenia? Hi ha por entre els dirigents actuals?

—En Forn ho diu, comença el llibre així. Si la por et paralitza, malament. Però tenir por com a sinònim de respecte i d'una certa prudència, benvinguda sigui. Però avui no és moda dir això. El meu objectiu és arribar, és guanyar. No em vull passar tota la vida reclamant la independència i denunciant les injustícies. Hi ha moltes causes honestes i justes que han perdut. Jo vull guanyar i que ens en sortim com a país, i si és més ràpid o més lent és secundari. Si s'ha de ser una mica més prudent i es pot incorporar experiència acumulada per a saber on són els límits i on tenim oportunitats... Això va una mica en contra del discurs del pit i collons. Ja entenc que la condició humana necessita poder-se esbravar. Una cosa és esbravar-se, però en el que és central som aquí per a sortir-nos-en.

Quan tens cinquanta anys ja acostumes a no dir allò de 'mai no diré que no'

No em vull passar tota la vida reclamant la independència i denunciant les injustícies

—L'1-O va ser una cosa de pit i collons?

—No. L'1-O va ser un exemple de les fortaleeses que tenim. Quan dic el pit i collons em refereixo a algunes invitacions que entenc en el terreny emocional però que són poc polítiques per a poder reeixir.

—Com ara?

—No vull entrar en polèmiques, però sempre hi ha hagut expressions espontànies de tirem pel dret. Diria que no hi ha cap independentista que a l'hora de la veritat, quan li toca a ell... Hi ha una cosa que és 'alcem-nos tots, però camineu vosaltres'. De vegades fan discursos que s'haurien de modular quan arriba l'hora de la veritat, com la batalla de Berga. ■

I AIXÒ HO ÉS TOT, JORDI

PERE CARDÚS

Jordi Cuixart, davant el TSJC, el 21 de setembre de 2017. PERE CARDÚS

«Silenciats i atemorits. Així és com ens volen. I en Jordi ja fa molts anys que va decidir que calia parlar i fa molts anys que va saber dominar la por»

‘Deleted account’, diu ara el Telegram. És la conversa que hi ha al final de tot de la llarga tirallonga de xats de l’aplicació del mòbil. La que fa més temps que no s’actualitza. Un any sencer.

És una conversa que comença a les nou del matí d’un dilluns fred d’octubre. Citat a declarar per segona vegada amb pocs dies de diferència, tornava a agafar aquell tren cap a l’infern que havíem compartit uns dies abans. Aquesta vegada no el podia acompanyar, però vam parlar més que dies enrere.

Llegir avui aquella conversa converteix el meu cos en una successió de calfreds, de fiblades que recorren l’esquena des del clatell fins a la planta dels peus. Parlar amb ell ha estat i és sempre com omplir el dipòsit. O carregar la bateria quan ja és al 2%. És una font d’energia.

A l’Audiència espanyola, davant la sinistra magistrada, tot feia pensar en l’empresonament. Jo mirava de donar-li ànims, però ell devia notar que jo estava més preocupat que no volia demostrar. I era ell qui m’enviava missatges de resistència: ‘Gràcies, estimat! Endavant! Sempre endavant!’

He fet tot allò que era a les meves mans per ell? Podria fer més que no faig? Si això ho és tot, hi sóc com hi hauria de ser?

‘Se’ls queden.’ Sóc al menjador, assegut, sol, sense cap mena de llum que no sigui la pantalla del telèfon. L’apago. I no em puc aguantar

Just abans d’entrar a declarar m’explica que no pensa fer-ho. No pensa dir ni piu. Es nega a declarar. ‘Entraré per dir que no declaro’, em diu. No se m’acut res més que enviar-li una cara rodona de color groc fent un petó en forma de cor.

Parlem dels dies anteriors vistos quan ja ets a la porta de la presó. Les seves reflexions les guardo per a mi. Ja ho comprendreu. És crític perquè no s’ha aprofitat l’ocasió que ens donava el primer d’octubre i l’aturada de país del 3. Han passat pocs dies d’aquella declaració suspesa al parlament el dia 10. I ell és crític, però comprensiu i esperançat a la vegada.

Tots aquells dies havíem estat ben connectats per analitzar cada pas que es feia. Més enllà del seu paper de president d’Òmnium i del meu de periodista, la confiança de l’amistat prenia valor en dies com aquells. Hi ha un moment de la conversa que avui encara m’interpel·la i em trastoca. Jo li acabo de dir que l’estimo i ell em respon: ‘Ens tenim els uns als altres i això ho és tot.’

Ara fa un any que és tancat a la presó. He fet tot allò que era a les meves mans per ell? Podria fer més que no faig? Si això ho és tot, hi sóc com hi hauria de ser? Són preguntes que miro de respondre tot sovint. No penso viure tranquil mentre ell (i ells) siguin allà dins. I això no vol dir que deixi de fer coses que em sembla que hem de fer aquí fora. De fet, ell és molt clar i diu que hem d’avançar perquè és l’única manera de poder sortir d’allà algun dia.

Dotze hores després d’haver començat la conversa d’aquell dia, s’acosta el moment de saber què passarà. Jo li dic que si el tanquen, no pararem fins que torni a ser amb nosaltres. Ja el criden per anunciar-li la decisió. I escriu les últimes frases abans que li prenguin el mòbil: ‘Ens volen silenciats i atemorits. No ho aconseguiran.’

Li envio dos missatges més. Un oferiment i una abraçada en majúscules amb sis signes d’exclamació. Ja queden sense llegir. La confirmació de lectura no arriba. Ja no els podrà llegir. Em quedo mirant la pantalla. Esperant que aquell ‘vist’ del final del missatge es converteixi en un ‘doble vist’. Silenci. M’arriba un missatge per un altre canal. ‘Se’ls queden.’ Sóc al menjador, assegut, sol, sense cap mena de llum que no sigui la pantalla del telèfon. L’apago. I no em puc aguantar.

Silenciats i atemorits. Així és com ens volen. I en Jordi ja fa molts anys que va decidir que calia parlar i fa molts anys que va saber dominar la por. Silenciats i atemorits. Parla d’ells, parla dels independentistes, i parla dels catalans. Un any de presó no l’ha fet callar ni l’ha espantat. Ni a ell ni als qui som fora.

No ho aconseguiran, perquè ens tenim els uns als altres. I això ho és tot, Jordi. I això ho és tot, amic. ■

ORIOI SÀNCHEZ

‘No tinc ràbia. Però això no vol dir que oblidem què hem passat’

Entrevista al fill de Jordi Sànchez, empresonat per la justícia espanyola avui fa un any

ALBERT SALAMÉ

ROGER GRAELLS FONT

El 16 d'octubre de 2017, poques hores abans que la jutgessa Carmen Lamela enviés Jordi Sànchez a la presó de Soto del Real, el seu fill Oriol, de vint anys, era un feix de nervis. Va decidir d'anar al gimnàs per provar de desconnectar de la situació que el seu pare vivia a l'Audiència es-

panyola. Va rebre un últim missatge al mòbil en què li deia que n'hi havia per temps, i va tardar uns minuts a reaccionar.

Des d'aquell dia, la seva vida ha canviat radicalment. És tímid i ha hagut d'assumir un rol que no volia. Ara és un dels altaveus del seu pare. Llegeix cartes

seves, assisteix a actes i concentracions, concedeix entrevistes als mitjans de comunicació... Res que, fa un any, hagués pensat que hauria de fer.

Oriol Sànchez rep VilaWeb a casa seva pocs dies abans del primer aniversari de l'empresonament del seu pare i de Jordi Cuixart. Té una remota esperança

Que el temps hagi passat tan de pressa no ens fa ser conscients de la gravetat de la causa

Vaig arribar a casa i em vaig trobar la meva mare al sofà, plorant. Les meves germanes eren al llit. Ens vam mirar i no ens vam dir res

en el judici del Suprem, que diu que no serà just, i espera que el cas arribi aviat al Tribunal d'Estrasburg. El pitjor sentiment de tots, diu, és la incertesa de no saber què passarà cada vegada que Jordi Sánchez va a declarar a la justícia espanyola. En aquesta entrevista, explica com ha viscut aquest últim any, com se sent i la importància del suport de la gent als presos polítics.

—Fa un any que van empresonar el vostre pare. Quines sensacions teniu?

—Crec que no som conscients que ja fa un any. El temps ha passat de pressa. Amb les meves germanes, mirem enrere i sembla que va ser ahir que el pare va anar a l'Audiència espanyola, i el referèndum, el 20 de setembre... Que el temps hagi passat tan de pressa no ens fa ser conscients de la gravetat de la causa.

—Com recordeu aquella nit del 16 d'octubre?

—Va ser una nit molt dura. Al final, vaig poder dormir perquè estava baldat. Mentalment, el 16 d'octubre és potser un dels dies que ho he passat més malament, jo i també la meva família. Ja sabíem que podia passar, però rebre la notícia va ser una gerra d'aigua freda perquè era entrar en una dimensió desconeguda. A partir d'aquell moment, no sabíem que passaria. La incertesa dels primers dies va ser molt dura. La situació ara és la mateixa. Ell no hi és i nosaltres som aquí. Però potser ara tenim la calma de tenir les idees clares i de saber més o menys per on aniran les coses.

—De tot aquest any que ha passat, ha estat el moment més complicat?

—Com deia, no saps ben bé què passarà. És una situació nova, no saps què implica que ell sigui a la presó. La primera nit, despertar-te el primer dia que ell no hi és, és com tornar a començar. Com si la vida et fes un gir de 180 graus de cop.

—Aquella nit, éreu al gimnàs provant de desconnectar.

—Sí, va ser un dia de declaracions a l'Audiència espanyola. Es feia molt llarg.

Que s'allargués ja indicava que hi havia moltes possibilitats que no acabés bé. Ho seguíem per televisió, però no podíem suportar els nervis. És una situació de molta impotència. Tota la tarda esperant que en algun moment diguin si el teu pare anirà a la presó o no. Vaig decidir d'anar al gimnàs per fer alguna cosa i potser desconnectar. Quan era allà, vaig començar a rebre missatges. Un de seu. Deia que anéssim a dormir. Que allò anava per llarg. Després vaig saber que era just el moment en què li havien dit que entraria a la presó. Ens va enviar aquell missatge. Al cap de cinc minuts, vaig començar a rebre missatges de suport de molta gent. No n'era conscient. No en vaig fer gaire cas. Al cap de pocs minuts, vaig entendre—ho tot i vaig entrar en xoc. Me'n vaig anar. Vaig arribar a casa i em vaig trobar la meva mare al sofà, plorant. Les meves germanes eren al llit. Ens vam mirar i no ens vam dir res.

—L'angoixa i les hores d'espera són la pitjor part?

—És un pensament que l'hem comentat amb altres fills dels presos. La pitjor cosa de totes és la incertesa. Recordo els dies que anaven a declarar. Podia haver-hi notícies positives, podia ser que sortissin. El mateix 4 de desembre, quan alguns consellers van sortir... Aquests dies, ets a casa mirant la televisió. Potser aquesta nit torna, o potser no. La falsa esperança d'aquests moments és la que ho fa passar pitjor. Ell no torna, però tu has tingut uns segons d'il·lusió, uns minuts d'esperança. Això, després, et fa mal.

—Abans d'entrar a la presó, havíeu parlat amb el vostre pare de la possibilitat que el tanquessin?

—Sí, ens ho havia comentat. Però és una situació que, fins que no la vius, no l'assumeixes ni t'hi acostumes. Primer de tot, no te la creus. I després, et canvia la vida radicalment. Fins que no passa, no n'ets conscient.

—Com us ha canviat la vida aquest últim any?

Ara, com diu la meva germana, pagariem per viure situacions quotidianes que abans no ens venien de gust

ALBERT SALAMÉ

—Per començar, som aquí fent aquesta entrevista. Jo i altres familiars dels presos hem assumit una vida semipública. Anar als mitjans, fer les coses que feien els nostres pares. Fer d'altaveu seu. Després, emocionalment, hi ha alts i baixos. En el meu cas, que estudio, hi ha situacions que no ajuden. En els moments que estàs sol, sobretot al principi, costa més de tirar endavant i concentrar-te. També ha canviat tota la qüestió logística. Abans havíem d'anar a Madrid, que implicava que teníem només un dia cada tres setmanes per anar-hi. En general, ens ha canviat bastant a tots.

—El seu empresonament ha fet que el vostre vincle emocional s'hagi enfortit?
—Sí, això és una cosa estranya. Ara que

estem separats, és quan tota la família estem més junts i units. El fet que ell sigui a la presó ens ha unit més a tots sentimentalment. Abans, per exemple, feia mandra fer coses amb la família, com els passa a molts adolescents. No ens venia de gust. Ara, com diu la meva germana, pagariem per viure situacions quotidianes que abans no ens venien de gust.

—Teniu dues germanes petites. Això us ha fet assumir més responsabilitat en aquest moment?

—És cert que sóc el germà gran, però les meves dues germanes, que tenen disset anys i dotze, ho han portat molt bé. Potser en algunes situacions, com ara fer entrevistes, he

Els avis no saben si seran vius quan el meu pare surti de la presó

hagut d'assumir aquest paper quan la meva mare no hi arriba. De cara a casa i emocionalment, crec que les dues han estat força bé i que tots hem tirat del carro. No he estat només jo qui ha tingut cura d'elles, elles també m'han cuidat a mi.

—Com ho han portat la mare i els avis?

—Per als avis, és una situació més

difícil. Són persones grans i la situació és més extrema. No saben si seran vius quan el meu pare surti de la presó. És molt dur, això. Cada dia que passa, per a ells compta molt més que per a nosaltres. La meva mare, al principi es va veure força sobrepassada, però de mica en mica s'ha refet i ho porta tan bé com pot.

—Al principi, només vèieu el vostre pare en el vis a vis, perquè ell no volia que us veiéssiu separats per un vidre. Quina relació teniu ara, pel que fa a les visites?

—La relació és semblant a la de Soto del Real. Hi ha quatre visites de locutori, les de vidre, i una o dues al mes de vis a vis. Poden guanyar un vis a vis extra si fan feines com fregar el terra o rentar plats. Per tant, el nombre de visites és el mateix. Fem a un vis a vis familiar mensual segur i si ens ve de gust i ell vol, també anem al locutori.

—Com és la sensació de veure'l amb un vidre entremig?

—La primera vegada xoca. L'ambient dins la presó és fred i que t'impedeixin de tenir contacte físic amb una persona amb qui sempre n'has tingut, impacta. Fa que la visita sigui més freda i difícil. La del locutori és una visita més curta. Quan agafes el ritme i comences a parlar més és quan s'acaba.

—Heu explicat que el fet que us atropellés una moto quan teníeu dotze anys us ajuda a relativitzar les situacions negatives. Us ha ajudat a encarar la situació del vostre pare d'una manera diferent de la d'altres?

—Des d'un principi, sabia que la situació seria forta i que tothom de la família estaria tocat. Hi ha moments en què cadascú ha de mirar per si mateix. Si no penses en tu, a estar bé, hi haurà moments que estaràs sol i ningú més no t'aixecarà. Sempre he intentat mirar les coses positives. Tot i aquesta situació, també n'hi ha hagut. A partir de tot això, he provat d'agafar-me a les situacions positives.

ALBERT SALAMÉ

—Ara s'acosta el judici. Com el veieu?

—Estic convençut que no serà un judici just. Bàsicament, per les coses que hem vist fins ara. Però vaja, mantinc l'esperança.

—El fet de conèixer els fills dels altres presos i d'haver pogut parlar de tot plegat ha estat positiu?

—És una de les coses positives d'aquest procés. Són les persones amb qui pots compartir els sentiments perquè només ells els entenen. Podia explicar què vivia o què pensava als meus amics, però realment només ho podien entendre els fills d'altres presos.

—Durant aquest any, hi ha hagut centenars d'actes arreu de Catalunya. Concentracions, sopars grocs, cantades als Lledoners... Noteu el suport de la gent?

—Al principi, una de les coses que tan nosaltres com el meu pare temíem més era que la gent s'oblidés que eren a la presó. Ha passat un any i cada setmana hi ha manifestacions, actes... Estem molt agraïts a tothom. Creiem que gràcies a tot aquest esforç de la gent que dia rere dia dóna suport als presos, a la gent que porta els llaços grocs, que es concentren, que van als sopars, tan nosaltres com els presos hem pogut suportar millor la situació.

—Abans no us interessava gaire la política.

—Ha estat bastant forçat. Ara miro debats i sobretot m'interesso per la situació del meu pare. M'havia de centrar en la política, llegir els diaris, les notícies... I m'ha acabat interessant.

—L'independentisme passa per un moment de crisi al parlament. Com ho veieu?

—La situació és molt difícil per als polítics. Crec que, com hem demostrat, quan anem junts tot va millor. Són moments complicats i crec que cal unitat.

—Abans no éreu independentista.

—No ho veia gaire clar. Potser, abans d'aquest any, ho associava a un movi-

ment nacionalista. Ara crec que va molt més enllà d'un sentiment de poble. És una qüestió de drets i una oportunitat perquè les coses puguin anar bé. Per això ara crec en la independència.

—Hi ha un moment de trencament que us faci canviar d'opinió?

—A partir del 20 de setembre. Quan envien els policies al port, a Tarragona, i amb els fets al Departament d'Economia i a la seu de la CUP... És un moment en què l'estat perd tota la credibilitat. Demuestra que no és un estat democràtic i que es vol imposar per la força. A partir d'aquell moment, avalat pel referèndum, deixo de creure en solucions dins l'estat.

—Heu parlat amb el vostre pare, del 20-S, de l'1-O?

—No n'hem parlat gaire. Com que les visites són curtes... Al principi, vam pactar que de tot això en parlàriem quan sortís. Ens centrem a parlar en coses del dia a dia, no del passat o a reflexionar sobre allò. En alguns moments hem parlat de la situació política o del que pensa ell.

—Aquesta situació que patiu us genera algun sentiment negatiu? Rancor? Ràbia?

—La ràbia no porta enlloc. No tinc ràbia. Però això no vol dir que oblidem què hem passat. És important no fer-ho. S'han tret la màscara i la seva única solució era empresonar-los. Això no ho oblidarem. Però no hem d'actuar amb ràbia.

—Confieu en la justícia europea?

—Des d'un principi, sabia que a Espanya no hi hauria un judici just. Com diu en Cuixart, hem d'anar al judici d'Europa. Aquí no hi ha garanties ni res. El problema és que potser passarà molt de temps. Mantinc l'esperança que la justícia europea intervingui com més aviat millor i que allà sí que s'hi faci un judici en condicions.

—Què us agradaria fer amb el vostre pare quan surti de la presó?

—Ho anirem a celebrar tots junts. Amb un bon dinar en un restaurant. ■

S'han tret la màscara i la seva única solució era empresonar-los

Mantinc l'esperança que la justícia europea intervingui com més aviat millor

POL LEIVA I CUIXART

‘La presó preventiva s’ha fet servir d’eina política’

Entrevista al nebot de Jordi Cuixart, empresonat per la justícia espanyola avui fa un any

ALBERT SALAMÉ

ROGER GRAELLS FONT

Determinat i ferm. Així descriu Pol Leiva i Cuixart l'estat d'ànim del seu oncle, que avui fa un any que és privat de llibertat per la justícia espanyola. El 16 d'octubre de 2017, Jordi Cuixart fou empresonat a Soto del Real –més tard, traslladat als Lledoners–, després d'un dia sencer de

declaracions a l'Audiència espanyola, juntament amb Jordi Sànchez. L'empresonament del president d'Òmnium Cultural va trasbalsar bona part de país i, naturalment, la família, que s'ha hagut d'adaptar a la seva absència.

El nebot de Cuixart diu que cal mantenir el cap alçat. Sent compassió per

aquells que volen dilapidar l'estat de dret, i diu que són uns quants contra milers de persones que defensen els drets i llibertats contra els abusos. No tenen fi ni compte els agraïments per la solidaritat que rep la família. Està convençut que els presos no tindran un judici just a Espanya, però que Estras-

Jo sóc bastant alternatiu i a mi això de Nadal... Però a casa creuen en allò de cada ovella al seu corral

Els meus avis de primer no ho entenien. El seu fill és a la presó per haver dissolt una manifestació, fruit d'un relat totalment inventat

burg serà la via que acabarà donant-los la raó.

Pol Leiva rep VilaWeb al recinte de la Fabra i Coats, a Barcelona. Té vint-i-tres anys. És bateria i estudia jazz allà mateix, a Sant Andreu de Palomar. L'escenari és l'interior d'una antiga fàbrica reconvertida en centre cultural. Diu que ha mamat la consciència de país del seu oncle i la consciència social del seu pare.

—Fa un any que van empresonar el vostre oncle. Quines sensacions teniu?

—Ha passat molt de temps i pràcticament no ens n'hem adonat. A casa vivim en un 16 d'octubre constant. Amb aquell titular. Amb aquell furgó. Tanques els ulls i veus aquella imatge del furgó entrant al mòdul quatre de Soto del Real. Malgrat que han passat moltes coses, vius entre el trasbals d'anar i tornar de Madrid i dels Lledoners. No t'has adonat que han passat 365 dies.

—Fou el moment més dur d'aquest últim any?

—Ho recordo com un moment d'una gran estranyesa. L'endemà l'advocada ja ens feia arribar normatives del centre penitenciari, instruccions sobre les bosses, la roba... En Jordi deia que tenia fred. Imagineu-vos a l'octubre a la serra de Madrid. S'havia de gestionar tot. Sincerament, jo no havia estat mai a Madrid i hi hem acabat anant amb una facilitat brutal i relativitzant la distància que hi ha des de Barcelona. Suposo que és aquesta estranyesa i voler-ho gestionar tot de la millor manera possible que ens va ajudar també a no decaure. Hi ha hagut moments durs. Nadal va ser difícil. Jo sóc bastant alternatiu i a mi això de Nadal... Però a casa creuen en allò de cada ovella al seu corral, i va ser la primera vegada que per Nadal deu famílies van estar partides, com diuen alguns partits polítics. I ben partides.

—Com la recordeu, aquella nit del 16 d'octubre?

—Va ser un dia molt potent. Ells entren a declarar molt d'hora al matí. Surten

a dinar i després se'ls queden definitivament. No vam anar a Madrid, només el va acompanyar l'equip d'Òmnium i els advocats, perquè és cert que ja ensumàvem alguna cosa. La tornada hauria estat dura. Jo feia vida normal. Era a classe, però enganxat a la ràdio. Vaig dir al professor que en qualsevol moment podria anar-me'n. Feia vida normal, però molt pendent de la informació, enganxat als mitjans, a les xarxes... perquè era un moment excepcional per a tota la família.

—La companya de Cuixart, Txell Bonet, ha tingut molta presència mediàtica i ha denunciat amb contundència l'empresonament del vostre oncle. Us ha sorprès, la vostra tia?

—Hi ha una cosa que ens demanen molt. D'alguna manera en Jordi ens va anar preparant per a aquell moment. Va temptejar el terreny. Sabíem que aquest moment havia d'arribar, però no te'n fas conscient fins que no el tens al damunt. En el moment que entra en una cel·la, tots els focus giren cap a mi, les seves germanes i la Txell Bonet. Si em sorprèn res d'ella és l'energia i la dignitat amb què encara la situació. No para mai, és picar pedra constantment. Treballar, treballar, treballar i treballar. Allò que en Jordi anomena fer xarxa. No tan sols em sorprèn, sinó que ho admiro. Fa una feinada espectacular.

—Com ho han entomat la vostra mare – la germana de Cuixart – i els seus pares?

—En Jordi té dues germanes i ell és el petit. Ma mare és la mitjana. Els meus avis de primer no ho entenien. El seu fill és a la presó per haver dissolt una manifestació, fruit d'un relat totalment inventat. Han hagut d'escollar mentides sobre el seu fill, sobre la nostra família, veure'l constantment a la televisió tot i saber que és tancat... És un moment emocionalment dur. Malgrat tot, en Jordi ho ha encarat amb una dignitat espectacular. Sempre l'hem animat i ell a nosaltres. Té un paper cabdal perquè no decaiguem. Truca i ens diu que continuem endavant. També ens diu que

Sentim una enorme dignitat pel meu oncle, que és empresonat per haver defensat el dret de vot, el dret de manifestació, el dret d'organització...

ALBERT SALAMÉ

això serà llarg, ho veu molt clar. És una cursa de fons. Que no podem esprintar perquè arribarem sense forces als quilòmetres següents. No li hem retret mai res. Els avis són grans, tenen més de setanta anys. En Jordi ens diu que això pot durar deu anys, i per a ells són molts, vol dir que arribaran al final de la vida, pràcticament.

—Quan el podeu veure o parlar-hi?

—Ell té dues trucades cada setmana, de vuit minuts. Bé, en té més, de trucades, però en fa servir dues amb nosaltres. Dilluns i divendres. A vegades estic sol, a vegades amb els avis. A partir del seu modus vivendi nosaltres teixim el nostre dia a dia. I anar-lo a veure, ara pot ser més freqüent, perquè a les presons catalanes es premia la feina dels presos. A Soto això no funcionava. Teníem un vis-a-vis familiar cada mes i mig, un vis-a-vis íntim mensual i un vis-a-vis amb el nen.

—El fet que ell sigui a la presó, us fa tenir sentiments negatius?

—Sentiments negatius no n'hem sentit mai. Sí que sentim, de vegades, molta compassió. Per tota aquella gent que es dedica a explicar mentides i relats que no existeixen. A mirar de difondre un relat de violència que no existeix. També desitgem que aquesta injustícia capital no recaigui mai més en ningú. Sentim una enorme dignitat pel meu oncle, que és empresonat per haver defensat el dret de vot, el dret de manifestació, el dret d'organització... Anirem a totes amb ell, però mai en contra d'aquells que volen negar-nos els drets. Avui aquesta injustícia la rebem nosaltres, però en qualsevol moment pot recaure sobre qualsevol altre moviment; un moviment que defensi la llet en pols, per exemple. Nosaltres hem posat en qüestió l' statu quo, i qualsevol col·lectiu que s'organitzi pot acabar igual.

Quan no hi havia govern, a vegades es buscaven respostes sobre què calia fer entre els familiars dels presos

—Com el veieu, el judici?

—Amb moltes ganes. Parlo en nom d'en Jordi i de la família. Tenim moltes ganes que arribi aquest judici, que s'acabi la presó preventiva, que s'ha aplicat d'una manera injusta i il·legal. Com deia ell en una carta, no anirem a defensar-nos de l'estat espanyol, sinó a acusar. No a atacar, com es va malinterpretar després.

La nostra resposta sempre ha de ser pacífica i la millor manera de fer-ho és amb el llenguatge. En Jordi, en nom de tota la gent que érem davant el Departament d'Economia el 20 de setembre, acusarà l'estat espanyol d'haver vulnerat sistemàticament els nostres drets i els dels milers de persones que van votar el primer d'octubre.

—S'ha explicat que Cuixart fa meditació a la presó, i que això l'ajuda a assumir la situació.

—L'ha ajudat moltíssim. És una persona inquieta que gaudeix molt de la muntanya, de sortir, de respirar... He anat moltes vegades a la muntanya amb ell. És la manera com mentalment pot evadir-se i veure el món des d'una altra perspectiva. També ens ajuda la correspondència. Ens imaginem quan l'escrivim i quan ell la llegeix a la cel·la. La meditació i aquesta actitud ens ajuda a tots.

—Com us ha canviat la vida el fet que ell sigui a la presó?

—Primer de tot, el focus mediàtic. Ara som personatges públics, o semipúblics. Quan no hi havia govern, a vegades es buscaven respostes sobre què calia fer entre els familiars dels presos. Ho vivim amb molta estranyesa. Quan et rep el president del parlament o el president de la Generalitat, penses què hi faig aquí. Jo feia vida normal, estudio música i el diumenge en Jordi venia a dinar a casa i parlàvem de política. Xerràvem, rèiem i discutíem perquè ell té un caràcter fort i jo també. Discussions sanes sobre coses que passen al món. I de cop i volta a ell el tanquen i tu et trobes allà al mig, amb molta estranyesa. Ara som com la seva veu. Som la veu d'en Jordi Cuixart. Això ho visc amb molta responsabilitat i sobretot molta admiració per ell.

—Com valoreu el contacte amb familiars dels altres presos polítics?

—Doncs la veritat, primer de tot i molt personalment m'ha aportat una immensa humanització dels nostres representants polítics. Gent que t'imaginaves en

ALBERT SALAMÉ

una esfera completament diferent de la teva. De cop i volta t'adones que tenien parella, fills, pares... tota una família. Et referma en la lluita perquè no es criminalitzin ni es deshumanitzin els rivals polítics. Formo part activa de la junta de l'Associació Catalana pels Drets Civils. Amb qui en parles, d'aquesta situació que vius? Tota aquesta xarxa de familiars que s'ha creat és molt positiva. Sempre ens ajudem. I per qüestions pràctiques, com ara els paquets, la correspondència...

—Hi ha hagut centenars d'actes de suport a tot de Catalunya.

—És espectacular. No ens cansarem mai de repetir gràcies, gràcies, gràcies allà on anem. Tota aquesta gent que es planta cada setmana a les presons, en Joan Bonanit que cada dia els diu bona nit als Lledoners, aquesta gent que hi va, perseverant, els avis de Reus, els joves, la gent que porta el llaç groc o una xapa... Realment a vegades tinc moltes ganes de donar les gràcies a tothom. És una font de solidaritat i d'energia... un capital humà sensacional.

—Ara ha fet també un any del 20-S, de l'1-O... N'heu pogut parlar, amb Jordi Cuixart?

—De política, en parlem per correspondència. En les trucades o les visites, parlem de coses més quotidianes. Ell defensa, com ha fet sempre, que no va haver-hi violència. Que vam actuar pacíficament. Que vam defensar les urnes. Que es va votar, i a més no van aconseguir ni una urna abans del primer d'octubre. Que ell no ha comès cap crim, i que ho tornaria a fer tantes vegades com calgués.

—La setmana passada va cristal·litzar la crisi de l'independentisme al parlament. Com ho valoreu?

—Nosaltres, com a família, no entrem al relat curt de la política. Vam dipositar la nostra confiança en els votants del 21 de desembre. És feina dels polítics i ells mateixos han de cercar les vies. Vaig

dipositar la meua confiança en una urna en unes eleccions condicionades per l'estat espanyol.

—Confieu en la justícia europea?

—És l'única via que veiem clara. Aquí no hi haurà un judici just. La presó preventiva no ha tingut garanties, l'equip d'advocats ha denunciat les irregularitats d'aquesta instrucció titella i aquesta sentència era redactada des del moment zero. Només confiem en la justícia europea. Han dit del dret i del revés que no hi ha rebel·lió ni sedició, que no va haver-hi violència. Podem anar amb la Carta de Drets Civils i la Declaració Universal dels Drets Humans i podem assenyalar la vulneració d'una riuada de drets vulnerats en aquesta situació de presó preventiva, en la instrucció, en la designació de jutges... La nostra única confiança és Estrasburg.

—Sou independentista de tota la vida?

—Sí. Havia militat a l'esquerra independentista. Ara ajudo una mica la gent d'Esquerra Republicana de Santa Perpètua. A més, crec ferventment en un territori unificat de la llengua. Països Catalans. Països Valencians. Països Balears. Poseu-hi el nom que vulgueu. És igual. En Jordi ens ha inoculat durant molts anys la defensa de la unitat de la llengua. El meu pare, andalús, era un emigrant que va treballar a la Seat. Sempre dic que tinc la consciència social del meu pare i la consciència de país del meu oncle. Entre tots dos m'han fet independentista, des de sempre.

—Malgrat tot, us veig optimista.

—Això no és una qüestió d'independència. És una qüestió de defensa dels drets. D'uns quants que volen liquidar l'estat de dret amb l'excusa de la unitat d'Espanya. Per sort, crec que són pocs. Un estat, al final, és poca gent. Al davant, hi ha molta gent determinadíssima a defensar els drets humans i els drets civils. No renunciarem als nostres drets. A l'autodeterminació, a la manifestació, a la dissidència política. Ho han de tenir molt clar aquells que pensen que això és

Que ell no ha comès cap crim, i que ho tornaria a fer tantes vegades com calgués

Crec ferventment en un territori unificat de la llengua. Països Catalans. Països Valencians. Països Balears

Jordi Cuixart i Jordi Sánchez, moments abans d'entrar a l'Audiència espanyola, el 16 d'octubre de 2017. E.P.

Una espera eterna: les hores prèvies a l'empresonament dels Jordis

Cuixart i Sánchez Parlem amb Agustí Alcoberro i Marcel Mauri, que van viure els fets des de la primera fila i que acabaren substituint Cuixart i Sánchez com a cares visibles d'Òmnium i l'ANC

JOSEP REXACH FUMANYA

Són gairebé les vuit del vespre. Al carrer de Goya de Madrid, davant l'Audiència espanyola, el fred és rigorós. De la comitiva independentista ja no hi queda gaire gent. Durant el dia molts diputats, senadors i simpatitzants s'han acostat a fer pinya. Jordi Sánchez i Jordi Cuixart encara són dins el tribunal esperant la decisió de la jutgessa Lamela. El major Traperó, que hi ha entrat amb ells a les deu del

matí, ja se n'ha anat fa dues hores, quan li han comunicat que li donen la llibertat amb mesures cautelars. La dilació és un mal senyal i els càmeres de televisió comencen a engeggar els focus perquè es fa fosc. Tot d'una sonen alguns mòbils. Són notificacions del diari El Mundo i El Periódico: 'La jutgessa envia a la presó sense fiança els dirigents de l'ANC i Òmnium.'

'Aquests mitjans ho van saber abans, fins i tot, que els detinguts. Després els advocats van parlar amb nosaltres i ens van confirmar

'La jutgessa envia a la presó sense fiança els dirigents de l'ANC i Òmnium'

que se'ls enduen', explica a VilaWeb Agustí Alcoberro, llavors vice-president de l'ANC, que feia guàrdia a fora l'Audiència. No va tenir ni temps d'entomar la notícia. El càrrec pel qual l'havien nomenat només dos dies abans, l'obligava a prendre el relleu de Sánchez. A sis-cents quilòmetres, Marcel Mauri estava enganxat al mòbil. El dia abans Jordi Cuixart li havia demanat –com ja havia fet repetides vegades en un to més informal–, que si se'l quedaven fos la cara visible de l'entitat. A tots dos els va

canviar la vida aquell 16 d'octubre, avui fa un any.

‘En Jordi anava cap a Madrid i jo l’hi havia d’acompanyar, però per problemes personals vaig haver de quedar-me a Barcelona. Vàrem parlar per telèfon i li vaig dir que quan tornés ens fariem una bona abraçada. “Seràs a casa, oi?”’, li vaig dir. Però ell estava convençut que no tornaria’, explica per telèfon Mauri, just quan fa un any que tenien aquesta conversa. Segurament per això, Cuixart ja havia deixat enregistrat un vídeo per si finalment l’empresonaven. Sánchez també en va registrar un, el matí abans d’anar a l’Audiència.

Marcel Mauri confessa que ell creia que sí que tornaria, una ‘innocència’ en què es refugiaven molts catalans, però que aquell dia es va en-

sorrar de cop. Hi havia hagut un 20-S amb detencions i un 1-O amb brutalitat policíaca, però l’empresonament era una possibilitat que molts creien que no arribaria. ‘Presos polítics a l’Europa del segle XXI? Impossible’, deien molts.

‘Anàvem amb la idea que tot era possible. Però si haguéssim hagut de dir què passaria, crec que tots hauríem dit que seria una llibertat condicional amb fiança’, rememora Alcoberro. El dia abans havia acompanyat Jordi Sánchez amb TGV fins a Madrid i després havien sopat en un hotel de Madrid, juntament amb el seu advocat, Jordi Pina, i l’advocada de Jordi Cuixart, Marina Roig. Alcoberro recorda Sánchez serè, tranquil. Van comentar els motius per a ser op-

‘Anàvem amb la idea que tot era possible. Però si haguéssim hagut de dir què passaria, crec que tots hauríem dit que seria una llibertat condicional amb fiança’

timistes, com el fet que fins aquell moment no hi havia hagut cap empresonat i els detinguts del 20-S havien sortit en llibertat. A migdia, Jordi Sánchez i Jordi Cuixart van poder sortir a dinar –fet que ja no es repetiria amb els consellers dues setmanes més tard. Un motiu més per a l’optimisme.

‘Anava rebent indicis de tota mena. Els advocats, sobretot per bona voluntat, ens deien que no podia ser que se’ls quedessin. Però aquella tarda mateix vàrem rebre trucades de companys periodistes de Madrid que ens deien que sí, que se’ls quedarien. Que anaven de debò i que se’ls quedarien’, recorda Mauri. De fet, d’ençà del dia 12 a Òmnium ja havien rebut alguna filtració procedent de Madrid que apuntava en la

L'ex-vice-president de l'ANC, Agustí Alcoberro, i el vice-president d'Òmnium, Marcel Mauri. ACN

Els primers dies encara hi havia un optimisme generalitzat que ens feia pensar que l'empresonament seria qüestió de poc temps

'En cap cas no podem entrar en la via d'acceptar cap negociació. L'única cosa que es pot acceptar és la innocència'

mateixa direcció. Com la que va publicar el periodista Arsenio Escolar a Twitter, en què explicava que alguns polítics ja consideraven segur l'empresonament de Sánchez i Cuixart.

A les 18.00 es va anunciar que el major Traperó, que també havia entrat al matí a l'Audiència, no seria empresonat. La jutgessa el deixava anar amb mesures cautelars, en contra del criteri de la fiscalia. La decisió sobre Sánchez i Cuixart no podia tardar a arribar. El pas de temps es va alentir fins a esdevenir una agonia. Va caure el sol a Madrid i la temperatura va baixar. 'Vàrem veure que la dilació tenia una raó de ser i gairebé teníem clar que se'ls quedarien', diu Alcobarro. Amb la confirmació van arribar immediatament les mostres de rebuig: 'indignació', 'ignomínia', 'ràbia', 'injustícia' i 'bogeria' són algunes de les paraules que van descriure les reaccions d'aquell vespre.

Tant Alcobarro com Mauri recorden amb tristesa aquell moment, però coincideixen a dir que no van tenir gaire

temps de rumiar-hi, s'havien d'activar immediatament. A fora l'Audiència, just després de les primeres declaracions dels advocats, Alcobarro va haver d'assumir immediatament la tasca com a nova cara visible de l'ANC. 'Teníem clar que la imatge que calia donar davant la gent era de continuïtat. Que encara que escapessin els nostres dirigents, l'organització estava disposada a continuar. I que teníem relleus. Era un moment en què encara tot s'havia de decidir. No s'havia proclamat la República, però l'ANC i Òmnium volíem deixar clar que posàvem tota la carn a la graella.'

Alcobarro i Mauri no es coneixien personalment. Per això el dia 17 al matí van dinar plegats a la casa d'Agustí Alcobarro. Venien temps complicats i serien companys de viatge, igual com ho havien estat els seus predecessors. 'Ell havia estat a la presó i em va donar molta tranquil·litat', diu Mauri. ANC i Òmnium ja coordinaven la manifestació que es faria a la tarda per a demanar l'alliberament dels dos dirigents. Pensant en

els discursos i en el temps que venia, va ser en aquest moment quan Alcobarro va explicar a Mauri una proposta de l'equip de comunicació de l'ANC. Havien pensat de lluir a partir d'aquella tarda un llaç groc a la solapa com a símbol per a reclamar la llibertat de Sánchez i Cuixart. Mauri ho va veure amb bons ulls, i és així com va néixer aquest símbol de llibertat. Aquella nit tots dos van viure el seu primer gran acte com a noves cares visibles de l'ANC i Òmnium. Dues-centes mil de persones van sortir als carrers de Barcelona a reclamar la llibertat dels dos dirigents, i ho van fer amb espelmes, una imatge que quedarà gravada en la retina de molta gent.

'Només ens serveix l'absolució'

Els primers dies encara hi havia un optimisme generalitzat que ens feia pensar que l'empresonament seria qüestió de poc temps. Però a mesura que avançaven els dies i sobretot quan els membres del govern van ser empresonats, es confirmava que l'estat espanyol havia optat

per la versió més repressiva. 'Recordo especialment el traspàs del cas de l'Audiència al Suprem, que les famílies va interpretar com una possibilitat per a ser alliberats provisionalment. I potser va acabar essent més dolorós, perquè en van sortir una part, però ells, Junqueras i Forn, no', diu Alcobarro. Creu que, essent com és un judici polític, només es pot resoldre políticament: 'En cap cas no podem entrar en la via d'acceptar cap negociació. L'única cosa que es pot acceptar és la innocència, perquè és el que correspon d'una manera evident a aquest cas. Com a poble no podem acceptar cap més solució.'

Sobre la informació de la Cadena SER que la fiscalia faria la petició més baixa pel delictes de rebel·lió, Mauri és clar: 'És com el relat dels acostaments. Semblava que l'acostament havia de ser la panacea i a partir d'aquí ja estaríem tranquils. Suposem que és la construcció d'un relat que fan per mirar de controlar els seus hooligans, però a nosaltres ens és igual, només ens serveix l'absolució.' ■

La sala segona del Tribunal Suprem espanyol. E.P.

Les males condicions amb què podrien declarar els presos en el judici de l'1-0

Tribunals Jornades interminables, trasllats esgotadors i dificultats per als advocats en el judici que pot començar el mes de gener

JOSEP CASULLERAS NUALART
JOSEP REXACH FUMANYA

A les cinc de la matinada s'han de llevar. Sense despertador, perquè quan els vinguin a cercar a la cel·la per a traslladar-los a l'Audiència espanyola ja estiguin a punt per a sortir. Els emmanillen i els fan pujar a un furgó de la Guàrdia Civil sense visió de l'exterior. Això fa que cada trasllat sigui un calvari per a alguns d'ells, perquè es poden marejar fàcilment. És aproximadament una hora

de trajecte. Quan hi arriben els emmanillen per l'esquena per a fer-los baixar i passen a ser custodiats per agents de la policia espanyola, que els condueixen fins als calabossos. A cada pres, li és assignat un de diferent, on ha d'esperar el torn per a anar a declarar. Els fan treure les ulleres, la corbata, els papers, els bolígrafs, els cordills de les sabates. I han d'esperar unes quantes hores. Cada calabós fa uns vuit metres quadrats, amb un banc d'obra, un vàter i un rentamans. És un indret sordid i brut, tal com el descriu el conseller Joaquim

Quan els toca declarar els en fan sortir, emmanillats una altra vegada, i els porten fins al Tribunal Suprem en un furgó de la policia espanyola

Forn en el llibre *Escrits de presó* (Enciclopèdia). És un forat, i fins i tot s'hi ha trobat restes d'excrements. I allí, alguna vegada s'hi ha hagut d'esperar cinc hores.

Quan els toca declarar els en fan sortir, emmanillats una altra vegada, i els porten fins al Tribunal Suprem en un furgó de la policia espanyola. Ho fan així perquè el Suprem no té calabossos, perquè no és un tribunal per a fer-hi habitualment judicis, sinó més aviat algunes visites públiques sobre recursos. Quan compareixen davant el jutge han d'estar concentrats,

‘És imprescindible que sigui televisat perquè pugui fiscalitzar-se públicament i tothom pugui veure què passa’, deia fa uns dies un dels lletrats a VilaWeb

en tensió, han de dominar el neguit. Meritxell Borràs explica a *34 dies de tardor i un de primavera* (Símbol Editors) que havia hagut de prendre's un tranquil·litzant. ‘Un judici és la cosa més semblant a un examen oral. Un judici és això’, diu Àlex Solà a VilaWeb, l’advocat de Jordi Cuixart. Un examen que han de fer en unes condicions lamentables. Quim Forn també ho explica al llibre: «No sé quants advocats, jutges i periodistes són conscients del que arriben a suposar aquests trasllats i en quines condicions es produeixen. No sé si sabem què significa estar-se tancat en un calabós unes quantes hores abans que et prenguin declaració. No la fas en les millors condicions.» Els acusats es poden trobar al Suprem quan un ha acabat de declarar i un altre arriba a la sala per a començar. Però no els és permès de parlar entre ells. Si es volen saludar, els policies els criden l’atenció. Quan un ha acabat, cap als calabossos de nou. De dinar, un entrepà de formatge o de xoriço immenjanable.

De dilluns a divendres, matí i tarda?

Així és un matí de trasllat de la presó al jutjat per a decla-

rar. Els presos polítics s’hi han trobat unes quantes vegades al llarg de l’any que fa que són en presó preventiva. Ho recorden i ho descriuen com els pitjors moments pels quals han hagut de passar durant tot aquest temps sense llibertat. Aviat, quan previsiblement el mes de gener comenci el judici pels fets de l’octubre de l’any passat, hi hauran de tornar a passar. Però aquesta vegada haurà de ser cada dia, de dilluns a divendres i durant els dos o tres mesos que pugui durar el judici. Els advocats dels presos són els últims que s’assabenten de molts dels detalls. Abans ja en parlen els mitjans de comunicació i fins i tot el ministre de Justícia espanyol: Rafael Catalá era capaç d’avançar-se a les decisions que prenia poc després Pablo Llarena. Fa un temps també es fa córrer en els mitjans espanyols el rumor que el judici serà no tan sols de dilluns a divendres, sinó també matí i tarda. Una barbaritat, en un macrojudici com aquest, d’un sumari de 140.000 folis, de milers de vídeos i fotos i de més d’una quinzena d’acusats. El poder judicial espanyol vol anar molt de pressa, i vol enllestir-lo en poc temps perquè no

s’estengui a la campanya de les eleccions municipals del maig, per la qual cosa haurà de proposar un calendari de sessions gairebé inhumà per als acusats.

Si també hi ha sessió a la tarda, possiblement hi haurà un recés d’una hora per a dinar. La setmana passada Jordi Pina, advocat de Jordi Sánchez, Jordi Turull i Josep Rull, va comentar a RAC-1 que ho veia així: ‘Nosaltres deurem anar a fer un menú al bar del davant i ells menjaran en un calabós de quatre metres quadrats un entrepà de xoriço i una aigua. Això durant dos mesos seguits, cada dia. I quan pugin a dalt hauran d’estar serens, amb els cinc sentits posats. No poden estar esgotats, però els judicis esgoten. Estar-te de les deu del matí fins a les sis de la tarda en un judici en el qual et demanen deu, quinze o trenta anys de presó no és cap ximpleria. No pots desconnectar-ne ni mitja hora. Ells han tenir les capacitats plenes i prendre notes. Tot plegat dificulta l’atenció que cal que tinguin els presos. I per això nosaltres varem dir que els nostres clients estarien en condicions d’igualtat si estaven en llibertat.’

L’advocat Àlex Solà diu: ‘Si es fan sessions de dilluns a divendres, matí i tarda, vol dir que el trasllat de tornada deurà començar a les set o a les vuit del vespre, que deuran arribar cap a les deu o les onze a la presó, després de l’hora de sopar’. Cal tenir en compte que la tornada a la presó madrilenya on s’estiguin mentre duri el judici es fa en unes condicions semblants a les descrites en el trasllat per a

anar a declarar. I l’endemà, sant tornem-hi, havent dormit poc, amb la tensió del judici, amb les condicions dures del trasllat... A més, per als advocats, preparar un judici com aquest, de dilluns a divendres i amb sessions de matí i tarda, és un inconvenient, perquè no poden tenir cap moment, cap forat, per a poder parlar amb els clients i encarar millor les jornades de judici que restin. És una vulneració més del dret de defensa i del de treballar en igualtat de condicions amb les acusacions. ‘No sé en quin moment nosaltres, els advocats, podríem parlar amb els nostres clients. Aquesta mena de judicis llargs no es fan de dilluns a divendres, es fan com a molt de dilluns a dijous i solen deixar el divendres per a recuperar temps de les coses que no s’hagin pogut fer. Si tu planifiques de dilluns a divendres, què pots fer com a advocat?’, diu Solà.

I la defensa confia que tot plegat pugui ser televisat. La decisió dependrà en última instància del Suprem, tot i que no té cap argument objectiu per a justificar no se n’emeti senyal de televisió. ‘És imprescindible que sigui televisat perquè pugui fiscalitzar-se públicament i tothom pugui veure què passa’, deia fa uns dies un dels lletrats a VilaWeb. Això pot tenir dos efectes. D’una banda, la fiscalització pública de la manera com es desenvolupa. D’una altra, que tothom pugui accedir directament als arguments de la fiscalia, de l’acusació popular, dels advocats defensors i de les al·legacions dels encausats. ■

EL MÓN DELS 'HATERS': I SI L'ODI NASQUÉS A LA FAMÍLIA?

ANNA ZAERA

La filòsofa alemanya Carolin Emcke. ANDREAS LABES

I si l'odi nasqués a la família? Quan els primers que t'han de reconèixer no et reconeixen i comences a ser 'aquell altre' que té por de ser agredit

El partit d'ultradreta Vox va aplegar deu mil persones fa uns quants dies al palau Vistalegre de Madrid. Les imatges d'aquell pavelló atapeït de gent fervorosament abocada a dir no als immigrants i als independentistes i a repetir proclames agressives amb banda sonora vitalista de fons la van recollir tots els mitjans de comunicació. Violència feta discurs o discurs fet violència.

Just aquells dies em vaig interessar per la ponència de la periodista i filòsofa alemanya Carolin Emcke. Va presentar a Barcelona una conferència amb el títol 'L'espiral de l'odi. De les xarxes a la realitat política'. Es veu que ella, com a ex-co-responsal de guerra, havia començat a detectar que hi havia algunes constants que es repetien sempre en certs episodis socials de violència. Alguns 'mecanismes' que originaven i reproduïen la violència. Ella ho deia gairebé tot amb una frase molt curta i molt clara: l'odi es fabrica i es cultiva. I ho apuntava encara més. L'odi no sorgeix del no-res. Llavors la meva pregunta i la d'algunes persones a la sala era: i d'on sorgeix?

Emcke, com a periodista, va desenvolupar tot un discurs sobre els missatges que enviaven i perpetuaven els mitjans de comunicació i va posar-ne un exemple real molt clar, en aquest

Les raons han de ser narrades i il·lustrades fins que deixen un residu social en forma de predisposició

Emcke, va fer una pausa i va dir, com si la resposta fos òbvia però encara no hagués tingut temps de desenvolupar-la. 'La violència comença a la família'

cas del seu context més pròxim, a Alemanya. Resulta que a les xarxes socials d'un mitjà de comunicació local alemany s'havia difós un vídeo en què es veia com un grup de gent envoltava un autobús de refugiats que arribava al municipi. Al vídeo –que es va projectar allà mateix– es veia com els passatgers eren insultats per alguns energúmens amb crits de 'nosaltres som el poble', que paralitzaven gairebé el vehicle i li barraven el pas. Emcke, analitzant-ho, va apuntar que en aquest episodi de violència es podien distingir aquells que agredien verbalment i els qui s'ho miraven. Un conjunt de gent que, segons ella, amb actitud passiva, servien d'amplificadors de l'odi.

Tal com ho vaig entendre jo, ella volia dir que, encara que la violència sembli una entitat abstracta, que no es pot capturar ni trobar-ne el fil de l'origen, no és ben bé així. Algú ha de produir les raons en què es desenvolupa l'odi. Les raons han de ser narrades i il·lustrades fins que deixen un residu social en forma de predisposició. I no solament en són responsables els emissors de la violència. La societat de l'espectacle posa en el punt de mira les víctimes, les exposa a un públic que les degrada fins a esdevenir un objecte d'entreteniment i d'observació pornogràfica.

Però entre el públic hi havia gent que volia anar més enllà i una dona es va aixecar i va demanar: 'Però on s'origina l'odi d'aquestes persones?' Emcke, va fer una pausa i va dir, com si la resposta fos òbvia però encara no hagués tingut temps de desenvolupar-la. 'La violència comença a la família.'

La família com aquell espai on es comença a percebre l'altre. El primer 'diferent' sorgeix a la família. I aquí ja tenim el nostre programa mental fet, un programa que quan esdevenim éssers socials desenvoluparem també en tots els altres àmbits de la nostra vida. La violència a les xarxes socials, la violència en les relacions personals, la violència com a productora de missatges als mitjans de comunicació de masses.

Se m'acut que potser alhora que anem detectant quins són els fenòmens socials que originen la violència hauríem d'anar detectant-la al sofà de casa. perquè aquests camins sempre són d'anada i tornada. Em demano si alguns dels *haters* que tenim a la nostra placeta política, en aquests fils inacabables de Twitter, encara no han tingut temps d'identificar aquesta violència íntima en què segurament en algun moment van ésser castigats. Perquè la vida de les persones, ben sovint, és això mateix: repetició. Quan van començar a sentir l'amenaça de l'altre?

Potser tocar alguns àmbits, que són precisament els que més sostenen la nostra identitat, ens fa una mica de por. Valdria la pena, veient quines són les expressions públiques de violència als mitjans de comunicació, de començar a fer arqueologia del trauma real que les va originar. Potser així podríem començar a posar fre a tota aquesta agressivitat en forma d'imatges i de proclames, no trobeu?

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

Gastronomia Fira de Sant Ermengol a la Seu d'Urgell

Arts escèniques Festival COS a Reus

Exposicions Charlotte Salomon a Pedralbes

20-21/10/2018 > VilaWeb {Paper

L'exposició 'Toulouse-Lautrec i l'esperit de Montmartre' exhibeix 345 obres entre pintures, cartells, dibuixos i gravats de l'època daurada del barri de París

TOULOUSE-LAUTREC, EL CARTELLISME I EL BATEC DEL MONTMARTRE DEL TOMBANT DE SEGLE, AL CAIXAFÒRUM

Una de les sales de l'exposició del CaixaFòrum, amb el cartell del cabaret Le Chat Noir, al fons. ACN

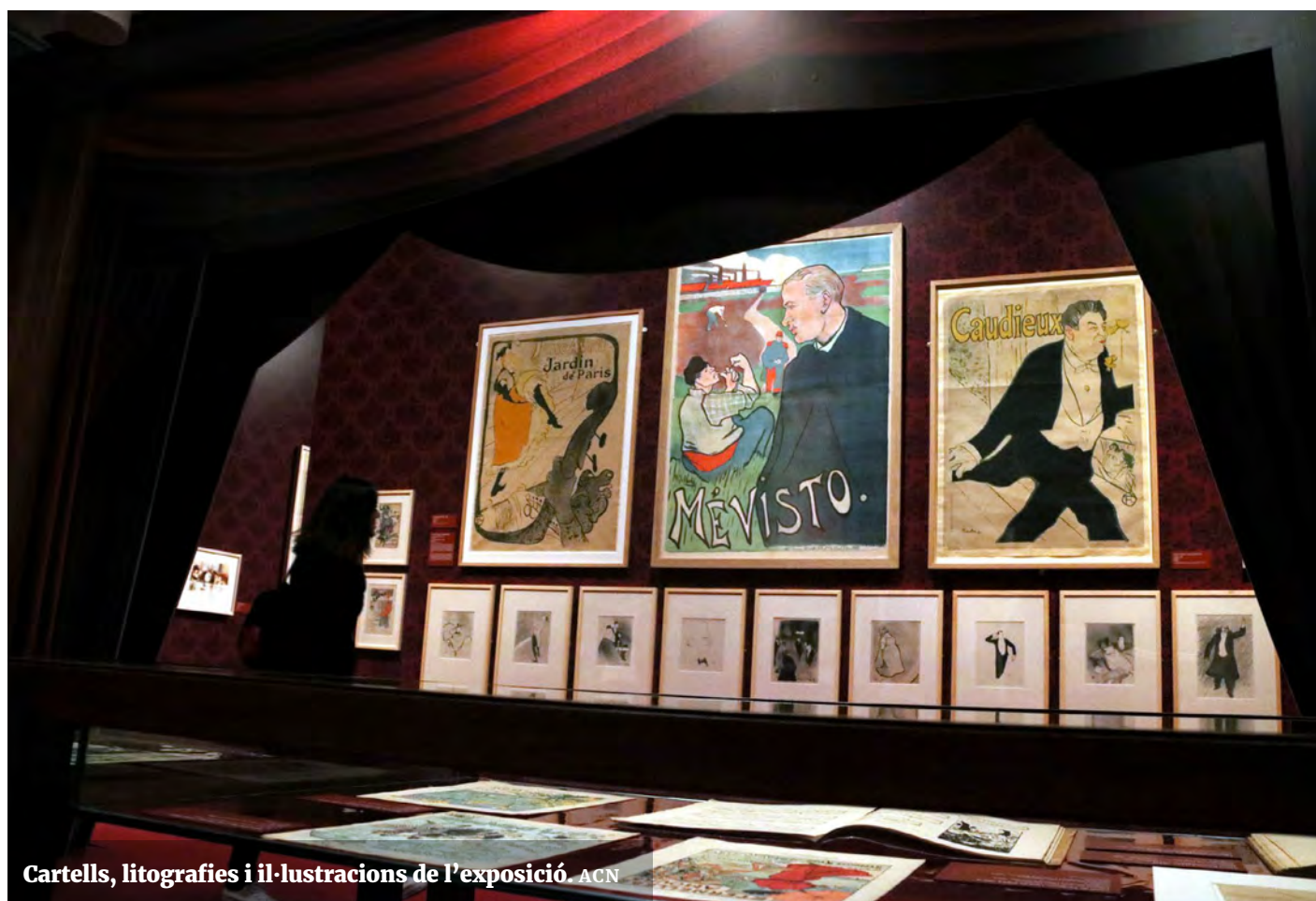
TOULOUSE-LAUTREC, EL CARTELLISME I EL BATEC DEL MONTMARTRE DEL TOMBANT DE SEGLE, AL CAIXAFÒRUM

Exposicions L'exposició 'Toulouse-Lautrec i l'esperit de Montmartre' exhibeix 345 obres entre pintures, cartells, dibuixos i gravats de l'època daurada del barri de París

REDACCIÓ

Cafès, cabarets, salons de ball, *music halls*. Músics, artistes i intel·lectuals parisencs van aplegar-se als locals del barri de Montmartre, que va esdevenir l'epicentre cultural avantgardista, a final del segle XIX i començament del XX. El cartellisme –les il·lustracions, litografies i gravats anunciant els actes i reunions del barri– va esdevenir un trampolí per a difondre l'obra dels artistes que els feien. I un dels cartellistes més coneguts del moment va ser Henri de Toulouse-Lautrec. Ara el CaixaFòrum li dedica la primera gran exposició de la temporada: 'Toulouse-Lautrec i l'esperit de Montmartre', que es podrà veure fins al 20 de gener.

La mentalitat d'avantguarda dels artistes de Montmartre va connectar amb un jove Henri de Toulouse-Lautrec que, malgrat provenir d'una classe benestant i entendre l'art en el sentit més acadèmic, va voler dedicar-se en cos i ànima

Cartells, litografies i il·lustracions de l'exposició. ACN

La mentalitat d'avantguarda dels artistes de Montmartre va connectar amb un jove Henri de Toulouse-Lautrec

a la il·lustració i el cartellisme, les obres que el van fer reconegut mundialment. La seva creació artística i la contribució a la història de l'art van consistir a fer il·lustracions i cartells 'com a autèntiques formes artístiques, sense jerarquitzar ni establir diferències entre aquestes formes d'art i la pintura', explica Philip Dennis Cate, comissari de l'exposició.

Per copsar l'esperit del barri, la mostra presenta 345 obres procedents de col·leccions d'arreu del món. A banda Toulouse-Lautrec, també n'hi ha d'una vintena d'artistes de mentalitat semblant, que van pouar en l'esperit de Montmartre, com ara Édouard Manet, Jules Grün i Georges Tired-Boguet.

El batec artístic de Montmartre

A final del 1881 Rodolphe Salis fundà a Montmartre el cabaret Le Chat Noir. El local, i els seus parroquians, sobretot artistes i escriptors afins al col·lectiu protodadaïsta i surrealista Les Arts Incohérents, van influir a l'hora de convertir el barri en un focus d'atenció de la vida artística i literària de l'avantguarda parisenca. En pocs anys el barri es va transformar en el centre literari i artístic de la ciutat. A final de segle ja hi havia més de cinquanta locals d'entreteniment: cabarets, cafès concert, sales de ball, music halls, etc. Irònicament, abans de convertir-se en una gran atracció turística internacional, Montmartre era

anti-establishment i antiburgès, i les seves obres es presentaven en llocs pocs convencionals, com ara aquells locals d'entreteniment.

Formalment, els artistes d'avantguarda van adoptar eines antiacadèmiques com ara l'humor, la ironia, la sàtira, la caricatura, el teatre d'ombres i els titelles per criticar la societat del seu temps. Les il·lustracions de premsa, els cartells i en general la relació de l'art amb els procediments de reproducció seriada i la comunicació de masses són formes d'expressió distintives d'aquells artistes i d'aquells anys, tal com reflecteix l'exposició al CaixaFòrum.

‘Vida? O teatre?’, es va convertir en la seva taula de salvació emocional durant els anys d’exili a França. ACN

L'OBRA DE CHARLOTTE SALOMON, ARTISTA SILENCIADA I VÍCTIMA DE L'HOLOCAUST, A BARCELONA

Exposicions Una exposició mostra dos-cents guaixos de ‘Vida? O teatre?’, la seva gran creació abans de ser deportada a Auschwitz

REDACCIÓ

L'obra de Charlotte Salomon, l'artista jueva que va ser deportada i assassinada al camp de concentració nazi d'Auschwitz finalment es pot veure a Barcelona, al Monestir de Pedralbes. L'exposició es titula com la seva gran obra, ‘Vida? O teatre?’, i inclou una àmplia selecció del gran conjunt de guaixos creats durant el seu exili a França, gràcies als quals va superar emocionalment un trauma familiar.

L'artista tenia tan sols vint-i-sis anys quan va ser deportada i assassinada a

Auschwitz. La seva vida va estar marcada per l'amor i la mort i una història familiar de patiment que la va conduir a refugiar-se en l'art com a via catàrtica i de salvament.

De fet, ‘Vida? O teatre?’, es va convertir en la seva taula de salvació emocional durant els anys d'exili a França (1940-1942), una època en què no solament va haver de fugir del nazisme, sinó també afrontar el descobriment que la seva mare i la seva àvia s'havien suïcidat. En els 782 guaixos que formen la seva gran obra, Salomon intentar trobar-se a si mateixa, per superar el passat i per mirar de viure un present efímer a les vigílies de l'Holocaust.

‘És una obra en què hi ha un equilibri molt subtil entre molts elements que sumats la converteixen en una obra de primera magnitud’

‘Barbara’. C.S.

L'exposició mostra més de dos-cents d'aquests guaixos, que habitualment es conserven al Jewish Historical Museum d'Amsterdam. Ricard Bru, comissari de l'exposició, remarca que és una avinentesa excepcional per a poder descobrir l'artista, que no havia estat mai exposada aquí. Segons ha explicat, això és degut a la brevetat de la seva vida, però també a 'la construcció masculina de la història de l'art'. Aquest oblit històric ha estat el principal motiu per a situar l'exposició al Monestir de Pedralbes. Un dels eixos principals de la programació expositiva del museu són les línies de recerca i divulgació d'estudis de gènere i espiritualitat, especialment de 'dones silenciades'.

Una artista 'de primer nivell'

L'obra de Salomon descriu la seva vida, amb elements de ficció, desenvolupant una col·lecció extraordinàriament rica de guaixos on es barreja la música, el cinema, la literatura i el teatre, explica Bru. 'Amb les seves increïbles capacitats artístiques de beure de l'avantguarda de l'època, va crear una obra en molt poc temps, molt complexa i que defineix molt bé el seu estat d'ànim i les seves ganes de viure', tota una ironia per a algú que acabava de descobrir la seva autèntica història familiar i que era a punt de ser deportada i assassinada.

'No és solament una obra sobre una vida de patiment, o sobre amor,

o sobre temes de gènere, és una obra en què hi ha un equilibri molt subtil entre molts elements que sumats la converteixen en una obra de primera magnitud, en temps de l'Holocaust i que parlen de tota una època', entén el comissari. L'exposició al monestir es completa amb un espai separat introductori, a les Sales del Rebostet, per a emmarcar la figura i l'obra de Charlotte Salomon. Es poden veure dos audiovisuals que sintetitzen la seva vida a Berlín (fins el 1938) i a França (1938-1942). També es poden veure uns interactius que aprofundeixen aspectes de la seva obra principal que dóna nom a la mostra.

Cada any es convida a la fira una formatgeria de fora de la zona del Pirineu, i l'escollida d'enguany prové del País Valencià. F.S.E.

ELS FORMATGES DEL PIRINEU, A LA FIRA MIL·LENÀRIA DE SANT ERMENGOL

Fires A la Seu d'Urgell es podran degustar més de 150 varietats de formatges artesans provinents del Principat, l'Aragó, el País Basc, Navarra i Occitània

REDACCIÓ

Documentada des del segle XI, la Fira de Sant Ermengol de la Seu d'Urgell és una de les més antigues del país. Situada en un punt de comunicacions estratègic a la Catalunya Medieval, al segle XIV es va començar a fer pels volts de Tots Sants i tenia un caràcter eminentment ramader. Però darrerament, aquesta fira mil·lenària s'ha fet famosa sobretot per la Fira de Formatges Artesans del Pirineu, una trobada de mestres formatgers que aplega productors de banda i banda de la serralada.

Enguany, hi participen 48 formatgeries provinents del Principat, l'Aragó, Navarra, el País Basc i Occitània. En total, s'hi oferiran més de 150 varietats de formatges artesans, comptant-hi els que són elaborats amb llet crua, els ecològics i també els que es fan amb llet provinent de ramat propi. Cada any es convida a la fira una formatgeria de fora de la zona del Pirineu, i l'escollida d'enguany prové del País Valencià: és l'Heretat de Pere, de Quatretonda, a la Vall d'Albaida.

Tots aquests formatges participaran en el Concurs de Formatges Artesans del Pirineu que es fa dissabte. Hi ha sis categories –formatges no madurats,

madurats, tupí, blaus, formatges amb condiments i iogurts– i de cadascuna se'n repartiran tres premis: medalla d'or, de plata i de bronze. L'entrada a la fira, que es fa al pavelló poliesportiu, és de franc i els visitants poden adquirir un tiquet de degustació que dóna dret a cinc tasts de formatge. El tiquet val 8 euros i també inclou un tast de productes agroalimentaris de proximitat.

També hi haurà l'Aula de Tast, un espai en què els elaboradors fan difusió dels seus formatges. Durant tot el cap de setmana es faran presentacions de llibres, maridatges, demostracions de cuina, classes magistrals, tasts guiats i tallers per a la mainada.

REUS S'OMPLE DE DANSA I ART GESTUAL AMB UNA DOTZENA D'ESPECTACLES EN EL FESTIVAL COS

Festivals Enguany s'ha cercat el màxim equilibri entre els espectacles de dansa i gest

'Boris&Ingrid', una comèdia absurda de teatre físic que explica la història d'una parella d'immigrants.

F.C.

REDACCIÓ

El Festival Internacional de Moviment i Teatre Gestual de Reus (COS) ha programat set espectacles de sala i cinc de carrer per al nou certamen, que es fa aquest cap de setmana. Acostarà al públic els espectacles de gest i de dansa amb set companyies catalanes, quatre de l'estat espanyol i una de britànica. Enguany, s'ha cercat el màxim equilibri entre totes dues disciplines, i s'han programat el mateix nombre d'espectacles de dansa i de gest. Una altra de les voluntats ha estat posar a l'abast dels espectadors muntatges per a públics de

totes les edats, infantil a partir de dos anys, jove i adult.

El primer dia de COS, els espectadors podran veure *Boris&Ingrid*, una comèdia absurda de teatre físic que explica la història d'una parella d'immigrants. Serà demà, divendres, al Teatre Bartrina a les nou del vespre. Per la seva banda, el muntatge de dansa de gran format titulat *Sacra*, de la companyia valenciana OtraDanza, es farà al Teatre Fortuny dissabte al vespre. De la programació també destaca l'espectacle de petit format *Vida*, de la companyia Javier Aranda, que es farà divendres a dos quarts de vuit del vespre al Teatre Bravium. Al COS, també hi serà la companyia La Ridens amb *Snowfoot*, un espectacle de

teatre gestual que toca temes quotidians des de l'humor.

Als centres escolars de la ciutat també arribarà l'esperit del festival amb un taller de crònica de dansa. L'impartiran el periodista cultural del Punt Avui Jordi Bordes i Clàudia Brofau, crítica de dansa. També es farà un taller de vídeo-dansa, amb Carlota Moragues, Ariadna Llussà i Marta Arjona. Finalment, s'ha programat un taller de moviment per a escoles bressol, a càrrec de la Companyia Blink Flash, que actua dissabte al migdia a l'Orfeó Reusenc. Paral·lelament, s'ha organitzat un curs de teatre de carrer per a joves impartit per Carles Bigorra i del qual s'oferirà una petita mostra de quinze minuts diumenge a la plaça del Mercadal.

MANUEL DE PEDROLO, PROTAGONISTA DEL FESTIVAL CERVERA VILA DEL LLIBRE

Festivals La fira se centra en els vessants més desconeguts de l'autor: la poesia, la dramaturgia, l'articulisme i la traducció

Destaca el concert que oferirà Cesc Freixas sobre el Pedrolo més polític. vw

REDACCIÓ

Cada tardor, es fa a Cervera la Vila del Llibre, una iniciativa que vol convertir aquest municipi de la Segarra en una *booktown* de nivell internacional. Enguany, el festival encara és més especial perquè es commemora el centenari

d'un escriptor nascut a la comarca: Manuel de Pedrolo. Per això, ell i la seva obra seran els protagonistes de la programació amb propostes ben diverses. A més, l'organització del festival ha optat per difondre els vessants més desconeguts de Pedrolo: els de poeta, dramaturg, articulista, escriptor de grans sèries literàries i traductor.

L'ambientació del festival s'inspira en el seu imaginari, es presentaran novetats editorials i es faran taules rodones amb els escriptors Sebastià Bennasar, Jordi Arbonès i Aina Torres, entre més. També hi haurà espectacles literaris inspirats en la seva poesia, es representarà la seva obra de teatre *Homes i no*, hi haurà dues exposicions sobre la seva vida, tallers i fins i tot una *escape room* basada en la novel·la *L'escriptor fa tard*. Entre totes aquestes propostes, destaca el concert que oferirà Cesc Freixas sobre el Pedrolo més polític, en què la seva filla llegirà versos seus i es faran il·lustracions en directe.

Més enllà de la commemoració de l'Any Pedrolo, per la Vila del Llibre hi passaran molts altres autors, com ara les il·lustradores Pilarín Bayés i Roser Capdevila, que hi presentaran sengles biografies. També Gemma Lienas, Rafael Nadal, Joan-Lluís Lluís o Pep Coll, entre més. Hi haurà un espai dedicat a la poesia amb espectacles i encontres poètics i un altre dedicat a l'actualitat política. En aquest espai es faran dos vermuts per a presentar llibres: en l'un, hi haurà Beatriz Talegón i Marta Vilalta, i en l'altre, Ramon Cotarelo i Laura Masvidal. L'oferta del festival es completa amb diversos tallers relacionats amb els llibres –cal·ligrafia, encuadernació, il·lustració– i activitats per a la mainada.

Entrada del bàndolo moro a les festes d'Alcoi. ARXIU

BARCELONA PREPARA UNA ENTRADA DE MOROS I CRISTIANS

Tradicions El cap de setmana de cultura valenciana també inclou un col·loqui i un concert de música festera

REDACCIÓ

Ara fa dos anys que es va fer per primera vegada a la Vila de Gràcia una entradeta de Moros i Cristians a l'estil de les que es fan en diverses viles i ciutats del País Valencià. La festa va tenir un èxit notable i per això aquest cap de setmana es torna a fer. De fet els organitzadors de l'acte, la Casa de València a Barcelona, expliquen que la intenció és que es mantingui amb un caràcter biennal.

Però, a banda l'entradeta, es fan més activitats per conèixer amb profunditat tots els aspectes d'aquesta festa tan

genuïna. Divendres a les 19.00 a la Violeta de Gràcia hi haurà un col·loqui de l'especialista en cultura popular Raül Sanchis sobre les arrels medievals de les festes i danses de Moros i Cristians, titulat 'Que ve el turc!'.

L'endemà es farà una paella popular a la Casa de València i a les 19.00 hi haurà el plat fort de la jornada: l'entradeta. Arrencarà a cruïlla de la Travessera de Gràcia i el carrer Gran i anirà fins a la plaça de la Vila. En l'acte, obert a tothom, hi participaran les filades de Castalla i d'Ibi, que, a diferència de fa dos anys, aquesta vegada portaran els vestits. També hi haurà els Trabucaires de la Vila de Gràcia i el grup de danses La de

la Panxa Pelà. De la música, se n'encarregarà la colla Borumballa i la banda La Valenciana.

Però els actes no s'acaben aquí: el divendres 26 d'octubre a les 22.00 es farà un concert de música festera al Casino de l'Aliança del Poblenou. L'acte forma part del cicle de Cultura Popular als Ateneus i anirà a càrrec de la Banda de la Societat Musical del País Valencià 'La Valenciana'. Entre el repertori destaquen temes provinents dels diversos pobles del País Valencià que celebren la festa, com ara 'Paquito el Chocolatero', 'La llegenda d'en Ragrà', 'L'ambaixador Cristià' o 'Any d'Alferes'.

UN FILMETS AMB ACCENT ITALIÀ ESTRENA UNA REVISIÓ DEL 'PINOCCHIO' DE 1911 SONORITZADA EN DIRECTE

Festivals El festival acull una jornada professional amb productores del país alpi amb una capacitat d'inversió de 10 milions d'euros en coproduccions

REDACCIÓ

El Filmets Badalona Film Festival d'enguany tindrà un marcat accent italià perquè ret homenatge a Ninetto Davoli, actor fetitxe de Pier Paolo Pasolini, a qui també li dediquen una sessió de cinema històric. A més, acull l'estrena mundial d'una revisió del *Pinocchio* de Giulio Antamoro de 1911, un film mut que se sonoritzarà en directe amb música electrònica. Les productores catalanes més importants ja han confirmat la seva assistència per mirar de fer créixer nous projectes.

Filmets referma la voluntat d'esdevenir no tan sols un referent internacional pel que fa la projecció de curtmetratges, sinó també un referent des de l'òptica professional. L'any passat, ja es va establir una col·laboració amb el Clúster Audiovisual de Catalunya, que enguany ha fet possible l'aposta per les coproduccions amb Itàlia, a partir del projecte europeu de set companyies de la regió de l'Apúlia.

220 films en competició, un 50% estrenes

Pel que fa a la secció oficial, el festival ha programat 220 films en competició, el 50% dels quals són estrenes, que es projectaran entre el 19 i el 28 d'octubre. D'entre les estrenes, n'hi ha una que destaca especialment perquè és una estrena mundial: *Donde no puedes llegar*. Un film protagonitzat per Assumpta Serna, que passarà pel festival juntament amb altres estrelles, com ara Belen Rueda, Marcel Borràs, Macarena Gómez, Cristina

El Filmets Badalona Film Festival es fa al Teatre Zorrilla de la ciutat. F.B.

Brondo, Bruna Cusí o Nausicaa Bonnín. Com cada any, la procedència dels treballs és molt variada i n'hi haurà vint-i-sis de produïts a Catalunya, dels sis són de la ciutat de Badalona, seu del Filmets.

Ninetto Davoli, premi honorífic i sessió de curts de Pasolini

El premi honorífic Filmets 2018 recau sobre l'actor italià Ninetto Davoli. El seu primer paper va ser el 1964 en un film en què no tenia cap text, *Il vangelo secondo*

Matteo, dirigit per Pier Paolo Pasolini. De fet, d'ell són molts dels films en què apareix Davoli. També l'últim treball té la signatura de Pasolini, *Il Fiore dell Mille e una Notte*, de 1974. Coincidint amb la presència de Davoli a Badalona, el Filmets programa una sessió de cinema històric dedicada a Pasolini, en què el mateix Davoli serà l'encarregat de presentar els treballs que es projectaran, juntament amb el director del festival de curtmetratges de Vicenza, Pasolini Luca dal Molin.

Glenn Close i Jonathan Pryce protagonitzen el film 'La buena esposa'. IMDB

JAIME ROSALES PORTA ALS CINEMES 'PETRA', UN DRAMA SOBRE LA RECERCA D'UN PARE DESCONEGUT

La coproducció catalana *Petra*, dirigida per Jaime Rosales, arriba aquest cap de setmana als cinemes. En aquest drama sobre la recerca i la redempció, Rosales crea una espiral de maldat, secrets familiars i violència que duu tots els personatges al límit. Aquesta setmana s'estrenen també els films *The Wife*, protagonitzat per Glenn Close i Jonathan Pryce, i *The Miracle Season*, amb Helen Hunt i William Hurt. I en català s'estrena el film alemany *La petita bruixa*.

Petra

Direcció: Jaime Rosales. Intèrprets: Bárbara Lennie, Marisa Paredes, Petra Martínez; Alex Brendemuhl, Joan Botey, Oriol Pla. Gènere: Drama.

Petra no sap qui és el seu pare, li ho han ocultat tota la vida. Després de la mort de la seva mare emprèn una recerca que el condueix a Jaume, un cèlebre artista plàstic poderós i despietat.

The Wife*La buena esposa*

Direcció: Björn Runge. Intèrprets: Glenn Close, Alix Wilton Regan, Annie Starke; Christian Slater, Jonathan Pryce, Max Irons. Gènere: Drama.

Joan Castleman és l'esposa perfecta fins que un dia s'adona que tota la vida ha sacrificat el talent i les ambicions per mantenir viu el seu matrimoni i donar suport a la carrera literària del seu marit. Per això pren una dràstica decisió: deixar-ho tot enrere i perseguir el seu somni literari.

The Miracle Season*¡A ganar!*

Direcció: Sean McNamara. Intèrprets: Helen Hunt, Tiera Skovbye, Erin Moriarty; William Hurt, Jason Gray-Stanford, Burkely Duffield. Gènere: Drama.

Les jugadores d'un equip de voleibol estan molt afectades per la mort de la jugadora estrella. Per això s'han d'unir sota la direcció d'una entrenadora dura amb l'esperança de guanyar el campionat estatal. Basada en fets reals.

La petita bruixa*Die kleine Hexe*

Direcció: Mike Schaerer. Intèrprets: Karoline Herfurth, Suzanne von Borsoy, Barbara Melzl; Luis Vorbach, Momo Beier, Thomas Loibl. Gènere: Fantasia.

La petita bruixa només té 127 anys i és massa jove per a poder acudir a l'Assemblea Nacional de Bruixes. A més, no vol ser simplement una bruixa, vol ser la millor bruixa! Aquesta decisió li causarà més d'un maldecap en el seu món màgic.

És com si mirant de molt a la vora la insignificança d'un objecte, d'un gest, d'un tros de cos passatger o d'un minut que s'esquitlla sense aportar aparentment res a la trama

Maria Cabrera

ELS CONTES CONTUNDENTS DE CARMEN MARIA MACHADO, TRADUÏTS PER MARIA CABRERA

Us oferim un dels contes de 'El seu cos i altres festes', publicat per Llibres Anagrama · La traductora ens en parla

COBERTA DEL LLIBRE 'EL SEU COS I ALTRES FESTES',
DE CARMEN MARIA MACHADO

REDACCIÓ

Carmen Maria Machado, escriptora nord-americana nascuda a Allentown, Philadelphia, d'origen cubà, s'ha destacat com a contista en l'àmbit fantàstic, sense ser una escriptora de gènere. Els seus contes i les seves crítiques i textos assagístics i feministes han aparegut en revistes tan prestigioses com ara *The New Yorker*, *Granta*, *Guernica*, *Electric Literature*, *The Paris Review*, *Los Angeles* i *Review of Books*. L'any passat, una selecció dels contes es van publicar sota el títol *Her body and other parties*. Aquest és el seu primer llibre de ficció, finalista del National Book Award 2017 i finalista de l'International Dylan Thomas Prize 2018.

Llibres Anagrama n'acaba de publicar la versió catalana, *El seu cos i altres festes*, traduïda per l'escriptora Maria Cabrera. Segons els editors, en els vuit contes que componen aquest contundent debut literari, Carmen Maria Machado explora l'univers femení i mescla sense complexos el terror, el realisme màgic, l'erotisme, la ciència-ficció i la comèdia.

Carmen Maria Machado amb Maria Cabrera. M.S.

Un altre gran joc de Machado és el de la perspectiva, i ella mateixa ho explica per boca d'algun personatge

Un llibre radical i provocador que juga amb els gèneres i retorça clíxés. Aquí la sexualitat conflueix amb allò sinistre, el desig es fa pertorbador, l'humor deriva cap a allò grotesc i el cos i la carnalitat es converteixen en el suggestiu i inquietant centre de la creació literària.

Podeu llegir el conte **'Les dones de debò tenen cos'**.

I Maria Cabrera ens parla del procés de traducció i de l'obra:

De part del cos

A propòsit de la traducció de *'Her body and other parties'*, de Carmen Maria Machado

Saltar de l'anglès d'Amèrica, que s'estén esponerós sobre el mapa i els segles i no entén els topalls ni els jocs de forces amb altres idiomes, al català, un plec del llatí sobre si mateix a la cara arrugada d'Europa, ja se sap de bones a primeres que sempre és una feinada i que a més

a més és feina fina, de paraula ben cissellada. Però és que, a sobre, la llengua anglesa de Carmen Maria Machado se sap juganera, festeria i festiva, i llisca alegre per la muntanya russa dels registres i els gèneres: ara s'enfila, freda i asèptica, per denotar el món i explicar-ne la carn crua, el bistec sangonós que de vegades és la realitat; ara davalla cap al paradís subterrani de les metàfores, enfangada de tradició i amarada de segles; ara giravolta i et pica l'ullet, lector, i després ve que et clava una broma diguem-ne postmoderna –passeu-me el mot, que si el bufes per dins fa eco– com un mastegot a la galta del dia d'avui i del moment precis d'ara. Machado la gasta, la llengua, sense complexos, bromista, pinxa i gallarda: és una llengua que se sap llegida i culta i que en traduir-la et planta cara, perquè combina l'eco exquisit d'una cultura i unes lectures bastes i ben fonamentades amb l'aparador dels horrors del kitsch, de la

cosa xarona i americanament local –ah, però n'hi ha, de localismes, a Amèrica del Nord? I si és així, quants minuts duren?– que s'arrissa sobre si mateixa per evidenciar el buit en què sentim que naufraga el segle. Un altre gran joc de Machado és el de la perspectiva, i ella mateixa ho explica per boca d'algun personatge: és com si mirant de molt a la vora la insignificança d'un objecte, d'un gest, d'un tros de cos passatger o d'un minut que s'esquitlla sense aportar aparentment res a la trama, la realitat fes parada i fonda, la realitat s'aturés i obrís una escletxa foixiana a la Paret de la Realitat Real: i d'allà en brolla una ciència, en brolla una ficció, en brolla l'art de dir les coses que passen pels marges, o que passen però en altres ritmes, o que ens passen a frec de cos com una intuïció o com una ombra, com el xiulet petit d'un vent que ens frega la pell però que, d'interrompre'ns, no gosa. ■

SALSITXES AMB CASTANYES

Una manera de cuinar aquesta fruita, que és una icona tardoral

Ingredients

- 400g de salsitxes
- 400g de castanyes
- 1 got de vi blanc
- 50g de mantega
- oli d'oliva
- sal
- nou moscada
- 1 fulleta de llorer
- pebre negre

REDACCIÓ

Fem un tall a les castanyes i les deixem en remull uns vint minuts. Després, les posem al microones un parell de minuts, per treure les dues pells de la castanya amb més facilitat. Un cop netes, les fem bullir amb aigua, mitja hora, fins que siguin toves.

Posem una cassola al foc amb un raig d'oli i la mantega. Després posem les salsitxes a la cassola (si es posen en fred, no es rebenten). Les enrossim i les reservem.

Posem les castanyes bullides dins la cassola. Tirem el vi blanc amb una mica de llorer, nou moscada i tornem a posar les salsitxes. Que facin xup-xup una estona, fins que la salsa quedi una mica espessa.

El temporal causa inundacions al nord del País Valencià i a Mallorca

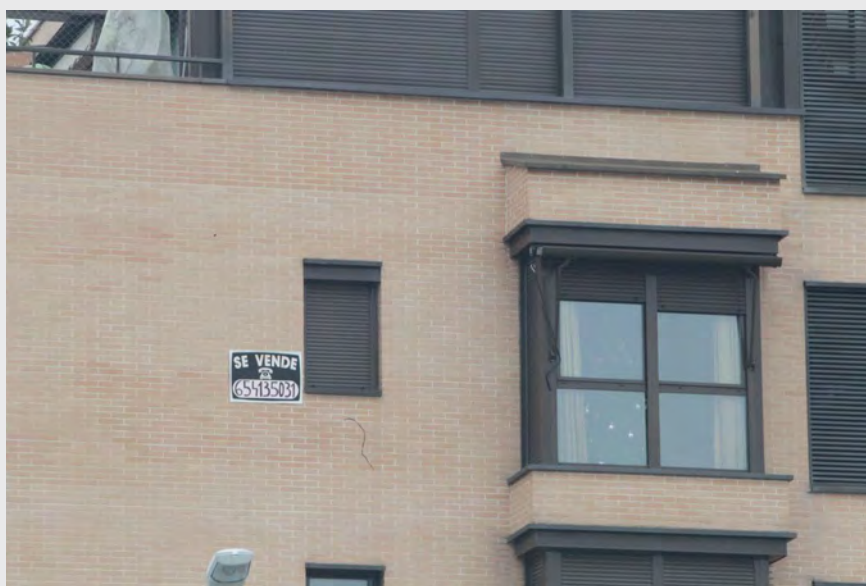
El govern subvencionarà amb 60.000 euros els habitatges més malmesos per l'aiguat de Mallorca

Sánchez nomena Sáenz de Santamaría i Jordi Guillot membres del Consell d'Estat

Junqueras transmet a Iglesias que ERC no s'asseurà a cap taula per a negociar el pressupost espanyol

El Suprem frena i diu ara que serà un ple que decidirà qui ha de pagar l'impost de les hipoteques